ANDHRA LOYOLA COLLEGE

VIJAYAWADA

october - 1974

COLLEGE ANNUAL

1974

Vol. 18

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

Andhra Loyola College

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

Magazine - 1973 '74

Vijayawada-8.

LOYOLA COLLEGE
MAGAZINE
1973 – 74

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

Printers :
Swatantra Art Printers,
Vijayawada-4

Make us worthy, lord, to serve our Fellowmen
throughout the world who live and Die in Poverty and Hunger.
Give them through our hands this day their daily bread,
and by our understanding love, give peace and joy.

— **MOTHER TERESA.**

Andhra Loyola College

ANNUAL

Vol. No. 18 : : October 1974

Editorial Board

Chief Editor :

E. B. SATYAM, M. A.

Staff :

Telugu :

S. Narasimha Swamy, B. A. (Hons.)

Hindi :

P. Sivanarayana, M. A.

Arts :

P. Veera Brahmam, B. A. (Hons.)

Science :

K. M. Sastry, M. A.

Students :

A. Bharat Bhushan

K. V. L. N. Sastry

K. S. Ramachandra Rao

P. S. R. Murthy

Mohammed Yousuf

G. Amareshwer

V. Ramachandra Reddy

Photos :

Rev. Fr. T. Koyipuram, S. J.

CONTENTS

Editorial	1
Principal's Report	2
Proposal	6
Politics and The Intelligentsia	7
My Marathon Race	10
Examination Reform in History	12
Pollution	16
My expedition to the Himalayas	17
Dissecting the Dissection	19
Our Doomed Brethren	21
Sunspots and their influence S. Nagendra Nath	23
Sharada	25
Biological Wedding	26
Has Science all the answers ?	27

TELUGU SECTION

ఆంధ్రుల అమర గాయకుడు	1
జాషువా కోరిన మహాప్రపంచం	2
సందేశం (కవిత)	4
ఆధునిక విద్య - ఉపాధ్యాయుడు	5
గ్లాని (కవిత)	8

సంఘ సంస్కర్త "రాయ్"	9
సిగరెట్ల కాన్ఫరెన్సు	11
తోకచుక్కలు – కోహెటిక్ తోకచుక్క	14
నేను – వాడు (కవిత)	15
అబ్బాయా ? అమ్మాయా ?	16
కథకాని కథ	19
మీకు తెలుసా ?	23
చేదు నిజం	25
లయోలాలో దుర్యోధనుడు	27
లాండ్ ఆర్మీ	29
స్నేహధర్మం (నాటిక)	31
"పూర్వజన్మసుకృతం"	37
మహాత్మా : మళ్ళీ అవతరించు !! (కవిత)	40
ఆదినుండి అంతమువరకు (కవిత)	41

HINDI SECTION

कद्दू-बुद्दू	1
सुधार	2
कबीर की प्रतिभा	3
परिचय	5
अंक भी बोलते हैं	7
चोर कौन है	8

REPORTS

Students' Association

Mathematics & Science Association

English Literary and Debating Association

Telugu Bhashasamiti Nivedika

Hindi Literary Association

Jatiya Sevadala Samsta Nivedika

The Current Affairs Club of Andhra Loyola College

College Dramatic Association

Department of Physical Education by P. Rayanna

University Examination Results

List of Prize Winners

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

Hon. P. Ranga Reddy,
Convocation Address.

Prof. B. Ramachandra Rao,
Address COSIP Meeting.

Prof. G. Lapoutre,
Addressing COSIP Meeting.

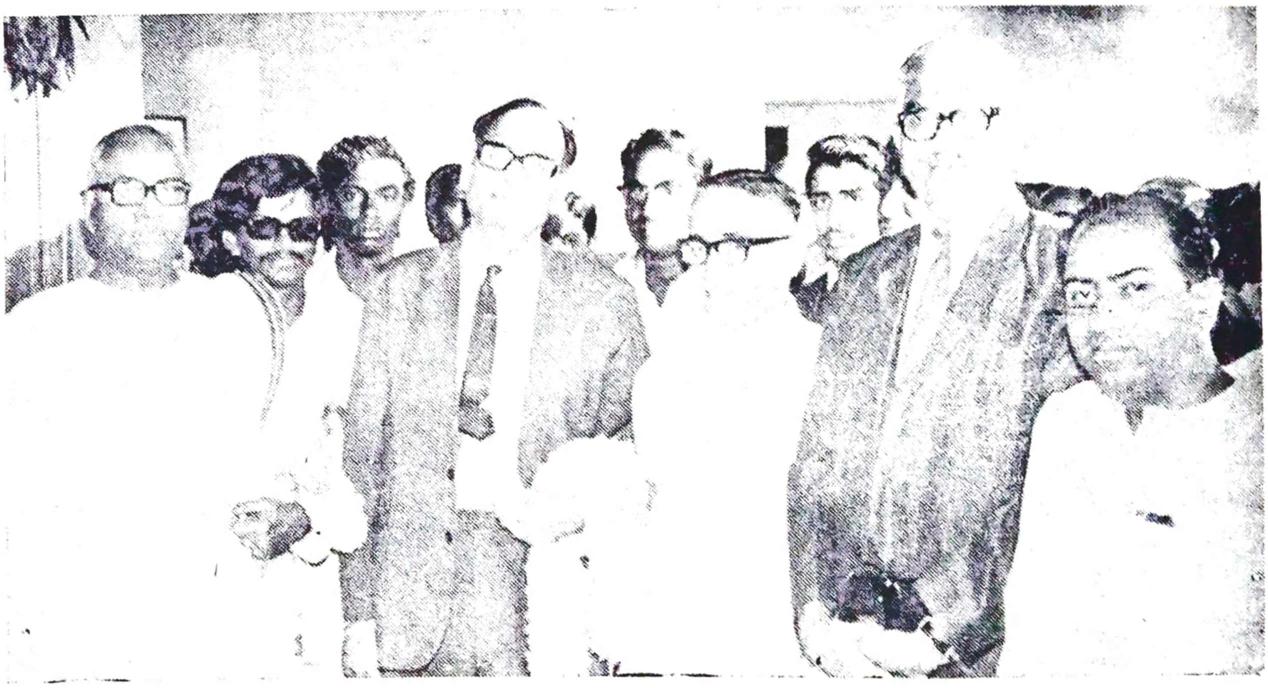

NEW BLOCK INAUGURATION

Fr. Miranda Introducing Mother Teresa.

Nizam College Winners of Basket Ball Trophy, Deviah Memorial Tournaments.

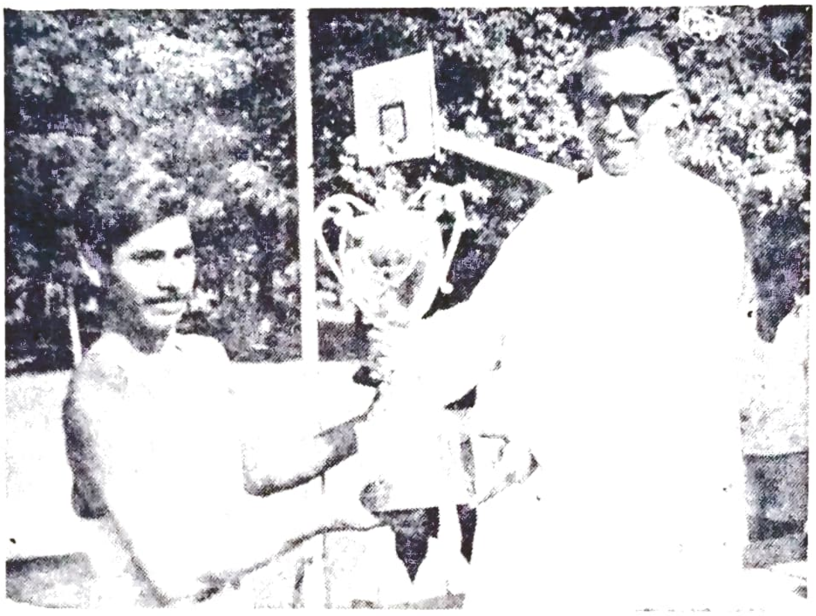

National Social Service – Volunteers.

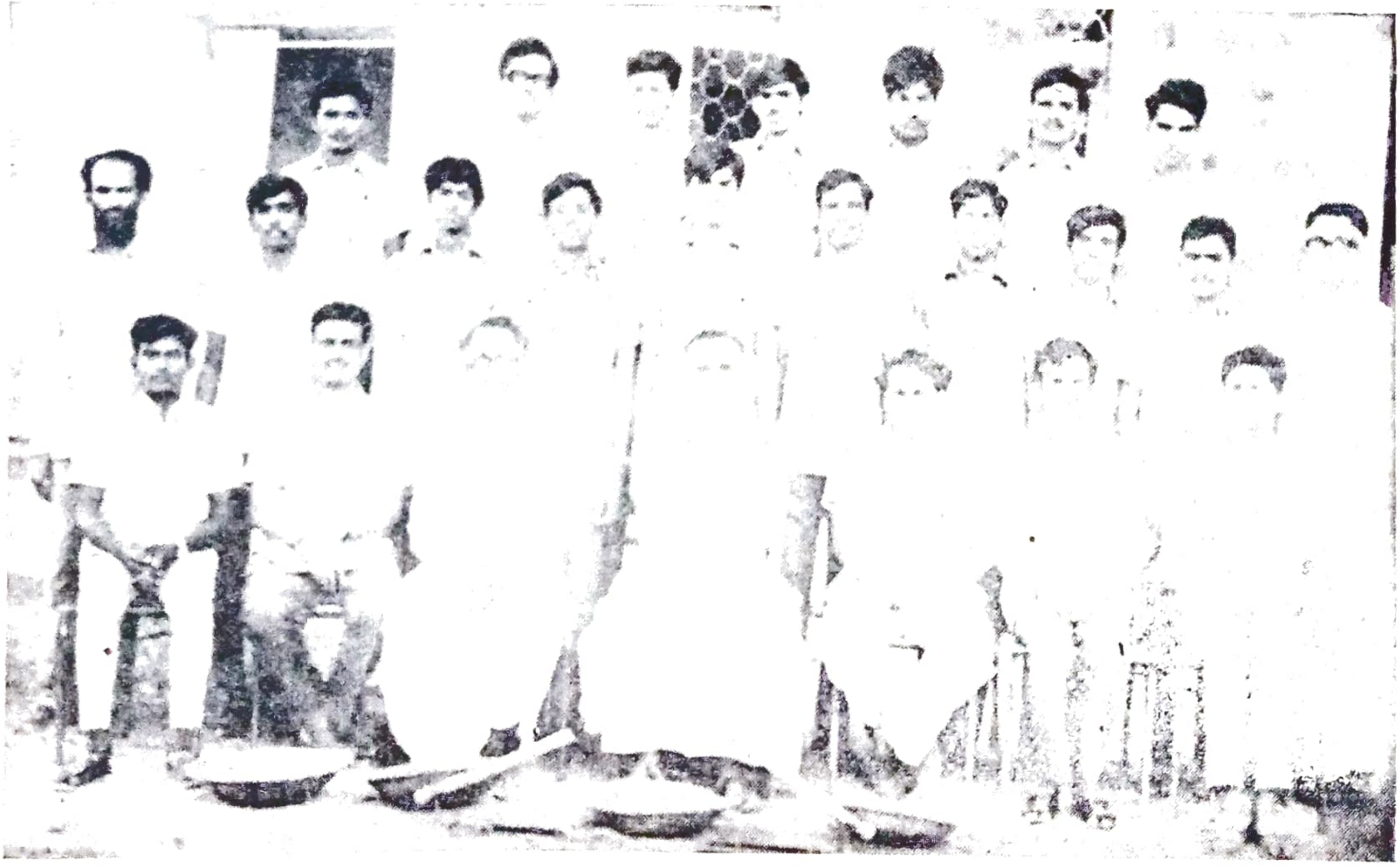

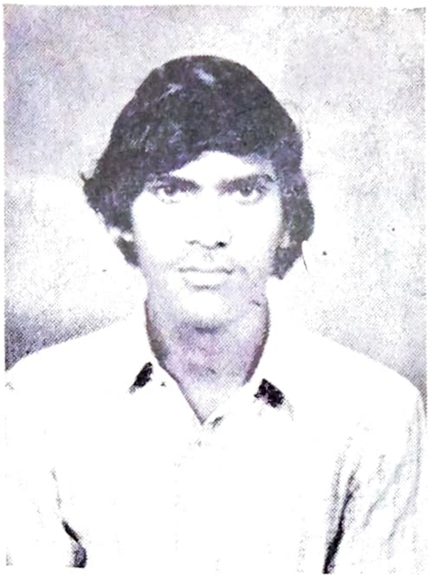

A. Bharat Bhushan,
Gen. Secretary.

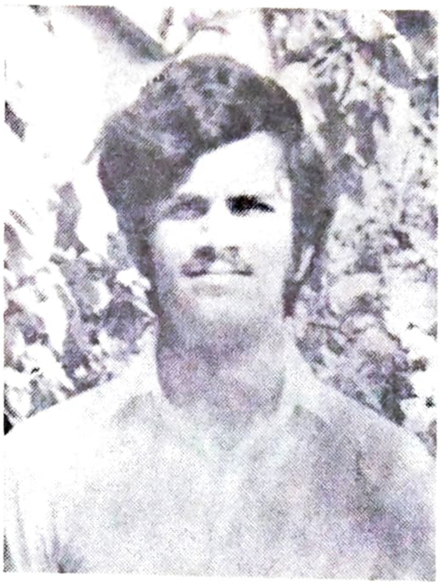

M. S. R. K. Reddy,
Chairman.

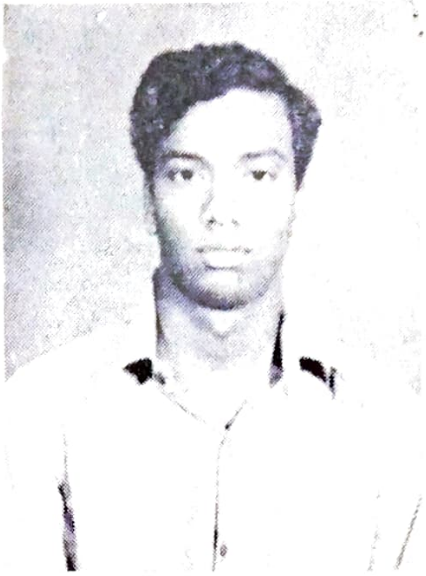

C. V. Subbaiah,
Gen. Secretary.

Hari Kishore,
Senior Sargent.

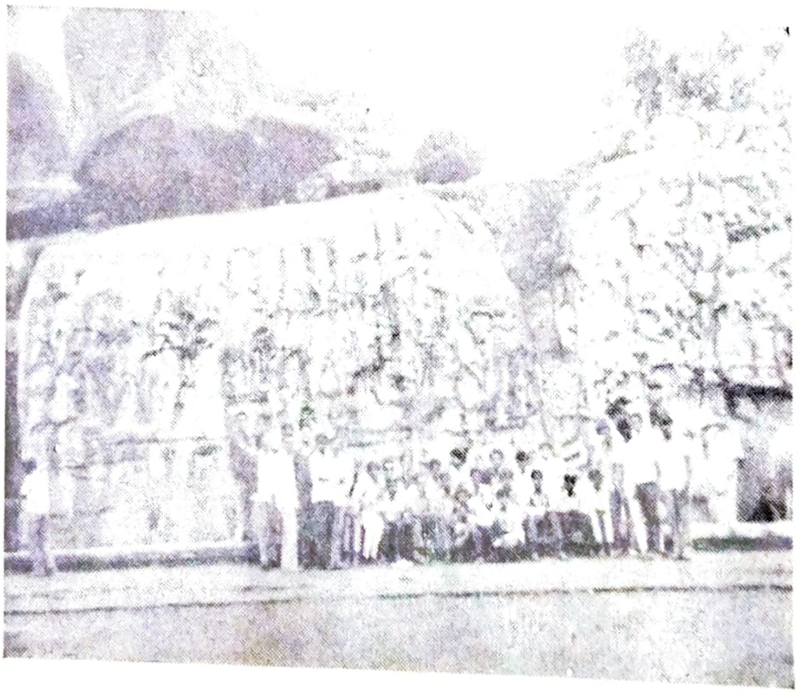

Our boys on Excursion to Mahabalipuram,

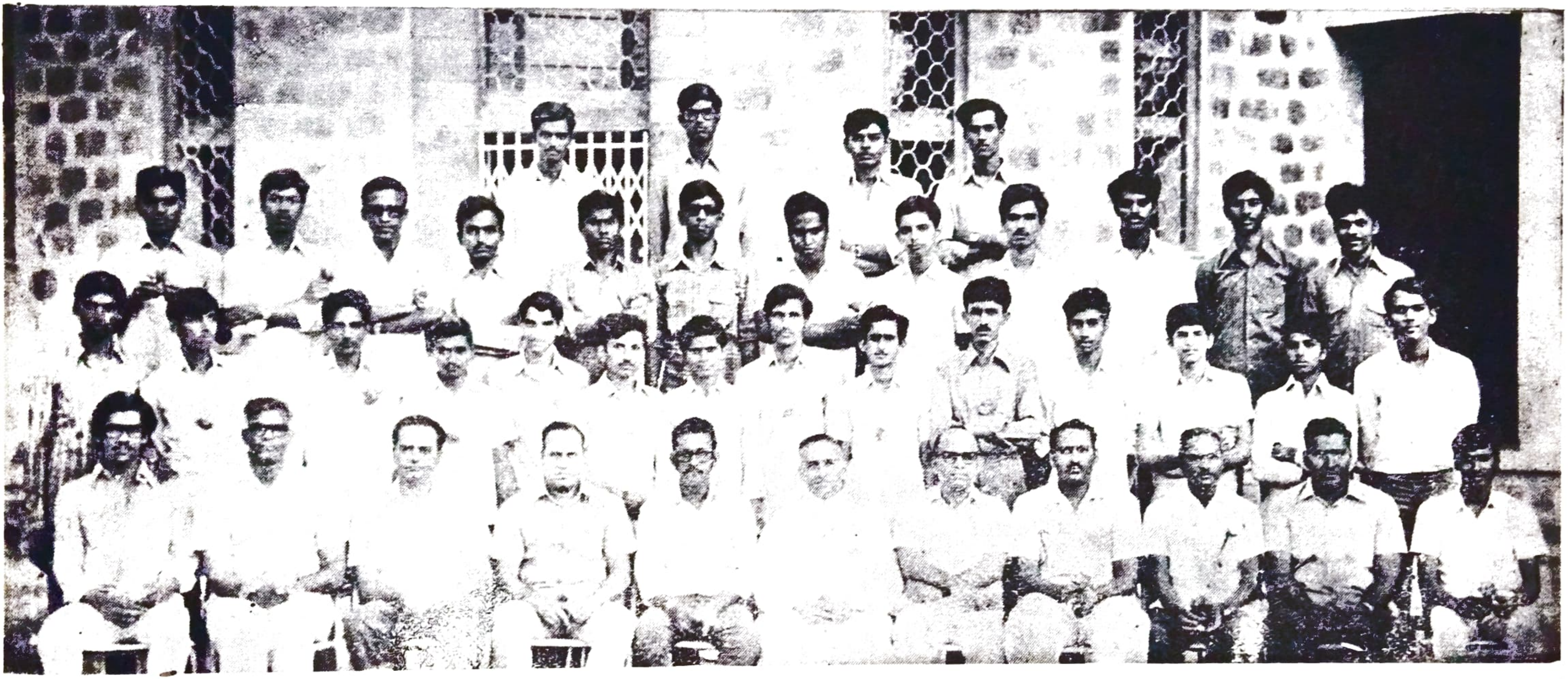

B. Sc., Final – Chemistry (Main)

Editorial

At one time in the process of getting ready this issue of the College Magazine for publication it looked as though it would after all attain to the Sophoclean ultimate of bliss – of not being born at all. It was not without several weighty reasons that some of us entertained this fear. For one thing Rev. Fr. Anselm Miranda, the Director of the Students Activities Centre, could not be here for long periods of time on account of pressure of work elsewhere and without his able guidance things could not move smoothly and quickly. Then also the waters of academic life which should be placid to enable the smooth functioning of the different aspects of co lege life were still disturbed during the course of the year. However, thanks mainly to the zeal and unflagging interest of many student friends we have at last been able to bring out this number of the college magazine.

The articles and the various reports give the lie to the common charge that the present day student is interested in anything but his studies. We have a wide variety of articles here which prove the eclectic interest of our students in all aspects of academic and national life. Their consciousness of current problems, their youthful enthusiasms, perhaps their youthful impatience with a worla full of entrenched interests is evident in their essays, articles, skits, poems, etc. This is a very encouraging thing, for it proves that they have a vision.

A special note is perhaps necessary about the dedication of this issue of the magazine. It is dedicated to Rev. Mother Teresa, that great Apostle of the Unwanted. We were fortunate enough to have her on the campus to address the staff and the students. Needless to say there was not a single individual who having listened to her did not feel the urge to make his life 'something beautiful for God' by dedicating it to the service of the poor and the needy.

Principal's Report

(July 1972 – December '73)

Hon'ble Speaker Sir, the Chief Guest of the day, Ladies and Gentlemen,*

It gives me great pleasure to welcome you to this evening's College Day Celebrations. The College Day Celebrations have been held annually to present a report to the public, the parents of our students and the well wishers of our college, to let them know how the college has been functioning in the previous year. I am very happy to welcome our friends here present whose interest in and appreciation for the educational work of our college have been a source of encouragement to all of us. This institution was built with the idea that young men from all over the State can come here to get an education which they cannot get elsewhere, an education that has a certain quality which is acquired in an atmosphere of earnest effort, in a place wherein moral values are cherished. This general atmosphere of efficiency has brought to the college a certain reputation: popularly called 'discipline'. I am sure all of you would agree that this institution even in the difficult circumstances of today should maintain the same sense of discipline, earnestness in work and study and a certain moral dignity in this campus. A special word of welcome to you, sir, the Hon'ble Speaker of the Assembly of our State. You have been long in the political life of the state but you are also the founder of the Vivekananda college of Arts and Science at Giddalur. And as such, you are aware of the trends and opportunities for higher education for Andhra youth. On behalf of the college, I extend to you a cordial welcome.

Staff Changes:

Since the last report which was given in December 1971, the following changes took place in our college staff and management: (1) Rev. Fr. M. D. Varkey who was the Principal during 1969–'72 was transferred to St. Xavier's College, Palayamkottai, Tamilnadu. We are very grateful to him for the selfless and dedicated service rendered to this institution during the brief period he was here. (2) Rev. Fr. V. T. George and Rev. Fr. Paul Satyanarayana joined the Economics Department as lecturers. (3) Brother Susai Arul, a man of cheerful disposition, who with his innate talent had established many useful contacts with the public, initiated new development projects, managed skillfully the various departments, looked after the social and spiritual welfare of the domestic servants, was transferred after fourteen long years, to St. Patrick's High School, Secunderabad. We are very thankful to him for the many services rendered by him in the hostel, in the college farm and in the Bursar's office. (4) I welcome Rev. Fr. Albert Muthumalai, S. J. and Brothers Paranjothi and Nevis Arokiaswamy who have joined our college Fathers' Community.

The academic year 1972–'73 was, as we all know, one of continuous interruptions due to the political agitations that

* Sri Pidatala Ranga Reddi Speaker of the A. P. Legislative Assembly.

took place in the state from October, 1972 to April 1973. The College commenced its academic year early on 1st July'72 and during the first term the college classes were held as usual,quite unprepared for that big storm that engulfed all educational institutions in this part of the State. Normal academic life was rendered impossible. I do not want to describe to you how much this disrupted our work of the college. As far as our college was concerned, the college was closed on October 26th 1972. Inspite of periodic statements of hopes from several leaders that the colleges will be able to re-open soon, it took nearly six months to re-open the institution. Not only the academic work was disrupted, but it has also brought about certain changes of attitude on the part of the students, perhaps in a very undesirable way. It is not my purpose here to denounce all the evils of society that seem to plague us throughout the year. Rather it is my purpose to show a firm sense of hope and confidence in the general good spirit of all of us working in the institution, and thereby to achieve the main purpose of our college – namely to impart quality education to the best of our ability to the youngmen under our care, hoping that they will leave this college properly equipped with intellectual and moral qualities and imbued with the sense of service to the country.

Academic Year 1972–'73 :

Let me now briefly point out the high lights of the academic year beginning from 1972 July till the end of 1973. As I mentioned earlier the academic year began on July the 1st, 1972, with the Senior classes and slowly the college opened its doors to the Junior classes. The one notable event that took place in the 1st term was the Father Deviah Memorial Tournaments, which were conducted for the second time in October, 1972, just before the closure of the institution. It is an intercollegiate tournment which deserves a mention in the college report since sports and games from an important part of the development of the young student. In too generous a fashion, our college teams did not win any trophies, but saw to it that the tournament was conducted in the best sportsman like manner, and that the trophies were won by the best teams in Andhra and Tamilnadu States. I must here thank the staff and students who organised them. After an interval of nearly six months, the college re-opened on April, 9th 1973. A great effort was made by the staff and the students to give the instructions in class, to conduct laboratory practicals and so on, all necessary to complete the year's academic work. It was obviously an uphill task, to do within six weeks with periodic ups and downs in the general atmosphere, what it normally took six months to achieve. The final year students could not sit for their examination till the end of August, 1973.

Results :

In the Intermediate class examination held in July, 1973, out of 358 students who were registered from our college, 299 passed having secured 81% of total passes. There were 100 first classes, another 96 secured Second Class, and the rest Third class. 69 students failed. Some of our students appeared from the Hyderabad Centre.

In B. A. Degree class (Modified Regulations) out of 49 students who were registered 25 passed with the percentage of 51. In the Final B. Com. Degree class out of 70 students who appeared for the examination 43 passed having secured 61·4%. In the B. Sc. Degree class out of a total of 199 who were registered only 170 took the

examination, out of which 144 passed with the total percentage of 84·1%.

The following outstanding Degree students of our college secured the college prizes in the University examinations under Modified Regulations of '73.

B. A.

N. Punna Rao, 1st

Next in Merit : P. Raghav & P. Tejamurthy

B. Com.

Das Gupta, 1st

Next in Merit : K. K. Maheswari & G. Chandrasekhara Rao

B. Sc.

V. V. Mallikarjuna Rao. 1st

Next in Merit : M. Satyanarayana

P. Kamaleswara Rao, 1st

Next in Merit : M. Kameswara Rao

B. Subba Rao, 1st

Next in Merit : Ch. Rama Mohanarao

At the end of the second Year Degree course under the New Scheme, out of 222 students who appeared for the language examinations 207 passed. There were a good number of first class students in our college. There were 2 first classes from B. A., 6 from B. Sc. and 9 from B. Com.

My congratulations to those students who secured very high distinction marks in their language papers. At the end of the 1st Year Degree under the New Scheme out of a total of 217 who appeared for the language examinations 190 passed.

Academic year 1973–'74 :

The next academic year 1973–'74, began early in October '73. It is not easy for me to say when one academic year ends and another begins. There seems to be a continuous overlapping of the previous year's examinations on to the next academic year; we hope this situation will not continue like this. Even now some of our students are appearing for their supplementary examinations to be held from Monday, February 18th. This has put all our academic work into a great confusion. Students who are supposed to be studying the third year subjects are still busy with their supplementary examinations of the previous year.

The usual extra-curricular activities which have their own educational values and which in a special way characterised our normal academic life were suspended. For the education of the whole man, a state of peace and calm is required in the educational world, undisturbed by the periodical disturbances that come mainly from outside the academic world. It is difficult for the college to fulfil its main objectives of looking after the total education of the student under such disturbed conditions.

COSIP :

However, I must mention an important co-curricular activity of the present year. The U.G.C. encourages the science students in the degree courses, to learn to apply the theoretical knowledge of science to practical life and to do some original research on this. The College Science Improvement Programme (COSIP) was launched in October. 1973 by the five Science Departments of Mathematics, Physics, Chemistry, Botany and Zoology. This programme envisages also improved methods of teaching and testing science students. Our science staff and students acquitted themselves very well during the Seminar for COSIP colleges of Andhra area on the occasion of Canon Gerard Lepoutre's visit to the college in November, '73. The students set up a Science Exhibition, displayed their newly acquired equipment and artefacts. They demonstrated experiments they themsleves had devised on a whole range of scientific knowledge they had acquired in Mathematics, Physics

Statistics, Chemistry, Botany and Zoology. Dr. Burton, scientific Adviser from the British Council and Dr. P Ramachandra Rao, the COSIP Director in Physics, of Andhra University took part in the deliberations of the Seminar. Dr. Lepoutre, who reported on the Seminar to the sponsors, the All India Association for Christian Higher Education In India, and to the U. G. C., was very much impressed by the work of our staff and students, that he considered the Seminar as one of the best he had seen in all the colleges of India he had visited. My congratulations to all our staff and students of the Science departments.

COHIP :

A similar project to encourage a new outlook on teaching the Arts & Sciences is also envisaged by the U. G. C. in their next five year plan, under the COHIP Scheme (College Humanities Improvement Programme). Our college language departments, the History, Economics and Politics departments and the Commerce department have prepared specific projects under the COHIP scheme. When this scheme is approved by the U. G. C. they will start systematic work : to adopt new methods of teaching and examining students, to train our students in undertaking field - studies and encourage project reports on them, in areas where the languages, the arts, commerce and the social sciences play an important role in the general social and economic uplift of the people of this district.

I have kept to the last a special word of thanks to Mr. N. V. Rao former Ambassador to Scandinavian countries, a man of great sympathy and a man for all seasons, who rose to a high office in the service of our country. Mr. Rao has been associated with the college for some years now. His generosity has been extended to not only this institution but also to other educational institutions in this area. You have witnessed the official opening of the New Block in the 3rd floor of the college building. The construction was undertaken in November 1972 with a substantial grant from the U.G.C. and was completed by January 1974. On behalf of the college I thank Mr. & Mrs. N. V. Rao for their generous contribution of Rs. 30,000/- towards its construction. I must not forget to thank that genius of an architect and master planner of the campus, Br. Gianni David, PIME and our indefatigable Br. Maria Michael, S. J. who together not only completed the college building on time but also have provided for this function, this magnificent panoramic open air theatre. The hundred odd men and women who worked on these two projects for more than a year deserve our special thanks.

Let me now thank you Sir, for your kind presence to-day with us and Mr. N. V. Rao for his continued special interest in the work of the college. This college has completed two decades of its existence. The foundation stone was laid on December 9th, 1953, on the eve of birth of the new State of Andhra Pradesh. Remembering the words of the Psalmist (123) that "unless the Lord build the house, they labour in vain that build it", we are grateful in the first place to Almighty God for His benevolent care that has helped us to build it up to this stage of development and remember with grateful hearts the many Fathers, Brothers and staff who spent their lives in dedicated service of the institution. I also thank all the well wishers, staff and students present who have pulled together their minds and hearts, their talents and services, to reconstruct in this academic year, an atmosphere of earnest endeavour, cordiality, friendship and sincerity. May this new spirit flourish so that our main work of serving the youth of Andhra Pradesh may succeed for the benefit of our State and our country.

May I now request you Sir, the Chief-guest of this evening, to address our new graduates and the assembled gathering and then distribute the Prizes to the outstanding students of our college.

Proposal

C. S. S. Murthy, III B. Sc.

What say'st thou, shall we remain this eternity?
Play our games and share our joys
And live like we never lived before;
Laugh our troubles and brush our tears
And love like we never loved before;
Shall we plead to the world around
To go as it had always gone before;
Shall we lead the hearts around
And live our lives more and more;
What say'st thou to a single life,
A life of work, a life of pleasure,
With a few good friends, a few good books,
And happiness in good measure;
What say'st thou, shall we remain this eternity?

Politics and The Intelligentsia

K. Kesava Rao

We frequently hear of a charge levelled against the intelligentsia or intellectuals in India, of turning their backs on politics and leaving the field to vested interests. To this lapse on their part is attributed, in some measure or other, the obvious fall in the standards of our public life. But then, approach our intellectuals to vindicate their position. Their reply would probably echo the words of the innkeeper, Mr. Hardcastel, in Oliver Goldsmiths' play, "She Stoops to Conquer". With all their efforts to take interest in the political field, they merely find their tempers growing worse and politics no better. So they let politics alone to mend itself. Well, it is not enough to understand the issue in such cut and dry terms. The role of intellectuals in politics needs a more sophisticated inquiry.

The intelligentsia is the part of a nation that aspires or should aspire to independent thinking. This social stratum, not homogenous in composition, has a unifying sociological bond, namely education. In large degree, it is a classless stratum, recruited from diverse classes in society. Notwithstanding its differences of birth, status, profession and wealth, the social segment is distinguished by its relentless and objective pursuit of truth. The intellectuals have indeed to rise above their original class affiliations and to foresee and advocate, without fear or sense of favour, the general requirements of social order and lines of human progress. Society is an arena, where different groups always contend for dominance and their interests seek exclusive fulfilment. The intellectuals try to transform the conflict of groups and interests into a conflict of ideas by their habit of rational discussion. Carl Mannheim, the famous German sociologist, aptly described their function in social and political life as one of "*dynamic mediation*". An intellectual, worth the name, has therefore to cultivate and impart to others a *conception of the whole*, through a reconciliation, if possible, of conflicting view-points and forces in a given historical social situation.

Politics is a sphere of human activity, which is crucial to the fate of any country and its civilization. Being the living expression of fundamental social forces, the existence,the preservation and the development of society rests on it. And in our own times, class interests and positions are becoming sharply defined and they derive force and direction increasingly from mass action. As social structure is built on class lines, the forces of social competition and struggle determine the place and function of individuals in social life. This means that political interest and activity is overwhelmingly partisan in character. What is worse, the atmosphere of conflict or clash of interests often generates uncontrolled emotions. Hence the irrational nature of politics should surprise none, Rational attitudes and conduct seem to have little or no place in the field. Under the circumstances, the intellectuals may not hope to become independently

politically active. But it does not absolve them of their responsibility to achieve a comprehensive and rational view of political and social matters.

Let us apply the foregoing analysis to the Indian situation. During the days of the British Rule, our intelligentsia consisted predominantly of urban middle class persons, educated and engaged in administration and in private professions like law, teaching, medicine and journalism. The public servants remained faithful to the foreign masters of the country and they were scrupulous in the performance of their duties, even to the detriment of the interests of their countrymen To them, obligations of service in an alien bureaucratic set-up denied the opportunities of independent thinking on the problems of the country. Those who took to self-employment fared better. A good many of them had functioned actively as leaders in our struggle for freedom. Though they were courageous in their defiance of the mighty British raj, their thinking had, by and large, little original and native content. Perhaps the exigencies of the movement for political liberation absorbed a great deal of the time and energy of most of our intellectuals. Other problems, political, economic, social and cultural, merely taxed their peripheral thinking and met with retrograde, wholly outlandish, plainly evasive or mutually contradictory solutions. It is not astonishing then that our political and social thought of the British era, apart from touching a few peaks, had not been of a very high order. Some individuals dared to think seriously and coherently, but their ideas created no ripples of understanding and action.

In the post-independence era, the ranks of Indian intellectuals have, with the spread of education, become more inclusive. If the quality of their thinking had gone up along with their members, they would not have, as they did in most cases, acted as apologists for the Government or as hirelings of the State, instead of being the mentors and critics of the powers that be. Thereby some of the major blunders in matters of public policy like education, planning and foreign relations could have been avoided. Opportunism and careerism have been as widely prevalent in their ranks as among the politicians. Nor have they developed immunity from casteism, communalism, regionalism and linguism in the degree expected of them. Not much evidence of science or rationality is found in their thoughts and deeds, whether these concern social or personal life. Conformity and docile acceptance of authority are rated as virtues, by the so-called intellectuals. Some of the worst defenders of the status quo have been drawn from them, being undistinguished for strictness of principles or consistency in conduct.

Another major crime of theirs has been the propensity to borrow pre-fabricated ideas from abroad in order to tackle the national problems. Such dependence no doubt helps our intelligentsia to practise economy of thinking, but our chronic afflictions like poverty are hardly alleviated by it. The hollowness of their claims to intellectual exertion and distinction can no longer be doubted. In particular, that they are guilty of glib formulations while discussing capitalism and socialism has been demonstrated time and again. The current fashion among the Indian intellectuals is the use of American jargon. A simple and straightforward discussion of public problems or an identification of obstacles to national progress is rendered difficult by the new torrent of technical vocabulary, thronging our various centres

of enlightement. Is it any wonder that somebody spoke of "the bankruptcy of Indian Intellectuals"?

One may resort to our political or cultural tradition for explaining the failures of our intelligentsia. What is more relevant is that there is no room for complacency or despair at this stage of national existence. The intellectuals should not toe the line of the establishment by way of feathering their own nests. Unless they shed their inhibitions and petty interests and begin to fulfil their legitimate function of constructive opposition to the Government, our democracy will founder on the rocks of obscurantism and authoritarianism.

It is the common fate of the indolent to see their rights become a prey to the active. The condition upon which God hath given liberty to man is eternal vigilance; which condition if he break, servitude is at once the consequence of his crime and the punishment of his guilt.

Speech Upon The Right of Election (1790)
— *JOHN PHILPOT CURRAN*

My Marathon Race

P. S. R. Murthy, III B. Sc.

The Marathon race is run over a distance of 26 miles. It is considered to be a test of one's determination and will power. Whenever we think of the Marathon we are really astonished how the Olympic marathon runners Bikile Abebe, Frank Shorter and others could complete the race. Marathon running involves really immense physical and mental strain. It is a grim event, but very interesting and worth watching.

Once my friend Amar and I thought of running from the New Hostel of our College to the Brahmananda Reddy Stadium in Guntur, a distance of about 26 miles. We fixed the date several times; but each time we did so it started raining or something else happened and we had to put it off. Finally we fixed a date and thought of running on that day whatever happened. We made all the necessary arrangements the day before. Altogether seven of us started from here – Bharat, Satyam, Sivarama Reddy, Shoban and Prasad on bicycles, and Amar and I on foot. It was cloudy when we started our race from the New Hostel early in the morning at 6·50. The previous two days it had drizzled and so the ground was somewhat wet. We started our race after breaking a coconut at our hostel gates. We started off at a medium pace. Our five friends came along on cycles carrying glucose and other necessary things. We continued like that till Krishna Barrage, Vijayawada. It was the first time for either of us to run for such a long distance.

Exactly at Krishna Barrage it started raining. We could see people everywhere running about, seeking some shelter or other from the rain. But we ourselves were keen upon completing the race and so did not stop anywhere. Our friends too encouraged us to keep on running. This must have intrigued the people for everyone on the road kept asking our friends what it was we were doing. They had quite a time explaining everything to them. Thus we came upto Mangalagiri which was about 1/3 of the distance of the race. It had stopped raining but it was very cold. In spite of it we sweated a lot and felt very thirsty. Whenever we felt thirsty our friends gave us glucose or a lemon to suck even as we kept running.

When we had covered about 3/4 ths. the distance, my friend Amar started losing speed. I asked him to increase the speed slightly and come along. I myself kept to my original speed. Bharat followed me on the bicycle while the other four accompanied Amar. From this stage Amar and I could not go on together.

I continued like that upto the tobacco companies of Guntur. I was feeling dead tired and seemed to have lost all my stamina. From here to the Brahmanda Reddy Stadium my determination and will power alone counted. When I was still half a mile or so away from the tobacco companies I felt very thirsty. There were no houses nearby. I felt like drinking the rain water which was in puddles on the road. My friend rushed

into one of the wayside huts and brought me some water. When I reached the tobacco companies my legs seemed not to move at all and I thought I would stop eventhhough the stadium was a mile and a half away.

The traffic here was a bit heavy and everyone kept staring at me. But when they came to know from Bharat what I was doing they began to encourage me very much. After a while I saw the Bus Stand. Bharat told me that the Stadium was only a furlong or so away and urged me keep on. At last I reached the Stdium and fell down near the gates. The coaches and the organiser were perplexed not knowing what had happened. Bharat told them everything. Then they carried me to a room, gave first aid to me and massaged and kneaded my muscles. After about twenty minutes I got back the sensation in my calf muscles and everything was alright. They gave me a lot of salt water to drink as there must have been salt depletion in the body owing to profuse sweating.

About half an hour afterwards my friend Amar also came. We both wondered, when it was all over, how we were able to complete our marathon race. It was indeed an unforgettable event in our lives.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

Examination Reform in History

(Paper prepared by the Department of History, Andhra Loyola College, Vijayawada)

Education is an art of acquiring knowledge, not memorising information. It is a two-way exchange between the teacher and the pupil. Examination is an integral part of education. Its purpose is to evaluate the knowledge acquired by the pupil with the help of suitable tests. Teaching, learning and evaluation are inseparable processes. Keeping this in view, this short paper deals with the problem of Examination Reform in History at the Undergraduate level in the Affiliating Universities.

Defects in the present system :

1. External examinations conducted by the University dominate the learning process. Passing the examinations has become more important than the acquisition of knowledge. The external examinations encourage selective study and cramming of a set of stereotyped questions.

2. The absence of Internal assessment which is an integral part of the teaching process is another serious defect. It is not possible to assess the student continuously and measure his abilities like the capacity for hard work, logical thinking, independent judgment and writing original papers.

3. The marking of the answer-papers at the University examinations is hurried and superficial. Even the scheme of Central Valuation introduced by the Andhra University has not improved the evaluation of scripts.

4. The relations between the teachers and the students are impersonal and mechanical.

General Principles of the Reform :

The examination reform in History subjects may be based on the following general principles :

1. Provision must be made for internal or continuous assessment of the students' abilities and skills.

2. A course or subject which is completed in a year should come up for examination at the end of the year.

3. The performance of students is to be measured by awarding marks. While awarding marks care should be taken to make it more accurate and reliable. The introduction of grades at the Undergraduate level cannot be a perfect alternative.

Methods of the Reform :

1. *Objectives of Teaching :* The Board of Studies set up by the Universities should clearly indicate the teaching objectives of each of the courses in History. The objectives help the teacher to provide more meaningful instruction and evaluate the performance of the students by a versatile set of measuring instruments. The objectives of teaching cover not only the content of the syllabus but also a set of desirable intellectual and social attitudes.

For example, some of the objectives of teaching a History Course may be the following :

(a) To transmit a body of factual information and principles.

(b) To promote an understanding of the facts and principles so that the driving forces of historical developments – namely, ideals, political, social and economic factors and the role played by great leaders are clearly grasped.

(c) To cultivate skills like drawing maps, preparing charts etc., and collect historical data from original sources.

(d) To create the capacity of critical thinking and independent judgment.

(e) To train in the ability of writing original papers.

(f) To kindle the spirit of inquiry and cultivate an open mind.

(g) To develop a broad democratic and humanistic out-look free from all barriers of caste, creed etc.

2. *Syllabus :* The Board of studies has to prepare an up-to-date, modern syllabus for the various History subjects in conformity with the objectives of teaching. The syllabus should be free from old dynastic approach, and should lay more emphasis on the driving forces of historical evolution. It should be divided into a number of 'Units' usually ranging from 10 to 15 for each subject. The Board may also suggest a list of "Topics for Seminar classes" in each subject with a view to help the teacher to conduct the Tutorials effectively. A list of appropriate Readings is to be provided for each subject. The syllabus should be revised atleast once in three years. Teacher improvement programmes like seminars, study camps etc., should be conducted by the Board of Studies.

3. *Question Bank :* To provide proper guidance for the teachers and the students, the Board of studies should prepare a "Bank" of questions for each of the history subjects. Questions for the bank may be invited from teachers and students, and if they are accepted by the Board, it should be properly acknowledged. The questions in the Bank are suitably distributed over all the 'Units' in the syllabus. They should be modified and improved every year. The questions in the bank should be published by the University and made available to the teachers and students. However, while designing any question paper, the teachers should be free to modify the questions in the bank or to introduce new questions from outside the bank to a maximum limit of 25% of the total questions in any given question paper.

While preparing the questions for the "Bank" in History subjects, the Board of studies may frame atleast *four* types of questions for each subject with a view to measure the complex abilities and attainments of the students. These four types are : 1. Essay questions. 2. Short answer and Problem – Oriented questions. 3. Short notes on Historical data, events and personalities. 4. Objective Questions.

4. *Model Question Papers :* With the help of the questions in the 'Bank' the Board of studies shall design Model question papers for each History subject. The model paper should contain all the above four types of questions in a balanced proportion. For example, if a question paper is to be set for 3 hours with a

maximum of 75 Marks, it may be designed as shown below :

	Marks
Part – A.	
Eassay Questions:	
(2 to be answered. A total of 6 questions may be given) each question carries 10 Marks.	2×10=20
Part – B.	
Short answer and problem – Oriented questions (5 to be answered. A total of 12 Qs. may be given. Each question carries 5 marks.)	5×5=25
Part – C.	
Short notes on historical data, events etc. (5 to be answered. Each carries 3 marks. A total of 12 may be given.)	5×3=15
Part – D.	
Objective questions. (15 to be answered. Each carries 1 marks No choice)	15×1=15
Total	=75

5. *Internal Assessment :* The object of internal Assessment in History subjects is to measure the complex abilities of the students like intellectual curiosity, ability to read and comprehend, capacity for independent thinking and judgment, ability to write essays and papers, and historical skills like Map-drawing, preparation of charts etc. Keeping in view the objectives of teaching, the teacher should evolve a set of measuring instruments for Internal assessment like surprise tests, quiz programmes, group-discussion, home assignments, objective and oral tests etc.

The Internal Assessment should be counted towards an over-all grade, and, hence due weightage must be attached to it in each subject. If the performance of a student in each subject is assessed for a maximum of 100 marks, at least 25 marks should be set apart for internal assessment; and the remaining 75 marks for the final examination. In the History subjects, the 25 marks alloted for Internal assessment may be distributed in the manner shown below :

		Marks
1.	Map–Work	5
2	Periodical & Terminal Tests	10
3.	Writing Papers	5
4.	Viva Voce	5

The marks obtained by the student in Internal assessment will be added to the marks he secures in the final examination of the same subject for fixing his over–all marks and grade. Where there is no possibility for map work, paper writing may be awarded 10 marks. The viva is to be conducted by the Head and the concerned lecturer of the department.

6. *Final Examination:* When the course in a particular subject is completed at the end of the year, there shall be a final examination in that subject. This final examination will be conducted by the University, if there is no autonomy for the college. The question paper is set for a duration of 3 Hrs., with a maximum of 75 marks having parts A, B, C & D, as shown under item (4). The paper–setter shall be supplied with the 'Question Bank' in the concerned subject and model paper framed by the Board of studies. He may modify the questions in the bank or go outside the bank to the extent of 25% only.

7. *Evaluation :* The scheme of valuation prepared by the Board of examiners shall be clear and analytical so that valuation may be uniform, accurate, objective and reliable. No examiner should be alloted more than 200 scripts. All the scripts should be revalued by the Chief Examiner to ensure uniformity and accuracy. Where necessary, more number of Chief Examiners may be appointed to cope with the work.

APPENDIX

The Internal Evaluation sheet for each student may be on the following model :

Name of the student *Subject* *Hours per week*

1.	Map work												
	(Each exercise carries 10 Marks)	1 □	2 □	3 □	4 □	5 □	6 □	7 □	8 □	9 □	10 □	Total marks □	Reduced to 5 □
2.	Tests	1 □	2 □	3 □	4 □	5 □	6 □	7 □	8 □	9 □	10 □	□	Reduced to 10 □
3.	Papers (each paper carries 20 marks)	1 □	2 □	3 □	4 □	5 □	6 □	7 □	8 □	9 □	10 □	□	Reduced to 5 □
4.	Viva Voce	Marks obtained for 100											Reduced to 5 □

Signature of the Teacher.

References :

1. Education Quarterly.
2. New Frontiers in Education.
3. Education Commission Report 1964–66.
4. U. G. C. Report on Examination Reform.

Pollution

K. V. Kishore, Jr. Inter.

In spite of the great progress made in science and technology, scientists are unable to solve the problem of pollution. Perhaps the problem is an inevitable concomitant of the progress. Pollution has reached a degree detrimental to health, and even deadly to life. It is posing the biggest threat to human survival.

It is evident from records available that of the total 164 million metric tonnes of pollutants emitted each year in the U. S. A. about half come from automobiles. There are 80 million automobiles in the U. S. A., and we can imagine the rate of pollution caused by them. Carbondioxide and carbon monoxide are the chief pollutants of the air. 77% of the carbonmonoxide which is present as a pollutant in the air is from automobiles. So are most of the hydrocarbons and many of the oxides of nitrogen.

Carbonmonoxide enters the blood stream, combines with haemoglobin forming carboxy haemoglobin and reduces its capacity to carry oxygen. Impairment of mental function, as measured by visual performance and ability to discriminate time intervals, occurs when carboxy haemoglobin in blood rises above 2·5%. Chimney smoke from factories, waste gases from industries and other waste gases enter the air and pollute the atmosphere. For example, when waste materials are burnt gases are evolved whith enter the air and pollute the atmosphere. Pollution is also caused by insanitary conditions and bad drainage system in thickly populated areas. Some fertilisers and pesticides are also causing pollution. Atmospheric pollution has reached such a degree that the people of Tokyo are buying fresh oxygen from special booths to have a good whiff of it at least once in a while.

Atmospheric nuclear tests conducted by some nations like France, China and America cause great pollution of the atmosphere and the sea. If nuclear pollution is allowed to continue genetic changes may come about which will spell the inevitable extinction of the human race as we know it and, perhaps, of all life.

Chemical wastes and waste fuels dumped on a large scale into water by big industries are polluting the seas and the rivers. This causes great harm to marine life and affects fishing industry. Apart from this, in some places this sort of pollution has reached the extent of proving fatal to human beings. Many of these waste materials dumped into the sea contain poisonous substances like cadmium. This cadmium is taken in by the fishes and people eating these fishes die because the cadmium percent taken in is sometimes in excess of the required quantity for human body. Salt is another important product which we get from sea water. Salt prepared from sea water is also polluted because of these poisonous chemicals. The beautiful beaches are also polluted owing to the accumulation of layers of waste fuel and oil cast on the shore by the sea.

All the world over people are realising the danger of pollution. But effective methods for preventing it are yet to be perfected. Some big industries are adopting some methods for stopping of pollution of air and water. This way pollution can be checked to some extent. Many scientists are trying hard to develop methods and measures to stop pollution. Let us hope that science will progress and solve this problem thus saving mankind from death due to pollution.

My expedition to the Himalayas

G. K. C. Harish, II B. Sc.

I was selected for the 7th Adventure Course of the Nehru Institute of Mountaineering, Uttar Kashi. It was in the month of December that I reached the Institute to attend the course. A party of 45 members was selected from all over India. The Institute was situated in a deep valley by the side of the Bhagirathi, at an altitude of 3,500 ft. It was very cold there. We could see the sun only from 10-00 a. m. to 2-00 p. m. The motto of NIM is "Success Lies in Courage" and we proceeded on our expeditions keeping this in mind.

On the first day itself I was selected to be the leader of the course. We were given the routine for the whole course which was very interesting and exciting. According to that, on the next day we woke up at 5 in the morning and were ready for a cold water bath at 5-30. The water was very cold but somehow we finished our bath. Then followed hard physical training for about an hour. After breakfast we were taught various subjects like Hazards of outdoor life, First Aid, Field Cooking, Tent pitching, Use of equipment, Mountaineering terminology, Knots, Heat effects of snow and ice, Diet in the mountains, etc. This process of orientation continued for three days.

Then on the fourth day we started on our first expedition to Chouranghikhal which was at an altitude of 7,000 ft. and 25 Km. away from our base camp. We were given rations and equipment. It was a heavy load of nearly 25 Kg. on our backs. During the expedition we saw the beautiful pine trees on the Himalayan ranges and it was really wonderful to smell the sweet fragrance of the vegetation. We reached the destination with some difficulty and pitched our tents there. We cooked our dinner and slept soundly. Next day we did some rock climbing and repelling there. *Rock climbing* is the art of climbing by using some technical grips on the rock. In *rapelling* we run down a vertical rock trace with the help of a rope. In this case we remain parallel to the ground and vertical to rock. It was an unforgettable experience for me. After this we came back to our base camp.

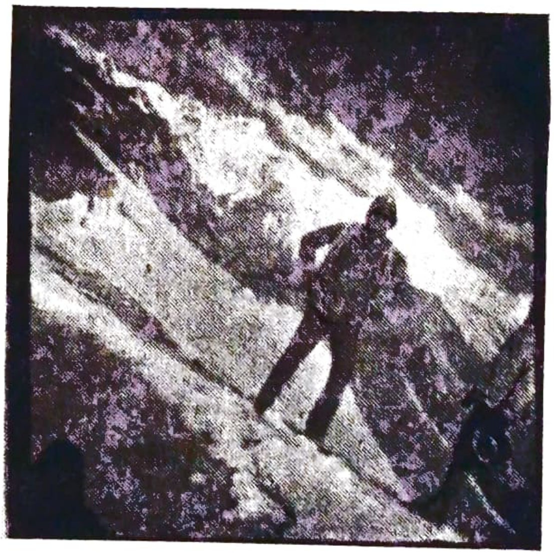

The next day we went to the Tekhla rock climbing area of the institute and climbed many types of rocks and did some types of rapelling again. Our second expedition was to Dharsu which was 1000 ft. below and 30 Km. away from

our base camp. We did a solo in reaching the destination. We were given some points on the map to report and to reach the destination through that way and within the prescribed time. It was very difficult. We were without food, and doing trecking on steep slopes and jungle for about 10 Km. all alone. We did watermanship in the Bhagirathi. We were taught how to cross a stream which we came across on our way. There we enetered the icy waters of the Bhagirathi. Then we came back to our base camp by night solo. It was much more difficult than day solo, which we had already done. We could not even rest anywhere because if we stopped anywhere our limbs became numb and senseless. We had to reach the base camp before 1 o'clock in the night itself, travelling through the jungles and steep mountains. We did it and took rest afterwards.

After this tough routine, we were prepared for our final expedition to an altitude of 15,000 ft. It was 40 km. away from our base camp. We had to carry a heavier load this time. It was almost 30 Kg. on our backs. We travelled for two days and pitched our tents near a beautiful ice lake named Dodital. It was at an altitude of 11,500 ft. As it was winter it was frozen. There were a lot of fish under the layer of ice. We broke the layer of ice in several places and caught the fish. Near Dodital it was -7°C in the night. In the morning it was very beautiful to watch the deodar trees growing all round the lake. They were bending under a heavy load of snow; some of them were completely buried under it. We spent 2 days here.

We started scaling Dharwa, the peak which we were expected to climb. On the way many of us got frost bitten walking in the snow. Our bodies lost all sensation. During our journey we saw frozen water falls and gradual thinning of vegetation. We carried our own firewood with us from down below because it was not available at such great heights. Water in our water bottles was frozen and so we had to go even without water. At last we were on the top of our peak. There was neither grass nor any plant growing there. Everywhere there was only snow and nothing but snow. We could see the Himalays, range upon range, surrounding us. We were there for about 3 hours, very happy because we had been able to reach the place. Then we started back to our base camp.

At the base camp we were kept busy with competitions in games and hobbies. We played a cricket match and won it by one wicket. On the final day of the course we were presented with beautiful ice-axe badges by Sri Rathury, a local VIP. We all felt very happy about it. The next day we started for our homes.

I am in duty bound to end my account with a word of thanks to my friend Mr. P. S. R. Murthy who encouraged me and sponsored me for the training at the Nehru Institute of Mountaineering.

Dissecting the Dissection

T. V. S. Prasad, 3rd B. Sc. (Z.B.C.)

Ask me to "dissect and display the nervous system of Pila" or to "identify the acidic and basic radicals in the given mixture of salts," and I'll be among the very few fellows in class who dissect and display or identify without beginning to fume and fret. But ask me to take a "thin, neat section of the given material and identify the tissues therein", and I'll be the only poor guy in class who shudders and sweats. I cut the sections alright but when I start examining them under the microscope, 'coincidence' occurs. Just take the trouble to come over and peer through at my section of a mesophytic leaf. Things look alright so long as you don't meddle with the adjustments of the microscope. But start meddling and you'll come to know what I meant by 'coincidence'. The cells seem to be trying to climb over one another.

One day, an apparently clever bloke did take the trouble to take a look at one of my sections (they were quite famous by that time.) He straightened from the microscope with a kind of look on his face which reminded me of how my Dad looked the day he received my first terminal examination marks. And then, after some time when he found he could still speak, he croaked, "Instant mitosis, eh !". Well, I don't give a damn to figures of speech of that kind.

One day, (that week the Virgoan bit in What The Stars Foretell was'nt very encouraging) I stalked up to the lecturer in-charge and asked him if he would please come up and inspect my section. (I regretted that). He came up and inspected alright. He then took my hand, led me out of earshot of the other guys in the class and started bellowing. And there I was feeling like the poor decrepit general being chided by the Fuhrer for having lost some goddamned village near Paris. He groped into my past and finding nothing wrong there switched his mode of attack. He said, among other things that it was only good for nothing fellows like me who ruined our country and its economy and left me wondering what my section of a corolloid root of Cycas had to do with India and her economy. Well; and the language he used ! He sure could have described me and my sections in a much simpler language (not simpler English, just cleaner English). I know many lecturers who did.

As time went on, my sections and I became more popular with the staff of the Botany Department and the students of all the biology sections in our college and I got more depressed, It was then that I started cursing Leeuwenhoek, Robert Hooke, Huxley, Strassburger, Morgan and in fact every histologist I could think of. It sure did seem to relieve me a bit though, I admit, cursing nonstop for about fifteen minutes made me hoarse. There, was however, no escape from the half yearly exams. I tried very hard and would have got through if it had not been for those sections. My popularity graph grew

alarmingly, my mother stoped speaking to me, my father made a rather big cut in my allowance, and I developed an inferiority complex.

I'm sure of getting detained in the promotion exams. The very thought of getting detained makes me feel sick and I often think of just quitting but I do'nt have the heart and the bloody courage to do it. I curse Leeuwenhoek & Co. oftener. You see, things got worse since the half yearly exams. Every now and then I start reciting "Mon ame vers d'affreux naufrages appareille...". It's something about the poor poet's soul sailing towards terrible shipwrecks that I picked up from a story published somewhere. The passage just got stuck in my mind. The lecturers describe my sections in quite eerie terms. One stocky, greying gent said in a fit of temper that my staining techniques make my sections look like the lace on the stabbed milady's bodice. And this description really depressed the hell out of me. I am still to recover from the shock it gave me. I now go about with the look of a haunted man. I've been advised complete rest. The good healer asked me to "cut myself away from all anxieties". But with the promotion exams drawing near, I don't see how I can do it.

Our Doomed Brethren

C. N. Chandrasekhar, II B. Sc.

Now when we take a drive along the national high way outside our city limits, we find barren lands and cheerless dry sands. Gone are the days when hundreds of deer obstructed the motor traffic. It is sad to recollect the sweet songs of cuokoo welcoming the motorists to the forests, thick lushgreen woods thronging with hundreds of species of wild animals, both vegetarians and cornivores. It is not hard to imagine the swamp deer, cheetah and other animals racing along the road with a motor car.

Now with the rapid advancement of science man cares little for nature. This is disastrous in the long run Senseless destruction of wild life results in drastic reduction of wild life resources which in turn brings out ecological destruction which is lethal.

In 1940 the Nawab of Kapurthala (now a place in the Punjab) was given a special honour and a merit badge by the Engish for killing 1,116 tigers, 413 Cheetahs, and 255 leopards. To the mass murderers of our jungles we give honours and red carpet welcomes for killing innocent unarmed animals. Wild life has its own use in maintaining biological balance. The source is not depleted when primitive methods like arrows and bows are used by tribals. But they cannot withstand the blinding flood lights and the shower of lead from highly sophisticated self loading guns. It is high time we stopped this homicide of our BRETHREN. The more recent slogan is "Shoot the animals with a click, not with a Dhan"; meaning, use a camera instead of a gun.

India "Queen of the Orient and the Paridise of the east." Some 45 years ago we had 400 species of mammals: 1,000 species of birds; 350 species of reptiles. But now all are fast vanishing. Every species is threatened with extinction. In the case of Tanzania, Kenya, South Africa and U. S. they are having more animals by number than what they were having 100 years back. This is an example of efficient wild life management.

In the early 50s' in Switzerland "The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources" was formed with its head quarters at Morges. It is an association dedicated to the conservation of wild life.

The IUCN met for the first time in 1913 at Berne and was attended by 17 nations. It had its office in Brussels. In 1931 and 1933 it held conferences in Paris and London respectively.

The bison which used to inhabit North American forests in millions has gone down to a few hundreds. In Uganda, the export of Hippopotamus flesh to the tune of 4,000 tons a year resulted in horrible source depletion and now they are hardly to be seen. A similar fate befell its Indian cousin, the Rhinoceras, which is shot senselessly. But at least we have a chance. We should keep in mind the words of Prof. Humayoon Abdul Ali, the eminent Indian Champion of wild life

conservation, who remarked "Any calamity brought out to wild animals in view of money is selling Taj Mahal and Kutub Minar at an auction".

In India the wild life preservation Board was formed in 1950 but its powers were so limited that it hardly made its presence felt. We were having thousands of lions but there are now only 180 in all.

We have about 1900 tigers, whereas previously there were 40 to 50 thousand.

The animals becoming extinct are the black buck, the yellow bustard, wild ass, himalayan Panda, Pigmyhog, and Gavialist (Indian gaint crocodile that inhabits the Brahmaputra, the Ganges and its tributaries) serpent eagle, chitha deer of North India, Nilgiris Langur of TamilNadu, wild baffalo of Central U. P. and several types of Pythons of Madhya Pradesh. If we cannot save these poor Brethren of ours I fear even God can do very little to help them survive. If we don't preserve our wild life we may have to show pictures of these animals to our grand children saying "they were once living in such and such a place".

The Government should pass bills and enforce laws prescribing severe punishment to all unauthorised poachers and hunters and be more strict in issuing licences for all weapons. It should establish more Sancturies and National Parks for our wild life.

Sunspots and their influence

Though it is not proved by any acientific experiment, the opinion is widely current among scientific circles that sunspots do have an influence on mankind and on the course of events on the earth.

The part of the sun that is ordinarily seen is called the 'photosphere'. Its temperature is about 10,000°K. It is practically invisible on a solar eclipse day. Another region of the sun can be seen just before and just after a solar eclipse. This region of gas is red and is called the 'caronosphere.' It is a sort of solar 'atmosphere'. Around this is the 'carona'. It looks like a halo of light surrounding the sun during some eclipses while during other eclipses it takes the shape of streamers. Scientists believe that this stream of gas which they call 'solar wind', may actually be the 'carona' of the sun. Fiery gases that appear to be extensions of the caronosphere are called 'prominences'. Great swarms of swirling, electrically charged particles are flung off from within the sun to the surface of the sun. These are so many in number that they appear as granules of rice. These 'granules' are bright because they consist of burning gases. The regions adjacent to them are comperatively less hot and less bright and appear as dark spots. These are called SUNSPOTS.

The main feature of the solar surface is the sunspot activity. Some of these spots are very big – 500 miles to 50,000 miles in diameter. These measurements are only approximate as most of the sunspots do not remain stable and change their pattern quickly. Each sunspot is a super electromagnet, radiating large amounts of e – m waves. Some scientists estimate that each such spot has a magnetic field of nearly a thousand times the earth's magnetic field. As already mentioned, most of these spots are quickly changing ones. But at the same time there are certain sunspots which remain in tact for a long time. In 1860 a big sonspot was observed to remain in tact for 20 solar self-revolutions ; i. e., 18 months. For the past 150 years scientists have been conducting research on sunspots very earnestly and with very sensitive technical know–how.

In 1843, Heinrich Schwab concluded from his observations that sunspot activity followed a particular pattern. He studied the spots for quite a long time; for more than 20 years He found that sunspots occur only between 5° and 45° horizontal lines on the sun. 5° below the solar equatorial line as also 45° above it there is no sunspot activity. This is SPOT ZONE. His second conclusion was that the spots appear in maximum number once every 11 years. This is the SPOT CYCLE.

Do the spots have any effect on individual lives ? This is a debatable point best left to astrologists to discuss and decide. But the influence of sunspots on mankind in general is quite considerable. A remarkable coincidence is seen between the occurrence of sunspots in large numbers and accelerated vegetative growth.

It has also been observed that wars and political unrest coincide with periods of enhanced sunspot activity. Thus both in 1789 and 1914 when the French Revolution took place and the First World War broke out, sunspots were at a maximum.

Another effect of the sunspots is well known to physicists. At times a group of sunspots attains a complex structure and at this stage large amount of magnetic energy is converted into a flare. It is known as a solar flare. These solar flares are sudden outburts. The temperature of the sun reaches a million degrees kelvin or more, and the flare looks like a flame shooting out from the solar surface. The flare occurs on small areas of the sun and looks much brighter than the surroundings. It reaches its maximum height in a few minutes and vanishes in a few hours. When there is an increased activity of the solar flares an immense amount of solar energy paaticles are jetted from the sun. These electrically charged particles, also called Solar Cosmic Rays reach the atmosphere of the earth in about 24 hours after they are observed on the sun. The effects of these particles continue to remain in the upper atmosphere of the earth for a couple of days and during that period the earth receives as many particles as are sent to the earth in two years in normal course. These particles cause intervention with the radio transmissions of SW region used for communication on earth. The magnetic needles do not behave properly. Apart from this, when there is maximum sunspot activity, a plasma cloud consisting of electrically charged particles flings outinto space. It continues to expand and approaches the earth at the rate of 1000 K. M. P. H. It covers the upper atmosphere of the earth in a day or two and if deflected towards the magnetic poles of the earth due to geo-magnetic fields, causes a disturbance on the earth's magnetic field and a magnetic storm sets in. The particles are thus trapped by the geo-magnetic field and spiral back and forth between the geo-magnetic poles, forming an irradiation. The belt of magnetically trapped ones so formed is known as magnetosphere and the light phenomenon of various colours so exhibited is called the aurora phenomenon. It is called 'aurora borealis' in the northern skies which is visible from N. Canada, Netherlands and Russia. In the southern skies it is called 'aurora australis' and is visible from Australia, Antarctica and N. Zealand.

Sharada

Amareswar, II B. A.

Oh, fallen flower of tranquil beauty !
Casting a gloom on all things gay,
Nor the twigs nor the nestlings stand it so profound ;
The stags at play and the doves at parle despond.

Your heart-rieving grief wakes the Aeolian harp
To a melody ringing with terrestrial passion,
To tearful, modulating notes, sad and sharp,
Filling tender hearts with your own obsession.

Your wan lips drained by your heart's malady
In vain do cite time's most catastrophic tale,
Fused with cold love drawn to an appaling tragedy
Hardly matched in antique times' farthest pale.

What tempests rage your soul within
Inspiring a nightingale's perennial song ?
What igneous eruptions cloud your eyes
And bate a splendour to its ultimate gong ?

Dissolve, far into the remote bosom of nature gather
Where vernal blooms breathe venerable fragrance ;
Feel its gentle warmth, a reminiscence of your love ;
Away, into the billowing green, into the inevitable trance.

Biological Wedding

P. Jagadeswara Prasad, I B. Sc.

From

Mr. Euglenoidina,
Mastigophora Nilayam,
Plasmodroma Street,
Protozoa Nagar,
Zoology Dist.

To

Mr. Chlorophyceae,
C/o Algae Picture Palace,
Thallophyta Street,
Botany Dist.

Dear Friend,

I am very glad to inform you that my eldest son, Mr. Euglena and your eldest daughter, Miss. Chlamidomonas are deeply in love with each other. They want to get married. The members of my family would be very glad to receive your daughter into our family, and I hear that your people have no objection to receiving my son into your family. I have already consulted God Proteus in this matter and He agreed to bless the marriage. The only objection to this happy union is that the biology professors say that the match is incompatible. Kindly let me know your opinion as soon as possible.

Yours sincerely,

EUGLENOIDINA.

Has Science all the answers?

Ernest P. Raj, III B. Sc., PMC.

"Not necessarily. Otherwise, what is the scientific explanation for weeping statues, haunted houses, precognition, ESP, clairvoyance ?" asks Berzin Lahevala in one of his recent articles. "Gentlemen, I know what I am going to tell you is an impossibility according to the established laws of nature: Neverthless it is TRUE" said Sir William Crooks.

Indeed there are so many unsolved phenomena that we see daily which have no scientific solutions. Can our knowledge of science answer why our dreams and visions have an unnerving habit of suddenly coming true? We will be foolish enough to deny the tremendous contribution which science has made to the enrichment of human knowledge, and yet it is nevertheless true that there are regions where science has been unable to penetrate, leaving these regions unexplored.

It seems that the most fascinating and least understood manifestation of the unknown, to laymen and scientific investigators alike, is the phenomenon of haunted houses, where unknown forces make their presence felt. One of the interesting cases was that experienced by the National Broadcasting Company (England) who in 1964 tried to film a TV programme in one of the most notorious haunted houses in England ie. the manor house called Longleat. From the very beginning strange things occured. Entire reels of exposed film revealed nothing but greenish fog. Cameras would stop working. Film reels disappeared only to be found in most unlikely places. Lights blew and telephones went dead. One night a 500-lb flood-light rolled out on its own, down a hall, crashed down, almost hitting a technician.

Can an inanimate object display the characters of a living being ? obviously not (or perhaps yes?). But this is what seems to have happened. Reports stated that liquid (or tears) appeared in the eyes and at the tip of the nose of the statue of Madonna, carved out of cedar.

Eversince world-wide publicity was given to the mysterious death-dealing curses incurred by British archaeologists who tampered with the mummies of ancient Egyptian royalty, more people than ever have ceased to laugh at such things as curses and come to regard them with a mixture of fear and awe. Once an archaeologist uncovered the tomb of some relatively unimportant Pharaoh and was given permission to take the mummy out of Egypt. But inspite of warnings written on the tomb he just took the head of the mummy. A few days after his arrival in his homeland he was beaten to death by his own men. One of his sons got involved in a motor-cycle accident and injured his head. Another fell out of a window onto his own head. The mummy's curse left its terrible grip on that family only after the archaeologist's wife sent back the head to Egypt.

Till now no one has been able to give a satisfactory explanation why some inanimate objects have the power to bring upon

their unfortunate owners, a torrent of death and disaster.

Talking to the dead ...? Yes, scientists as well as enthusiastic amateurs are busy recording with radio and microphone (electromagnetically) the voices of dead people. Dr. Raudive a pioneer in this field has a collections of 72,000 voice from the dead. Highly qualified physicists, electronic engineers and psychologists have testfied to the genuineness of the phenomenon. But is it true ? Dr. Raudive in his book states that "It is quite possible that one day results will emerge out from the voice-experiments that will have a bearing on the highest indeed the ultimate goal man has sought throughout the ages and is still seeking – the answer to the question: who am I ? and where am I going ? Death might be seen as no more than a metamorphosis from one state of development to another".

The phenomenon of extra sensory perception (ESP) or the gift of second sight – Is it a genuine glimpse into the future... or just a mere coincidence ? Scientists are probing this unusual power which enables perfectly ordinary people to 'see' events hours, weeks or sometimes months ahead. There are people who can predict anything from wars to stomach-aches, earthquakes to political dramas.

Telepathy and premonition are closely linked and in fact big firms, government departments and police forces around the world are increasingly using the uncanny abilities of psychics to help them out of difficulties. "It may sound strange for a modern police force to use something which looks like black magic," says a senior Scotland Yard detective. "But we do use psychics. We don't know how they do it ; but they get results."

Is there another life after death ? Scientific investigations claim the phenomenon of reincarnation which cannot be explained by ordinary laws of nature.

The virtue of prayer : Prayer, as a form of energy, is not recognised by science eventhough it can produce material results which have been actually demonstrated in the laboratory. Mr. Loehr, the man who pioneered this laboratory research into the power of prayer, achieved world-wide recognition for his experiments on the effects of prayer on plants. One doctor says that the study he has made supports the view that prayer makes a difference. "My opinion is that it supports the view that prayers are efficacious", the doctor said. "It does not establish it but it supports it. I think more studies ought to be done. I don't think God will mind".

Occultism states there is something called a Cosmic Picture Gallery wherein is preserved the memory of every event that took place on this planet, and certain individuals under certain circumstances can find themselves gazing at a scene from the past.

Quite often these unexplained phenomena are labelled Supernatural or Occult. All this makes one feel that science, today, knows more about the secrets of outer space than the galaxy of mysteries which lies neglected on our very own planet. It is necessary that science should give more priority to these unexplained phenomena which are an integral part of the every day world we live in.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

ప్రియుని తలపులు

వి. శివరామకృష్ణ.

మూగభాష

ఎస్. ప్రభాకరరావు.

పల్లెసీమ

కె. సత్యనారాయణమూర్తి.

వలపు

ఎస్. ప్రభాకరరావు.

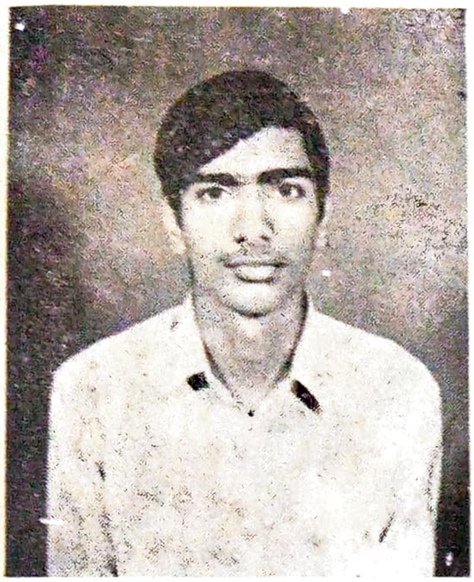

M. Davendra,
Uny. Cricket Player.

G. Amareswar,
Uny. State, India Basket Ball.

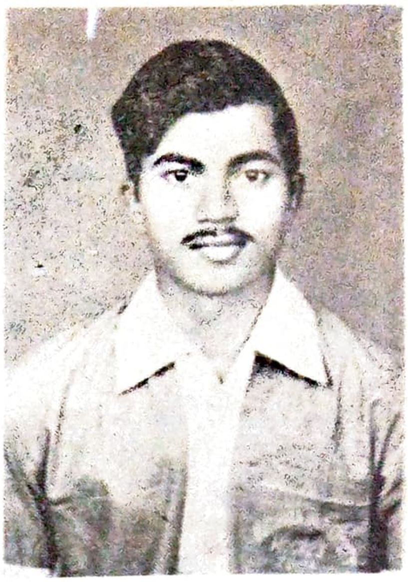

P. S. R. Murthy.
Uny. Hockey Player.

Basket Ball G. Amareswar, II in action
Ceylon Versus Indian Boys.

K. Raj Mohan Reddy,
Uny. Hockey Player.

S. Satyam, Uny. Athlete.

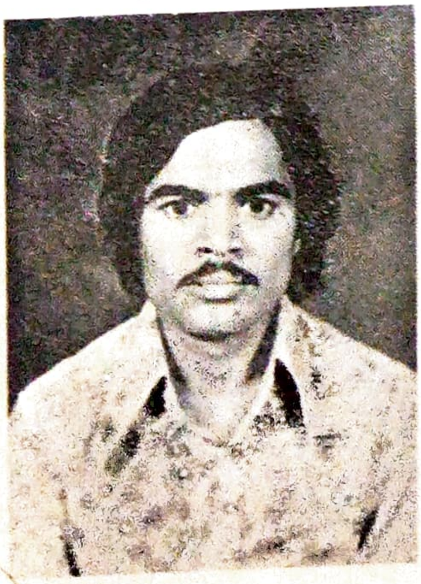

Marathan Race.

Sri H. J. Dora, I. P. S. Meeting Players of Devaiah Memorial Tournaments.

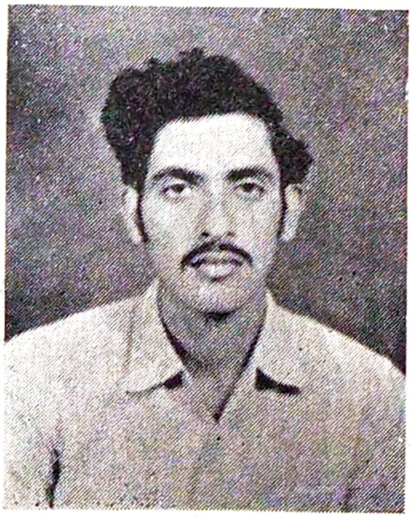

P. Venkata Rao,
Uny. Ball Badminton Player.

Andhra Loyola College Runners up, Ball Badminton
Devaiah Memorial Tournaments.

Sri Rajanikanta Rao,
Inaugurating the Students Association.

Sri Sanjiv Dev,
at the Art Exhibition.

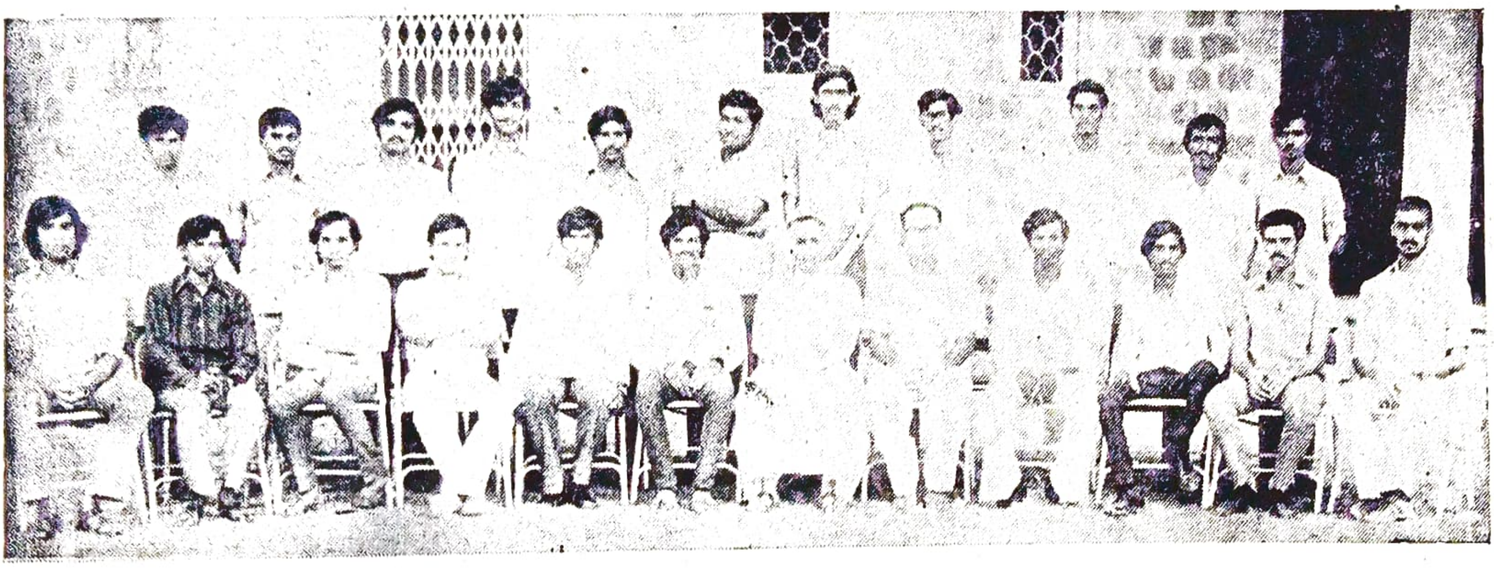

College Students' Council with Principal & Staff Advisers.

"Bahukrutavesham"
R. Ramachandra Rao

Boatdance

బాష్పాంజలి

టి. విల్సన్ సుధాకర్

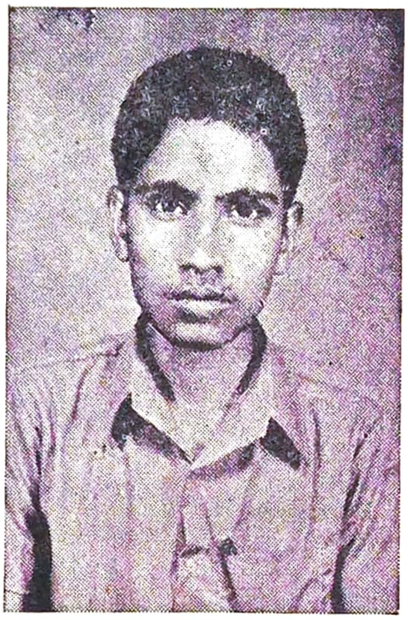

హనుమంతరావ్ !

మృత్యుదేవతా
మృత్ హస్తాల్లో
శాశ్వతంగా
సెలవుకు నెలవైయ్యావా ?
కృష్ణాజలాల
ఆనంద డోలలలో తేలియాడి
పరువెత్తే ఉరవడిలో
నీకు నూరేళ్ళు నిండాయా ?
మృత్యునీడ ముసుగుల్లో
సాయంకోసం
ఎంత తన్నుకులాడావో !
అర్రులు చాచావో ! !
ఆక్రోశించావో ! ! !

శక్తివుండీ అశక్తుల మయ్యామే !
శోక సంతప్తుల మయ్యామే !
నీ స్మృతి చిహ్నన్ని
మా హృదయాల్లో
స్మృతి మందిరంగా
చిరస్థాయిగా నిర్మించుకుంటాం
నేడు నువ్వు కాలేజికి రావని
ఎట్లా నమ్మ మంటావయ్యా !
కాలం వేసిన కాటు
నీవులేని లోటు
ఏలా తీరుతుందయ్యా

హనుమంతరావ్ !

నీ కివే బాష్పాంజలులు !

— లయోలా విద్యార్థులు.

ఆంధ్రుల అమర గాయకుడు

శ్రీ కె. బసవేశ్వరరావు,
M. A.

"బ్రతికి నంతవరకు పాడతాను" అన్న తన మాటను నిలుపుకొన్న మధుర గాయకుడు ఘంటసాల వేంకటేశ్వరరావు, సుమారు 9,900 పాటలు పాడి, నిండుగా బ్రతికి, ఆంధ్రదేశంలో ఆబాల గోపాలాన్ని ఆనంద పరవశుల్ని చేసిన ధన్యజీవి ఘంటసాల. 1942 ఆగష్టు ఉద్యమంలో పాల్గొని 18 మాసాలు జైలుశిక్షను అనుభవించిన స్వాతంత్ర్య యోధుడు ఆయన. ఘంటసాలకు "పద్మశ్రీ" బిరుదును ఇచ్చి భారత ప్రభుత్వం ఆ బిరుదుకున్న గౌరవాన్ని పెంచుకొన్నది. ఆంధ్రుల అమర గాయకుడు, ఆ పుణ్యమూర్తి తన 53_వ ఏట 1974 ఫిబ్రవరి 11_వ తేదీనాడు పరమపదించారు.

1945 లో సినిమాలో నేపథ్యగాయకుడుగా ప్రవేశించిన ఘంటసాల సుమారు మూడు దశాబ్దాలు పాటలు పాడి, సంగీత జగత్తులో "ఘం ట సా ల యుగాన్ని" సృష్టించాడు. ఆయన కంఠం విషాద భారంతో గంభీరంగా పలుకుతుంది. భక్తి పారవశ్యంతో తన్మయమౌతుంది. ప్రేమ ఝరిలో పరుగులు తీస్తుంది. చిలిపితనంతో చిందులు త్రొక్కుతుంది. అది అమృత ఘంటారావం. మృదు మధుర కోకిల నాదం. అందుకే ఆయన పాటలు అమిత మధురాలు.

ప్రతిభ, పాండిత్యం మూర్తీభవించిన సంగీతవేత్త ఘంటసాల, నిరంతర సాధనతో తనదని చెప్పదగిన ఒక కొత్త బాణీని సృష్టించి, తెలుగు లలిత సంగీతాన్ని సుసంపన్నం చేశాడు ఆయన. వేలకొలది పాటలుపాడినప్పటికీ, శాస్త్రానికి అపచారం చెయ్యకుండా, సంగీతాన్ని సామాన్య జనుల దగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళి ఒక విప్లవాన్ని సృష్టించాడు. ఇక తెలుగు చలనచిత్ర పరిశ్రమకు ఆయన సంగీతం ద్వారా చేసిన దోహదం విశిష్టమైనది, మరువరానిది.

పద్యాలను భావయుక్తంగా ఆలాపించటంలో ఘంటసాలను మించినవారు లేరు. భావం దెబ్బతినకుండా, అక్షర రమ్యత చెడకుండా సంగీతాన్ని—సాహిత్యాన్ని సరసంగా మేళవించి పాడటం ఆయన సొమ్ము.

ఘంటసాల సంగీత ప్రపంచం విస్తృతమైనదే గాక, విశిష్టమైనదికూడ. విషాదగీతాలు పాడటంలో ఆయనది అగ్రస్థానం. భక్తిగీతాలను, శృంగార గీతాలను, దేశభక్తి గీతాలను ఆలపించటంలో ఘంటసాల కొత్త అధ్యాయాన్ని సృష్టించాడు. నటీనటులు ఆయన గీతాలలోని వివిధ విన్యాసాలను అందుకోటానికి ప్రయత్నించి, తమ నట జీవితాన్ని చరితార్థం చేసుకొన్నారు. శ్రోతలు ఆయన పాటల మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించి తమ హృదయాలను ఆనందంతో నింపుకొన్నారు.

ఆయన స్మృతి కిదే మన శ్రద్ధాంజలి.

—*—

జాషువా కోరిన మరో ప్రపంచం

పి. సుగుణ రత్న కుమార్

B. A., II Year

నవయుగ కవి చక్రవర్తి అను బిరుదము నొందిన అర్వాచీన కవి జాషువా ప్రాచీన కవి పండితులకు ఎంత మాత్రము తీసిపోడు. ఈతడు స్వయం కృషితో కవితా కన్యను వశపరచుకొన్న కవి. ఈతని కృతు లనేకములు ఖండ కావ్యములు. అవి ఒక్కొక్క ఇతివృత్తము నాధారముగా జేసుకొని వ్రాయబడిన ఆణిముత్యములు.

జాషువా కాలమునుండి కళామతల్లి కలంకారమో, ఆంధ్రుల అదృష్టమో యన్నట్లు వెలువడిన రచనలు చాలకలవు. అందు పిరదౌసి, గబ్బిలము, ముంతాజ్‌మహల్ మొదలగునవి విశిష్టతములు. ఇవి ఆయన కళావైదుష్యమునకు నాదర్శములు.

అస్పృశ్యత, అనైక్యత, మత మౌఢ్యాలతో నిండిన దుర్గంధ కూపంనుండి బయటపడి వివిధ దృక్కోణములనుండి పరిశీలించి హీన, దీన జనుల గాథలను హృదయమున నత్తుకొనునట్లు గానంచేసి ప్రజల నిద్రలేపిన నవయుగ వైతాళికుడు కవి కోకిల జాషువా. "నా ఋషిః కురుతే కావ్యం" అన్న పెద్దల మాటల కనుగుణముగా జాషువా ఋషి ఆయన మరో ప్రపంచం సృష్టించమని భగవానుని అర్థిస్తున్నాడు. సమాజములోని కల్మషమును తన కవితాధారలో క్షాళనము గావింప దొరకొనిన కవీంద్రుడు జాషువా.

ఈ ప్రపంచ సృష్టికర్త భగవంతుడు. సృష్టిలోని సౌందర్యమునకు భగవంతుని ప్రస్తుతింప వలెను. సృష్టిలోని అవకతవకలకు దేవుని దూషించ వలెను. మానవులలోని దురాచారమునకు, స్వార్థమునకు, అసూయకు యిదియది యన నేల, సమస్త దురాచారములకు మానవు డావాసము. మానవునిలోని ఈ దానవ గుణమునకు భగవానుడే కారణము. కాని సృష్టి సౌందర్యమును సమ్మతింపువారు అసంఖ్యాకులు. దోషములను దూషించువారు అత్యల్ప సంఖ్యాకులు వెనుక చెప్పబడినవారికి ఎంతో గుండెనిబ్బరము అవసరము. అటి ధైర్యము గల కవి జాషువా "సృష్టికర్తవు నీవు నీ సృష్టిలో మానవుడను నేను, మన యిరువురి మధ్య ముసుగులో గుద్దులాట దేనికని ?" అని ప్రశ్న వేస్తున్నాడు జాషువా.

కలము బట్టినట్టి కవులెల్ల నీలోని
సుగుణము లెల్ల బొగడుచుండ
ప్రజల కష్టముల బలుకువా రెవ్వరు ?
పలికిరేని పలుకువార లెవరు ?

అనికూడ ప్రశ్నించి,దమ్ముగలవా డనిపించుకున్నాడు.

దేవుడున్నాడా ? లేడా ? అనే ప్రశ్న అనాది నుండి మానవునికి సందేహముగానే యున్నది. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము నాటినుండి నేటివరకు లభించలేదు. దేవుని జూచితిమని కల్లబొల్లి కబుర్లు జెపుతూ దిన వెచ్చములను గ్రహించి పబ్బములు గడుపుకొనుచున్న దేవుని ఏజంట్లయిన భక్తులను చూచినచో భగవంతుని ఉనికిపై సందేహము కలుగుట సందేహములేదు. కాని సృష్టి సౌందర్యము భగవానుని అస్తిత్వమునకు సాక్ష్యముగ నున్నది. అందు జాషువా దైవాన్ని దర్శించాడు.

కలవోయి ప్రతి పుష్పగంధ గర్భములందు
నీ దయా మకరంద నిర్ఝరములు
కల కలవోయి ఘన ఘనా కనిక్వాణములందు
వినవెత్తు నీదు కంఠస్వరాలు
కలవోయి గగన నక్షత్ర నేత్రములందు
పొటమరించెడు సానుభూతి నదులు
కలవోయి సాంధ్యరాగ ప్రభాంబుధులందు
నీ రూప గతినైగ నిసర్గ్యకళలు
ఉరుములందున మెరపెడు మెరుపులందు
దాగికొనియున్న నీ యనంతరపు రూపు
కలవరము పెట్టుచున్నది క్ష్మాతలమును
ఎందుకీగోల ? కన్పింపు మందగాడ !

జాషువా దర్శన మియమని కోరినంతనే దర్శన మిచ్చునంతటి సామాన్యుడుకాడు దేవుడు. తనువును శుష్కింపజేసుకొని, కపోష్ఠ రక్తమున భక్తశ్రేణి

ఎక్కు సంవత్సరము లర్పించినను పరమేశ్వరుడు వారికి ప్రత్యక్షము కాలేదు. భగవానుని చూపించమని వైకుంఠము నుండి దిగివచ్చిన వారివలె ప్రవర్తించు పూజారి నడిగిన గుడివైపు వ్రేలెత్తి చూపించినాడట. గుడిలో కన్పించినది గుండ్రాయే గాని దేవుడు కాదట; కన్పింపని దేవుని గూర్చి సృష్టించిన వెఱ్ఱి మొఱ్ఱి కథలను విశ్వసించుట ఎండమావులలో నీటి నాశించుట, కుందేటి కొమ్మును సాధించుట, ఆకాశ పుష్పమాలికలను గ్రుచ్చుట ఇసుక నుండి తైలమును తీయుటయే. ఇటివానిని విశ్వసించుటచే మౌఢ్యము మనల నావరించి యున్నదంటున్నారు జాషువా.

ఊహించితిమి నీకు నాహారమగునంచు
 నోరులేనట్టి జంతువుల తలలు
కట్టించితిమి నీవు కాపురం బొనరింప
 పాల త్రాగవచ్చు దేవాలయాలు
నియమించుకొన్నాము నీకు మాకును మధ్య
 రాజీ కుదుర్ప నర్చకుల మూక
తలపోసినాము నీ విలసి తాకారంబు
 పందిగా పెనురాతి నందిగాగ

జాతులు మతాలు గల్పించు సమరములకు
పుట్టి కొలదిగ రక్తంబు బోసినాము... ....
....

జాషువా 'క్రొత్తలోకము' అను గ్రంథములో లోకములోని దోషంబు లన్నింటిని వర్ణించినాడు. దొంగభక్తులను, దుర్మార్గులను, పేదల రక్తమును పీల్చి పిప్పిచేయు ధనిక స్వాముల దౌర్జన్యాలను కన్నులకు కట్టినట్లు చూపినాడు. చివరకు భగవంతుడే అవతార మెత్తి ప్రపంచమును నాశనము చేయుననుట వ్యతిరేకించినాడు 'అణువును వ్రక్కలించి ప్రళయాగ్నుల నిద్దురలేపి విశ్వమారణమునకు ద్యమించినవి రాక్షస భూముల కారణంబుగా నణువున గూడ నీవు కలవందురు. సృష్టి రహస్య దృష్టి దుర్గుణుల కొసంగి యెంత చెడుగున్ ఘటియించితి వభ్రమందిరా అని నేడు శాస్త్ర జ్ఞానం పెరుగుచున్నను అది మానవ సుఖజీవనానికి ప్రోదిగాగాక మారణ హోమానికి మాత్రంగా మారుటను దర్శించి దైవాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాడు జాషువా.

పైన వివరించిన దోష భూయిష్ఠ ప్రపంచమును దర్శించి బాధపడి సత్యసుందరముగా నిత్యనూతనమగు క్రొత్త లోకమును సృజించమంటున్నాడు. ఒక ఉన్నతుని ఉన్నత కార్యమును చేయుమని శాసించుటకు గాని, ప్రార్థించుటకు గాని కొన్ని యోగ్యత లుండవలెను గదా! మరి ఈయనకున్న యోగ్యత లేమిటి? భగవంతుడు సృష్టికర్త, జాషువా కావ్య జగత్సృష్టి అతని సృష్టి అసంపూర్ణము, అనూహ్యము, ఈతని సృష్టి సద్గుణ సమృద్ధము. అతని జగము నీరసమయం, ఈతని కావ్యం రసమయం. ఇట్టి అర్హతలుగల కవి కనుకనే దైవాన్ని క్రొత్త లోకాన్ని సృష్టి చేయమని కోరుతున్నాడు.

తానుకోరిన మరో ప్రపంచంలో ఇప్పటి మనిషిని క్రుళ్ళి, కృశించి పోవుచున్న ఈ సంఘ అనల జ్వాలలకు ఆహుతి గావించి సమరసైక్య స్వాదు భావాలతో, దుర్గుణములు సోకని బంగారు మట్టితో సృజింపమంటున్నాడు. ఆ మనిషికి వుండవలసిన లక్షణముల గూర్చి,

"పొదలు కల్మషభావములు పెత్తనము చేయ
 వసతి జిక్కని తేనెవంటి మనసు
అలసుందనపు టసూయా ఘర్షణంబున
 వేడికెక్కని దయా వీక్షణంబు
అపకారమునకు బ్రత్యుపకార మొనరింప
 తీవరింపని క్షమా దివ్యగుణము
పరిపూర్ణ మానవత్వము తట్టు మిట్టాడ
 మృత్యు దేవతను జయించు తనువు
సర్వ సర్వం సహా చక్ర సహనశక్తి
తొణికి యాడగ ప్రతి రక్తకణమునందు
నింపి సృష్టింపు మోయి నిలింపనాథ
మర్త్య లోకంబు నీమాట మరువ కోయి."
అంటూ ఆ జగన్నాథుని ప్రార్థిస్తున్నాడు.

'ఎక్కడ స్త్రీ గౌరవింపబడుతుందో అక్కడ దేవతలు కాపురముందురు' అన్న సూక్తిని ప్రజలకు గుర్తు చేయుటకై కవులను పంపమని దైవాన్ని అర్థించాడు. 'నస్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి' అను మనుధర్మశాస్త్రంలోని వాక్యమును పదే పదే ఉచ్ఛరించుట పురుషుల స్వార్థ బుద్ధికి ఉదాహరణము. కాని తాను కోరుకునే క్రొత్త ప్రపంచంలో పురు

షుడు నిర్మించిన సాంఘిక మహాఘాతపు కోరలలో చిక్కి ఆత్మహత్యకు స్త్రీ పాల్పడకుండా స్త్రీకి సమాన గౌరవమును కల్గించు ప్రభూ అని వేదనా భరిత హృదయంతో అర్థించినాడు. స్త్రీల కన్నీటి గాథలను వ్రాయుటకై కవుల హృదయాలను ప్రేరేపించమని ఈ విధంగా కోరినాడు.

"మనుజుం డుగ్ర రణంబులో
మడిసి రంభం గూడు నంద్రాజిలో
తనువుల బాసిన వీర కాంతకు
నే తదోృగ మెట్లబ్బునో
యని ప్రశ్నింప జవాబు రాదబల
కిందందున్ గతుల్ డుల్చి వం
చన గావించు కథా ప్రణేతలను
పశ్చాత్తప్తులం జేయుమా."

మానవులలో క్షమాగుణము, దయాగుణము, సహనగుణము దీపించునట్లును, ప్రపంచ మందలి ప్రేమ భావమును ముద్దగాజేసి హృదయముల సృజించమని లోకమందలి సత్యసర్వమును కలిగించి రేకులుగాజేసి మానవుల నాలుకల సృజించవలెననుట ఆతని ఆకాంక్ష.

మానవుడు విశ్వమందలి చరాచరములనుండి సుఖమయ జీవితమునకు అవసరమైన సత్యములను నేర్చుకొన వలెననుట జాషువా ఉద్దేశ్యము. అపుడే తాను కోరుకున్న మరో ప్రపంచమును చూడగలనన్నాడు.

కలుపుంగోలు తనంబు
తేటపడ నుత్కంఠన్ మొగాలెత్తి మూ
తులు మూతుల్ గదియించి
ముదుగొని సంతోషించు చిన్నారి చీ
మల యందున్న పరస్పర
ప్రణయ సంపత్తిం బ్రసాదించి ప
ర్త్యుల బుట్టింపుము కొత్తలోకమున
కొల్తున్ నిన్ను ముప్పొద్దులన్

అనుటను బటి జాషువా ఒక ఆశాజీవి.ఆయన ఇప్పటి ప్రపంచమును చూచి బాధ తప్పడె ఆదర్శవంతమైన మరో ప్రపంచమును కొరుకుని కన్ను మూశాడు. కాని ఆయన నిరంతరం జీవిస్తూనే యుంటాడు.

రాజు మరణించె నొకచుక్క రాలిపోయె
కవియు మరణించె నొకచుక్క గగనమెక్కె
రాజు జీవించె రాతి విగ్రహములందు
సుకవి జీవించె ప్రజల నాలుకల యందు.

సందేశం

పి. సీతారామమూర్తి
సీనియర్ ఇంటర్

విషంలాంటి రాత్రిని మింగేస్తూ తను కరిగిపోతూ
వెలుగును పంచుతున్న క్రొవ్వొత్తి
ప్రతీ పువ్వుతోనూ గుస గుసలాడి
చుక్కా చుక్కా తేనె సేకరించే తేనె టీగ
తినేది గడ్డే అయినా రక్తాన్ని పాలగా మార్చి
ప్రాణాలు నిలుపుతున్న గోమాత
ఇతరులకోసం పుట్టి వాడిపోతున్న పుష్పాలు
విరామమెరుగని సూర్యుడు
చల్లని వెన్నెలను పంచే శశాంకుడు
నాకేదో సందేశాన్నిస్తున్నారు.
అబ్బా ! ఎంత త్యాగమయ జీవితం వారిది.

ఆధునిక విద్య-ఉపాధ్యాయుడు

శ్రీ పావులూరి శివనారాయణ,
గణిత శాస్త్రోపన్యాసకుడు.

వినయం, వివేకం, సమదృష్టి వేసన వ్యక్తిలో పెంపొందింప చేసేది విద్య. అభ్యుదయం, నిఃశ్రేయస కారణం అయిన ఉత్తమ సంస్కృతిని మానవునిలో ఉద్దీపింపచేసే ఉత్తమ సాధనం విద్య. దేశ సంపద, జాతి శ్రేయస్సు, సాంఘికౌన్నత్యం సిద్ధింప చేసే బలమైన ఉత్కృష్ట సాధనంగా ఆధునిక విద్య రూపొందింది.

దేశ రక్షణ, పారిశ్రామికాభివృద్ధి, సాంకేతిక ప్రగతి సాధించటంలో ఆధునిక గణితం, భౌతిక రసాయన శాస్త్రాలు ఇతోధికంగా తోడ్పడుతున్నాయి. జీవశాస్త్రం, సాంఘిక శాస్త్రాలు మానవాభ్యుదయం, సంఘ శ్రేయస్సు ధ్యేయంగా పురోగమిస్తున్నాయి. కాని భౌతిక భోగపిపాస, ఇంద్రియ వ్యాలోలత్వం, స్వధర్మ పరాఙ్ముఖత్వం, పరపీడన పరాయణత్వం నేడు మానవాళిని పట్టిపీడిస్తున్న అంటువ్యాధులు. ఈ అంటువ్యాధుల నుండి మానవుని రక్షించి ఉద్ధరించగల జ్ఞానవిషయ భాషా సాహిత్యాలు, విజ్ఞాన శాస్త్రాలు, సాంఘికశాస్త్రాలు ఉమ్మడిగా మానవునిలో ఉద్దీపింపచేయాల్సి ఉంది. ఇది ఆధునిక విద్యకు నేడు సవాలుగా నిలిచిన అపరిష్కృత సమస్య.

శాస్త్రవిజ్ఞానంలో విప్లవం

నేడు విజ్ఞానశాస్త్రాలు పరస్పరం పెనవేసుకొని పోటీగా పెరుగుతున్నాయి. పరస్పర సహకారం పోటీ అనే ద్వంద్వగుణం నేటి ఆధునిక విజ్ఞాన రంగంలో గోచరించే శోచనీయ విషయం. పై నుడి విన అపరిష్కృత సమస్యను పరిష్కరించటంలో విజ్ఞులు విస్మరించరాని అమరసత్యం.

ఉదాహరణకు గణిత విజ్ఞానరంగం పరిశీలిద్దాము. చతుర్విధ విప్లవాలు గణిత విజ్ఞాన రంగంలో వర్ధిల్లాయి. ఇందు (1) భావ విప్లవం (Revolution in concepts) అనగా గణిత విజ్ఞానానికి మౌలికం అనబడే "బిందువు", "సరళ రేఖ" "సంఖ్య," "రోదసీ పరిమాణాలు" (dimensions of space), తదితర నిర్వచనాలు క్రొత్త పుంతలు త్రొక్కాయి. ఈ నూతన భావాలు క్రొత్త పుంతలలో పుంజుకొని పురోగమించిన కారణంగా ఆధునిక గణితం ఇంజనీరింగు, పరిశ్రమలు, సాంకేతిక శాస్త్రాలు, ప్రాథమిక శాస్త్రాలైన భౌతిక రసాయన జీవశాస్త్ర రంగాలలో విప్లవానికి దారితీసింది. (2) గణిత వినిమయంలో విప్లవం (Revolution in Applications of mathematics). అభ్యుదయ దేశాలైన అమెరికా, రష్యా, బ్రిటన్‌లు జన్యుశాస్త్రం (Gentics), తదితర ప్రాథమిక శాస్త్రాలు, పరిపాలనారంగం, వాణిజ్యం, ఆర్థికశాస్త్ర రంగాలలో ఉత్పన్నమయ్యే అనేక జటిల సమస్యల పరిష్కారానికి తోడ్పడే ఉత్తమ సాధనంగా ఆధునిక గణిత విజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించుకొంటున్నాయి. తత్కారణంగా అభ్యుదయం సాధిస్తున్నాయనేది ప్రత్యక్షానుభవం. వివిధ విజ్ఞాన శాస్త్రరంగాలు గణిత విజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడే అనేక సమస్యలను గణిత విజ్ఞానానికి సవాలుగా కనుగొంటున్నాయి. సహకార సామరస్యాలతో కూడిన విజ్ఞాన పోటీ, కృషి నేడు మన కళాశాలలోకూడ అనివార్యం అయింది. (3) అభివృద్ధిలో విప్లవం (Revolution in the growth of mathematics). ఈ శతాబ్దారంభంలో ఉన్న గణిత విజ్ఞానానికి వందరెట్లుపైగా నేడు గణిత విజ్ఞానం అభివృద్ధిచెంది ఉండటంలో అతిశయోక్తి లేదు. గణిత విజ్ఞానం ప్రతి ఎనిమిది సంవత్సరాలకొకసారి ద్విగుణీకృతం అవుతుందని ప్రపంచ గణితశాస్త్ర నిపుణుల అంచనా. లక్షపేజీలుపైగా పరిశోధనా వ్యాసాలు, గణిత విజ్ఞానాన్ని ఆధునిక పద్ధతులలో, సుబోధకం చేయటానికి, విశిష్టంగా బోధించటానికి తోడ్పడే ఉత్తమ పుస్తకాలు వేలకొలది ప్రతి సంవత్సరం ముద్రించబడుతున్నాయి. (4) పాఠ్య ప్రణాళికలు రూపొందించటంలో విప్లవం (Revolution in Curricula) మొదటి మూడు విప్లవాల

దృష్ట్యా దశాబ్దానికొకసారి మన పాఠశాలలు, కళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయాలలో పాఠ్యప్రణాళికలు సవరించబడాల్సి ఉంది. దేశావసరాలకు అనువుగా విద్యను సమగ్రం, సర్వతోముఖం, పటిష్ఠం, అర్థవంతం, సార్థకం చేయుటే పాఠ్యప్రణాళికా సంస్కరణల ముఖ్యోద్దేశం. ఇందు ప్రధానపాత్ర వహించాల్సిన వారు ఉపాధ్యాయులు.

ఉపాధ్యాయులు

ఉపాధ్యాయులు ముఖ్యంగా ఈ విప్లవ ప్రభావానికి గురికావాల్సి ఉంది. ప్రతి పాఠశాల, కళాశాలలోఉత్తమగ్రంథాలయాలు అనివార్యంగాఉండాలి. అప్పుడే ఉపాధ్యాయులు ఆధునిక బోధనా పద్ధతులు అవలంబించటం, ఉత్తమ పాఠ్యపుస్తకాలు తయారు చేయటం, పరీక్షా విధానంలో మార్పులు తీసుకురావటంలాంటి ప్రధాన విషయాలలో దక్షతను ప్రదర్శించగలరు. వారికి తగిన విద్యా స్వాతంత్ర్యం కూడా అవసరం అనేది విద్యాపాలకులు గమనించాల్సి ఉంది. తమ శాఖలలో తగిన శక్తి సామర్థ్యాలు పెంపొంద చేసుకోవటానికి అవసరమైన విద్యావకాశాలు ప్రతి విద్యాసంస్థలోను ఉండాల్సి ఉంది. విద్యను సార్థకం చేయటానికి కొన్ని విద్యా కార్యక్రమాలు ఉపాధ్యాయులు చేపట్టాల్సి ఉంది. ఇవన్నీ ప్రతి విద్యాసంస్థలోనూ ఉపాధ్యాయ సంఘాల ఆధ్వర్యంలో వృత్తిపరంగా జరగాల్సివుంది.

పాఠ్య ప్రణాళికలలోని అంశాలు ముఖ్యంగా మూడు విధాలుగా విభజించవచ్చు. అందు ఒకటి విద్యా ప్రయోజనాల దృష్ట్యా బూజుపట్టినవి, పనికిరానివి; రెండవది అనివార్యంగా ఆధునిక విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోహదం చేసేవి, మూడవది కాలదోషం పట్టిన కారణంగా సవరింప బడాల్సినవి. మొదటి తెగకు సంబంధించిన అంశాలు తక్షణం పాఠ్య ప్రణాళికల నుండి తొలగించాల్సిఉంది. రెండవకోవకు చెందిన అంశాలు తగు మోతాదులో ఆయా స్థాయిలకు అనుగుణంగా పాఠ్య ప్రణాళికలలో చేర్చాల్సి ఉంది. మూడవ తరహా అంశాలు ఉపాధ్యాయులు నిశితంగా పరిశీలించాల్సి ఉంది. ఇందుకు ఎంతో అధ్యయనం, అనుభవం, ప్రజ్ఞ అవసరం. నిత్యం దినచర్యగా, చర్విత చర్వణంగా బోధించే అంశాలతో పాటు, అనేక ఉన్నత స్థాయికి చెందిన ఉత్కృష్టాంశాలు ఉపాధ్యాయులందరూ అధ్యయనం చేసి అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం నేడెంతో ఉంది.

అందుకే ఆధునిక ఉపాధ్యాయుడు విజ్ఞాన సముపార్జనలో, బోధనాపటిమ పెంపొంద చేసుకోవటంలో నిత్యం విద్యార్థిగా కృషి చేయాల్సి ఉంది. విద్యాధికుడుగా, జ్ఞానతేజస్విగా, విద్యాసంస్కర్తగా, బోధకుడుగా, భావిభారత భాగ్యోదయ నిర్మాతలైన విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దే శిల్పిగా, పరిశోధకుడుగా, సంస్కారవంతుడుగా, రాజకీయవ్యాలోలతకు లోనుగాని కర్తవ్య పరాయణుడుగా, స్వధర్మ నిరతియందు నిష్ఠాతుడుగా ఉపాధ్యాయుడు సమాజంపై తన వ్యక్తిత్వాన్ని చెరగని ముద్రగా వేయటానికి ఉపాధ్యాయ సంఘాలు ఎంతో కృషి చేయాల్సి ఉంది.

విద్యాసంస్థలు

ప్రతి విద్యాసంస్థలోను ఉత్తమ విద్యా వాతావరణం వెల్లివిరియాలి. ఇందుకు విద్యాసంస్థల యజమానులు, రాష్ట్ర, కేంద్రప్రభుత్వాలు ఎంతో బాధ్యతతో పాటుపడాల్సి ఉంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం విద్యాసంస్థల శ్రేయస్సు, ఉత్తమ విద్యావ్యాప్తి, ఉపాధ్యాయుల సంక్షేమం దృష్ట్యా ప్రత్యేక విద్యా ప్రణాళికలను అవశ్యం తయారుచేసి అమలు చేయాల్సి ఉంది. విద్యాసంస్థల యజమానులు వ్యాపార దృక్పథం మాని విద్యావ్యాప్తి, ఉత్తమ విద్యాప్రమాణాలు, జాతీయాభ్యుదయం ఆకాంక్షిస్తూ అటువంటి ప్రణాళికలు సఫలం కావటానికి చిత్తశుద్ధితో కృషిచేయాల్సి ఉంది.

ఉపాధ్యాయుల నియామకం, విద్యార్థుల ప్రవేశార్హతలు నిర్ణయించటానికి నియమావళులు రూపొందించాల్సి ఉంది. ప్రభుత్వం, యూనివర్శిటీగ్రాంట్సు కమిషన్‌వారు నడిపే ప్రత్యేక విద్యాకేంద్రాలకు హాజరు కావటానికీ, విద్యాసక్తి, బోధనా సామర్థ్యం పెంపొందటానికి తోడ్పడే సంచికలు ప్రచురించటానికి తగిన ఆర్థిక వనరులు ప్రతి కళాశాలలోను ఉపాధ్యాయులకు కల్పించాల్సి ఉంది.

ఉపాధ్యాయుని పాండిత్య ప్రతిభలు, దక్షతకూడ ప్రమోషన్లకు కొలబద్ద కావాల్సి ఉంది. కేవలం సీనియారిటీని పరిగణించి ప్రమోషన్లు చేయుటంవలన నేడు విద్యా ప్రమాణాలు సన్నగిల్లటం ప్రత్యక్షానుభవమేకదా! విద్యా ప్రమాణాలు పెరగక పోవటానికి ఇంకెన్నో కారణాలు ఉన్నమాట నిజం.

రాజకీయ ప్రభావానికి గురికాని కళాశాలలు మన రాష్ట్రంలో ఎన్ని ఉన్నాయి? రాజకీయాలతో రాణింపచూసే అధ్యాపకులులేని కళాశాలలు ఎన్ని ఉన్నాయి? కళాశాలలో ఉపాధ్యాయులకు ఎదురయ్యే కంటకప్రాయమైన సమస్యలు తల ఎత్తటానికి రాజకీయాలతో రాణింపచూసే ఉపాధ్యాయులు ఎంతవరకు కారణం? పాలకవర్గాలు ఎంతవరకు కారణం? ప్రభుత్వ ఔదాసీన్య వైఖరి ఎంతవవరకు కారణం? ఉపాధ్యాయ లోకాన్ని ఆవరించి వేధిస్తున్న దౌర్బల్యం ఏమిటి! ఇందు సమాజంనుండి ఉపాధ్యాయ లోకంలో ప్రవేశిస్తున్న దౌర్బల్య శక్తులేమైనా ఉన్నవా? ఉపాధ్యాయ లోకంలోనే ఉత్పన్నమౌతూ ఉపాధ్యాయులను దుర్భర, దుస్సహ దుస్థితికి గురిచేస్తున్న విచ్ఛిన్నకర రాజకీయ శక్తులు ఏమైనా ఉన్నవా? అనే అంశాలు అవశ్యం పరిశీలించాల్సి ఉంది.

ఉపాధ్యాయ సంఘాలు

ఉపాధ్యాయ సంఘాలు ఇందుకు ఉత్తమ సాధనోపాయంగావాల్సి ఉంది. 'గురు దేవోభవ'అన్న భారత దేశంలోనే ఉపాధ్యాయుడు అనాథగా అవమానంతో అధ్వాన్నమైన అధోగతి జీవితాన్ని గడపటం చూస్తున్న సత్యం. ఉపాధ్యాయులు ప్రభుత్వాన్ని, సమాజాన్ని, విద్యాసంస్థల యజమానులను తమ యాతనావహ జీవనానికి కారణం అని నేడు దూషించక తప్పటంలేదు. ఇందుకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఉపాధ్యాయులు కొరగానివారు, అసమర్థులు, వ్యర్థులు, అనర్హులని సమాజం ఆడి పోసుకోవటం నేడు జరుగుతున్న వింత నాటకం.

ఉపాధ్యాయుడు సంస్కారి, సంస్కర్త, శిల్పి బోధకుడు, జ్ఞాని, ప్రతిభావంతుడనే జ్ఞానం సమాజానికి లేదా! తనచే తీర్చిదిద్దబడి, ప్రతిభావంతులు, నాయకులు, పరిపాలకులు అయినా వారే తమను ఎందుకు యాతనావహ దుర్భర జీవనంతో కుంది వందురునట్లు చేస్తున్నారు!!

"ఇదే తెలుసుకోవలసిన వింత సుమా?"

ఈనాటకాన్ని తుదముట్టించటానికి ఉపాధ్యాయ సంఘాలు సర్వసన్నద్ధం కావాలి. ఇందుకు నాంది పలకాల్సింది ఉపాధ్యాయవాణి. దృఢ దీక్షతో తమ సంఘాల ద్వారా సమాజాన్ని ప్రభావితం చేయాల్సింది ఉపాధ్యాయలోకం. ఆధునిక ఉపాధ్యాయుని గురుతర బాధ్యత ఏమిటని సమాజానికి కనువిప్పు కలిగించాల్సింది ఉపాధ్యాయ సంఘాలు. ఉపాధ్యాయుని ఆత్మ గౌరవం జాతిగౌరవానికి ప్రతిబింబం. ఉపాధ్యాయుని జీవనస్థాయి జాతీయ జీవన స్థాయికి పడికట్టురాయి. ప్రతిభావంతులు ఉపాధ్యాయవృత్తి స్వీకరించి, విద్యారంగంలో అవిరళకృషి చేసిననాడే దేశానికి రక్ష, అభ్యుదయం, జాతికి ముక్తి ఉందని ఎలుగెత్తి చాటాల్సింది. ఉపాధ్యాయ సంఘాలు. ఉపాధ్యాయులు నిర్వహించాల్సిన బాధ్యతలముందు వారు కోరే సర్వీసు నియమాలు, జీతనాతాలు, ఉద్యోగ భద్రతలు అత్యల్పములని ప్రభుత్వం, విద్యాసంస్థల పాలకవర్గాలు తక్షణం గమనించాల్సి ఉంది. తగిన చర్యలు అవశ్యంగైకొనాల్సి ఉంది. తమకు జరిగే అన్యాయాలు, అక్రమాలు వైపుకు సమాజం దృష్టి మరల్చటానికి తగు కృషి అహరహం ఉపాధ్యాయ సంఘాలు అన్ని స్థాయిలలోనూ చేయాల్సి ఉంది.

విద్యాప్రమాణాల ఉద్ధరణ, ఉపాధ్యాయ వృత్తికి గౌరవం, సాంఘికౌన్నత్యం, జాతిశ్రేయస్సు అవినాభావ సంబంధం కలిగి ఉన్నాయనే విషయం విజ్ఞులు విస్మరించరాదు. వీటిని సాధించటానికి ప్రభుత్వం, ఉపాధ్యాయులు, సమాజం సమబుద్ధితో కృషిసల్పిన నాడే విద్యాసంస్కరణలు సద్యఃఫలితాల నిస్తాయి. లేనినాడు అవి అడవిలోగాచిన వెన్నెలవుతాయి. నేల విడిచి సాముచేసిన చంద మవుతాయి. అట్లుసమబుద్ధితో కృషి సల్పిననాడే విజ్ఞానానికి, ఉత్తమ సంస్కృతికి మన విద్యాలయాలు నిలయమవుతాయి. "గురుదేవోభవ" నానుడి నినాదంగా ఈ సంఘాలు నిత్యం కృషి చేయాల్సి ఉంది.

విజ్ఞాన రంగంలో నిత్య నూతనంగా వర్ధిల్లుతున్న విప్లవ ప్రభావం మన పాఠశాలలు, కళాశాలలలో అంతగా కానరావటం లేదు. ఈ విప్లవ ప్రభావం విద్యార్థులపైన, తల్లిదండ్రుల పైన సోకునట్లు చేయటానికి నిరాడంబరం, నిర్మాణాత్మకం అయిన కార్యక్రమాలు ఉపాధ్యాయ సంఘాలు చేపట్టాల్సి ఉంది.

ఈ కార్యక్రమాలు కేవలం మంత్రులు, మహా నాయకులు, సమక్షంలో జరగాల్సిన అవసరం లేదు. విద్యాశ్రేయస్సు, విద్యా ప్రమాణాల ఉద్ధరణ, ఉపాధ్యాయుల గౌరవహోదాలు సంఘంలో పెరుగునట్లు చేయుట, విద్యార్థులలో విద్యాసక్తిని పెంపొందచేయుట, విద్యార్థులు - ఉపాధ్యాయుల సంబంధం మెరుగుపరచుట, క్రమశిక్షణగల వాతావరణం విద్యాసంస్థలలో నెలకొనచేయటం లాంటి కార్యక్రమాలలో విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు, విద్యాసంస్థల యజమానులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యాధికారులు తరతమ భేదాలు మరచి ఐకమత్యంతో కృషి సల్పటానికి విధానాలు, పథకాలు మన ఉపాధ్యాయ సంఘాలు తయారుచేయాల్సి ఉంది. ఇది సాహసం ఎంత మాత్రం కాదు. దుస్సాధ్యం అంతకంటే కాదు. సంకల్పబలంతో దీనిని సుళువుగా సాధించగలం.

గ్లాని

“అనూరాధ”

కాఫీ నాకందించలేదని
అలిగాననుకునేవు సుమా!
అలకగాదు—ఇది నా విసుగు.
బజారులో ఎక్కడ చూచిన
‘నో స్టాకు బోర్డు’ నా కంటి కగుపించె
అలిగాననుకునేవు సుమా!
అలకగాదు—ఇదీ నా విసుగు.
పోనీ చూద్దునుకద—అలక్కడేదో దొఱుకునని—
అయ్యో—యేమని చెప్పెద!
అంతా ‘స్టాకే!’ అయితే ప్రతిదీ ‘బ్లాకు!’
అలిగా ననుకునేవు సుమా!
అలకగాదు—ఇదీ నా విసుగు.
కానీ నా దగ్గర ‘బ్లాకులేదే’
స్టాకు లేదని అన్నందుకు కాదు నా బాధ,
అన్నదానిని నల్ల డిబ్బిచ్చి నేనెట్లు కొనెద?
అలుక కాదిది సుమా!
ఇదీ నా విసుగు—
ఏదీ, నా నల్ల కాఫీ ఏదీ?

సంఘ సంస్కర్త—"రాయ్"

కొత్త రాజా ప్రతాప్,
II nd Inter.

పవిత్ర భారతదేశం అనాదినుంచి కొన్ని మూఢ నమ్మకాలలో, నిరుపయోగమయిన ఆచారములలో మునిగితేలుతూ ఉండేది. వాటిని సమూలంగా పెకలించి దేశ పురోభివృద్ధిని సాధించుటకు దృఢ నిశ్చయంతో అనేక కష్టాలు కోర్చి కృషిచేసిన వ్యక్తి మన భారతమాత ముద్దుబిడ్డయైన "రాజారామమోహన రాయ్." అట్టి మహనీయుని గూర్చి తెలుసుకోవలసిన విధి మనందరికి ఉంది.

వంగదేశంలోని రాధా నగరంలో రమాకాంత రాయ్, తారిణీదేవిలకు 1972 వ సం॥లో మే 22 వ తేదీన జన్మించాడు మన రాయ్. బాల్యంలోనే "ఆరాధన' యెడ అతనికి అపారమైన శ్రద్ధాభక్తులు కుదిరాయి. స్వగ్రామంలోనే వంగభాష, సంస్కృతము కొంత అభ్యసించి, పర్షియన్ భాష కూడ పఠించాడు. అతని చురుకుదనము, గ్రహింపుశక్తి కనిపెట్టి రమాకాంతుడు తనయునకు పారశీక, అరబ్బీ భాషలలో పై చదువులు చెప్పించడానికి పాట్నా పంపాడు. చిన్న వయసులోనే రామమోహనుడు మూలసిద్ధాంతాలను సుస్థిరముగా అవగతం చేసుకున్నాడు. పరిశుద్ధా సిక విశ్వాసానికి విరుద్ధమయిన పద్ధతిలో హిందువులుచేసే విగ్రహారాధన, మూర్తిపూజ హేతుబద్ధమయిన ఆరాధనా విధానం కాదని అతనికి తోచింది. హిందూ సమాజంలో వ్యాప్తిగా యున్న విగ్రహారాధన, మూఢాచారాలపై ఒక వ్యాసం వ్రాసి తల్లిదండ్రులకు కోపావేశాలను కల్గించాడు.

పిమ్మట తండ్రితో జరిగిన సంఘర్షణ మూలంగా స్వగ్రామాన్ని విడచి కాలినడకన టిబెట్టు వరకూ వెళ్ళాడు. అచ్చటి పూజారుల మూఢ విశ్వాసాలు అతనిలో సంచలనాన్ని రేకెత్తించాయి. సంప్రదాయ బద్ధమైన నాలుగు గోడల మధ్య కూపస్థ మండూకంలా బ్రతకడం కంటే, విశాల ప్రపంచంలో భావి జీవితం ఆశాజనకంగా అతనికి గోచరించింది.

1803లో తండ్రి మరణంతో ప్రభుత్వోద్యోగంలో ప్రవేశించిన రాయ్ నివాసాన్ని మూర్షిదాబాద్‌కు తరలించాడు. "తుహీఫత్-ఉల్-మువాహుద్దీన్" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించాడు. దీనిద్వారా విగ్రహారాధన ఛాయలన్నిటినీ బహిరంగంగా ఖండించాడు. 1809లో జాన్ డిగ్బీదొర (రంగపూర్ కలెక్టరు) గారి వద్ద దివాన్‌గా చేరాడు. 1811 లో తన అన్నగారైన జగన్‌మోహనుడు మరణించాడు. మూఢాచారమయిన సహగమనం అనే మిషతో మంటలకు ఆహుతి అవుతున్న వదినగారిని రక్షించడానికి వ్యర్థ ప్రయత్నం చేశారు. ఈ ఘోర దురాచారాన్ని నిర్మూలనం చేసే వరకు నిద్రపోనని శపథం చేశాడు.

1814లో డిగ్బీ భారతదేశం విడచి వెళ్ళగానే రాయ్ కలకత్తాలో స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకొన్నాడు. ఈయన 1816 లో వేదాంతసారమును వంగ భాషలోను, వేదాంతమును ఆంగ్లభాషలోను తర్జుమా చేశాడు. 1823 లో "హిందూ స్త్రీల హక్కులు పరిమితం చేసే ప్రయత్నం" అను శీర్షికతో చిన్న గ్రంథాన్ని వ్రాశాడు. ఈ గ్రంథంలో పిత్రార్జితంలోను, భర్తల ఆస్తులలోను హిందూ స్త్రీలు భాగస్వాములు అయ్యే హక్కులుండాలని ప్రతిపాదించాడు. 1827లో "వజ్రసూచి" అనే సంస్కృత గ్రంథాన్ని తన సంపాదకత్వంలో ప్రకటించాడు. హిందూ ధర్మశాస్త్రాలకు విరోధియని రాయ్ దూషింపబడ్డాడు. ఆయనను విద్యావంతులు, పండితులు నాస్తికునిగా పరిగణించారు. 1829 డిశంబరులో విలియం బెంటింక్, రాయ్, ద్వారకనాథ్, డేవిడ్ హేర్ మున్నగు ముఖ్యుల బలంతో సతీసహగమనమును శాసనబద్ధంగా నిషేధించాడు. 1830 జనవరిలో స్థాపించబడిన "బ్రహ్మ సమాజము"నకు పోటీగా జమీందారులు "ధర్మసభ" స్థాపించారు. "బ్రహ్మసమాజ" సభ్యులు బాల్య వివాహములు, బహు బార్యాత్వము, కుల దౌర్జన్యము, దురాచారములు రద్దు చేయ

టానికి బాగుగా కృషిసల్పారు. వాటికి మన రాయ్ నాయకత్వము వహించారు. ఆ రోజులలో సముద్రయానము చేయకూడదనే మూఢ నమ్మకాన్ని ఉల్లంగించి ఐరోపాయాత్ర సాగించిన మొట్టమొదటి భారతీయుడు మన రాయ్.

భూములనుండి లభించే ఆదాయానికి సంబంధించిన "శాశ్వత పరిష్కార చట్టం"వల్ల పేదరైతుల స్థితి దుస్సహంగా ఉన్నదని ఉద్ఘాటించి, పార్లమెంటరీ సంఘానికి సమర్పించిన సాక్ష్యంలో ఆయన యీ విధంగా సూచించాడు. "వ్యవసాయదారులు చాల దుస్థితిలో వున్నారు. వారు జమీందారుల ధన దాహానికి గురిఅయ్యారు. రాబడి పన్నులు విధించడంలో కొంత సడలింపు కనబర్చిన ప్రభుత్వం పేదరైతు విషయంలో అటువంటిది ఈ షణ్మాత్రమైనా చూపెట్టలేదు." దీనిద్వారా పేదవారిపై అతనికిగల సానుభూతి వ్యక్తమవుతూంది. రాయ్ ఏ మంచి పనిచేసినా కీర్తికాముకుడై చేయలేదు. తాను చేసిన ప్రతీపని తన కుటుంబీకుల మెప్పుపొందనందు వల్లనే ఆయన గృహ విషయాలు పట్టించుకొనేవాడుకాడు. అతని కష్టాల్లో సానుభూతి చూపిన మిత్రులు ద్వారకనాథ్ ఠాగూరు, ప్రసన్న కుమార్ ఠాగూర్‌లు మాత్రమే. భారతమాత కీర్తి ప్రతిష్ఠలు స్వదేశీ విదేశములలో వ్యాపింప జేయాలని కృషి చేసినవారిలో ప్రథముడు మన రాజారామమోహన రాయ్. అట్టి మహనీయుడు, సంఘ సంస్కర్త, విద్యావంతుడు, దేశాభిమాని అయిన మన రాయ్ 1833 సెప్టెంబరు 27 న రాత్రి 2-25 గం॥లకు కొన ఊపిరి విడిచాడు. అతని మరణం ద్వారా మన దేశం ఒక గొప్ప వ్యక్తిని పోగొట్టుకుందని చెప్పటంలో అతిశయోక్తి లేదు.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

T. M. O. వచ్చిందేమో అని Post officeకు వెళ్తే రాలేదన్న చావుకబురు........ తాజ్‌మహల్‌కు వెళ్ళి ఒక అరకప్పు "టీ" సేవించి పద్దు చూడగానే అమాంతంగా ఒక టన్నురాయి గుండెల్లో పడింది. అక్కడనుండీ కిళ్ళీకొట్టుకు వస్తే పుస్తకమంతా Dittoలే. Economics Student నైయుండి Capstain ఎందుకాయని రేటు దింపి Elephant Packet తీసుకొని Room కు వెళుంటే మిత్రుడు 'రవి' కన్పడి 'అరేయ్ Brother' నీవు Horrible smoker వెళ్ళిపోతున్నావురా' అని Remark చేశాడు. వెంటనే "దీన్లో మజా నీకు తెలిస్తే యిలా అనవురా నేనింకా Studies begin చేయలేదని అధైర్య పడకు. Two Years Course ఈ Fifteen Days లో చదివేయవచ్చు. One half cup tea and one Packet cigarettes తో రాత్రంతా చదవచ్చు. పగలు మామూలే. మరోటి ఏమంటే mind work చేయనప్పుడు, ఒక్కటి ఊదేశావంటే నీకు కావలసినన్ని ఆలోచనలు, గంభీర భావాలు పుడతయ్" అనే చెబుతుండగానే "Brother కొంచెం పనుందిరా" అంటూ జారాడు. కాళ్ళీడ్చుకుంటూ Lodgeకి వెళుతూవుంటే, All India Radio మన పెద్దన్నయ్యలు ధరావతులు కోల్పోయారని ఢంకా కొట్టి చెపుతున్నది. ఏమిటీ చెప్మా, ఈ గాలి దుమారం అని ఆలోచిస్తూ Lodge చేరుకున్నాను.

Room అంతా ఖాళీ. మిత్రులంతా పైకంకోసం యింటికి పరుగులెత్తారు. ఇక నా సంగతి చూస్తే Ticket కోసేందుకయినా లేపురిగదా card వ్రాయడానికైనా Dry purse. రూమంతా cigartte studs. Roomను సాఫీ చేద్దామని చూస్తే Broom ఎవరో కొట్టేశారు. గత్యంతరంలేక పండుకొని ఒక cigarette వెలిగించాను. అయిపోయింది. ఇంకోటి వెలిగించి "మిత్రులు లేనప్పటికీ నీవు నాకు తోడునీడగా యుంటున్నావు. ఎవరూ రాని చోట్లకు కూడా ప్రయాస అనకుండా నీవు నాతో వస్తున్నావు, ఎన్నో పరీక్షలలో జయంపొందించావు. ఎంతో సంతోషాన్ని యిస్తున్నావు. నీకున్న ప్రేమ, దయ, విశ్వాసం ఏమని చెప్పనూ" అంటూ Cigaretteను నాలో నేను పొగుడుతూ Packet ఖాళీచేసి పడుకున్నాను.

సిగరెట్ల కాన్ఫరెన్సు

కాకర్ల రాజేంద్రప్రసాదు
జూనియర్ ఇంటర్.

Agra Tajmahal, కలకత్తాలో Victoria Memorial Hall ను మించినట్టి Lal Mahalలో స్వదేశ, విదేశీయులు తమ రకరకాల దుసులతో, తళతళ మెఱుపులతో ఘుమఘుమ వాసనలతో ప్రవేశించారు. మామూలుగా వెడితే నన్ను రానీయరేమోనని ఒక వేషంతో ఒక మూలను కూర్చున్నాను. హాలంతా గుసగుసలు, పకపకలు, రుసరుసలు, Hydrabad నుంచి Vazir Sultan గారి దగ్గర నుంచి వచ్చిన Charminar గారు ముందుకు వచ్చి 'సోదరులారా ! (అంతా నిశ్శబ్దం) England నుంచి Churchil చే పంపబడిన Cigar గారు ముందుగా అధ్యక్షపదవి నలంకరించుతారు. అందరూ నిశ్శబ్దంగా ఉండాలని మనవి' అని చెప్పి కూర్చున్నాడు.... (అంతా నిశ్శబ్దం). వెంటనే లావుపాటి దేహంతో యున్న Cigar గారు కరతాళధ్వనుల మధ్య సువాసనలతో పీఠం అలంకరించారు.

"మిత్రులారా ! మీరింత దయతో యిచ్చిన అవకాశానికి నా అభివందనములు. ఖండఖండాంతరముల నుంచి వచ్చిన మహా పకలు వారివారి అభిప్రాయాలు. మీకు విశదపరుస్తారు. కాబట్టి నిశ్శబ్దంగా యుండాలని మనవి" అంటూ ఉండగానే, America నుంచి వచ్చిన Mr Chester field గారు ముసిముసి నగవులతో లేచి "సోదరులారా ! నాకీ సదవకాశాన్ని యిచ్చినందులకు మనఃపూర్వకాభివందనములు. ప్రస్తుత ప్రపంచ పరిస్థితి చూచినట్లయితే మనమెందుకు పనికిమాలిన వాళ్ళముగా పరిగణింపబడుతున్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ప్రపంచములో మనము మూలమూలలనుంచి బయటకువచ్చి పట్టణములనుంచి పల్లెవరకు వ్యాపించినాము. ఎక్కడ చూచినా మనమే. మనకు కావలసినంత స్థానబలము, భుజబలము, అర్థబలము అన్నీ ఉన్నా మనలో ఏకీ

భావము లేనందువల్ల మనకీ దుస్థితి సంభవించింది: మన శత్రువులు మనలని దగ్ధపటలం చేస్తున్నారు: మాడ్చి మసిచేసి చంపుతున్నారు. వారి నిరంకుశ త్వాన్ని నాశనం చేయాలంటే మనం ఏకీభావంతో ఉండాలి. మనకు శత్రువులైన అగ్గిపుల్లను హత మార్చేందుకు కావలసిన పైకం నేను సహాయం చేస్తాను. దాంతో ఆర్థిక దుస్థితిలోయున్న **Beedi, cigar** లను సైన్యంలో చేర్పించి పోషించవలయు నన్న ఏకాభిప్రాయము గలిగి ఎవరి శక్తికొలది వారు సహాయము చేయాలని కోరుతూ యింతటితో విర మిస్తున్నాను." (సభికుల చప్పట్లు)

అంతట **London** నుంచి వచ్చిన **Scissors**గారు తళతళ మెరుస్తున్న **17 Medels** తోను, కత్తెర మార్కు **Badge** తగిలించుకొని **stage** ఎక్కారు. "మిత్రులారా : ఈ అవకాశం నాకు కల్పించినందు లకు నా అభినందనములు. ఇంతవరకు మన మిత్రు డైన **chesterfield** గారి ఉపన్యాసం వినియున్నారు. వారు ఒట్టి అగ్గిపుల్లలను మన శత్రువులుగా పేర్కొ న్నారు. పెట్టెలుకూడా మన శత్రువులే. ఇదిలేందే అవి మనల్ని ఎదుర్కోలేవు. కాబట్టి వాటిమీదకూడా యుద్ధం ప్రకటించాలి. యిప్పుడు మనకు వట్టిసైన్యమే చాలదు. **IInd World war**లోలాగా శత్రునాశ నానికి అనేక మారణాస్త్రాలు కావాలి. భూమి పైనే గాకుండా నీటిపై, ఆకాశంపై, గూడా సంగ్రామం చేయాలి. అందువల్ల మనకు ఓడలు, విమానాలు అవసరం. కాబట్టి అందరూ ఏకీభావంతో శత్రు నాశ నానికి పూనుకోవాలని హెచ్చరిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

అంతట **Mr Passing show** తన**Hat**ను సరు కొంటూ, సోదరులారా: నేను చెప్పవలసినది మన సోదరులూ, దేశోద్ధారకులూ చెప్పేశారు. వారు మన శత్రువులను మరచి వారికి బానిసలుగా జీవితయాత్ర కై పాటుపడే "అగ్గిపుల్ల, అగ్గిపెట్టె"ల్ని పేర్కొన్నారు. వారుజీతగాళ్ళేగాని నిజమైన శత్రువులు కారు. మనకు నిజమైన శత్రువులు మానవులు. వాళ్ళను నాశనం చెయ్యాలనే మాట మరచిపోయారు. మనం అప్రమత్తులమై యుండి, ఈ గర్వశత్రువులను నాశనం చేస్తే, తక్కిన వాళ్ళు మనల్నేమి చేస్తారు? (సభలో నిజం, నిజం అన్న కేకలు) కాబట్టి మన సృష్టి వారిమీద ప్రసరింపజేసి వారిని నాశనం చేసేం దుకు తగ్గ సహకారం చేయాలి. వెంటనే **Mr Rifle** ముందుకు వచ్చి "నేను నా **Ammunition** అంతా జరగబోయే యుద్ధానికి సప్లై చేస్తాను" అన్నాడు. **Mr Navycut** లేచి "నేను నా ఓడలు యిస్తాను. నౌకా యుద్ధంలో వాళ్ళ నాశనం కళ్ళ చూస్తాను" అన్నాడు. **Mr. Aeroplane** వచ్చి "నా విమానా లన్నీ యిస్తాను. వాటితో బాంబులవర్షం కురిపిస్తాను" అన్నాడు. **Mr Pilot** "నా సారథ్యం", **Mr. State Express, Mr. Zeep** గార్లు "రైళ్ళు, కార్లూ అన్నీ సైన్యానికి బలంగా పంపిస్తాము" అన్నారు. **Mr. Elephent, Mr. Caravan** మేమూ సహకరిస్తామన్నారు. **Mr. Lal Mahal, Mr. Golkonda, Mr. Three castles** "మా కోటలు మీకు స్వాధీనం" అన్నారు. **Mr. Deccan** "నా మైదానంమీద సైన్యాలు సమీకరించుకోం" డని అన్నాడు. ధనికవర్గాలకు చెందిన **Chesterfield, Berkeley,** 999, 777, 666, 555 గార్లు "మేము కావలసినంత పైకంగుమ్మరిస్తా" మన్నారు.

అధ్యక్షుడు **Cigar** చిఱునవ్వులోలేచి గొంతు సవ రించుకొని "సహోదరులారా : మీ పట్టువల, ఉద్రే కము, ఏకీభావం, సంఘీభావం, ధైర్య, శౌర్య, స్థైర్యములు చెప్ప నలవికానివి. మనము చేయుచున్న పనివల్ల కలిగే లాభనష్టాలు ముందు వెనుకలు యోచించి చేయాలి. యుద్ధంవల్ల వినాశమేగాని, వికాసంలేదు. మీరు చెప్పినట్లుగా శత్రువులందర్నీ సంహరించిన తర్వాత ఎవరిని మనం పరిపాలిస్తాం? (మనమే ఉండవచ్చు, మనమే వుండవచ్చునన్న కేకలు) ఆగండి....నాయనలారా ! మీరు నిన్నగాక మొన్నవచ్చిన పసికూనలు, ఆవేశంతో ఉద్రేకంతో మరేమీ యోచించటంలేదు. కలహానికి కాలుదువ్వే మా యజమాని చర్చిల్‌గారుగాంధీమహాత్ముని ముందు పల్టీ గొట్టాడు. ఆ శాంతిమూర్తి ముందు పరాజయం పొందాడు. అపరాధియైనాడు. అంటే మనశత్రు వుల్ని వదలివేయాలని నేను చెప్పడంలేదు. కాని శాంతంతో వారిని సాధించాలి. అమెరికాలోని ఆటం బాంబుకున్న శక్తికంటె మనలో అత్యధికమైన శక్తి యున్నది. మీరు గుర్తించుటలేదు. ఆటంబాంబు

వెంటనే ధ్వంసంచేస్తుంది. మనలోవున్న "నికోటిన్" వాళ్ళను పింపి, పీడించి, కృశింపచేసి బాధ పెట్టి చంపివేస్తుంది. మూడు చుక్కల నికోటిన్ ఒక కుక్కను అమాంతంగా చంపగలదు. అదే మానవులను మచ్చికచేసి మాయం చేస్తుంది. మనము వారిని ఒక్కసారి ఆకర్షిస్తే, యింకా వాళ్లు మళ్ళీ మనలను వదిలిపెట్టరు. మనం లోపలకుపోయి వారి ఊపిరితిత్తులు చెడగొట్టి క్షయరోగ పిశాచాన్ని ప్రయోగిస్తున్నాం, దాంతో మానవులు కృశించి నశించిపోతు న్నారు. మనము **Thomas Becket** లాగా చచ్చి సాధిస్తున్నాం. **Becket** చనిపోయిన తరువాత అతని ఆత్మ ఏ గాలిలోనో కలిసింది. కాని మన ఆత్మకు చావులేదు. మన ఆత్మ వారి ఊపిరితిత్తుల్లో తిష్టవేసి శారీరకంగా, మానసికంగా, ఆర్థికంగా సర్వనాశనం చేస్తున్నది. ఇకనైనా మన శక్తి మనం గ్రహించి, ముఖ్యంగా నేటి విద్యార్థులే రేపటి పౌరులు కాబట్టి మీరు వాళ్ళను బాగా ఆకర్షించి మధ్యలోనే వారిని మాయంచేయాలి. ఇక వృద్ధుల్ని మే మాకర్షిస్తాం. ఇలా, బాల్యం నుంచి వృద్ధాప్యందాకా వారిని పీల్చి పిప్పిచేసి నాశనం నేస్తాము. మన మిత్రులు **Tea, Coffee** గార్లతో సంధిచేసుకొని వారి "థీను" విష పదార్థం కూడా పంపి మనకు సహాయం చేయాలని అర్థించాలి. మన పూర్వమిత్రులు **Brandy, Whisky** మొదలగు మద్యపాన వంశీయులతోను, **Mr. Opium, Mr Snuf, Mr. Killi, Mr. Nut Powder** గార్లతోను సంధి చేసుకొని కార్య క్రమంలో మనం ముందంజ వేయాలి. "మేము దేముని ఎదుట ప్రమాణంచేసి మా కార్య క్రమంలో విశ్వాసంతో పనిచేస్తాం" అనే సరికి, అందరూ "ప్రమాణం చేద్దాం, పనిచేద్దాం" అని కేకలుపెట్టారు. ఈ కేకలకు కంగారుపడి నేను బెదురుచూపులు చూస్తుంటే నన్ను కనిపెట్టి అందరూ తలో గుద్దూ గుద్దివేసి నా ఒళ్ళు హూనంచేశారు. ఆ బాధలో, భయంలో కళ్ళువిప్పిచూస్తే సభా సభ్యులు ఒక్కళ్ళు లేరు. దగ్గు ముట్టడి వేసింది. **Cigar** గారి ప్రసంగంలో అంతరార్థం గ్రహించి వెంటనే **Broom** లేని **room** లోని **studs** ను తీసి **clean** చేసేటప్పటికి తొమ్మిదయింది. మన పూజా పునస్కారా లయ్యేసరికి **Post man T. M. O.** అందించాడు. ప్రాణం లేచివచ్చింది. ఆ పైకంతో **Cigarette**బాకీ, **Hostel**బాకీ చెల్లించి అప్పటినుంచి సిగరెట్ల జోలికిపోలేదు. ఫలితం ఏమంటే సెగల పొగలతో శల్యావశిష్టులమైన మనం నిగనిగలాడుతూ నిక్షేపంలా ఉన్నాము.

తోకచుక్కలు - కొహెటిక్ తోకచుక్క

వి. ఎస్. నగేష్
Jr. Inter.

తోకచుక్కలు సూర్యకుటుంబానికి చెందినవి. అవి దీర్ఘ వృత్త కక్ష్యలలో పరిభ్రమిస్తాయి. అయితే కొన్ని పరావలయ మార్గాలలోగూడ సంచరిస్తాయి. తోకచుక్కలు మనకు అనేకమైళ్ళ దూరంలో తిరుగాడే వాయుపదార్థాలు ఇవి కోటానుకోట్ల మైళ్ళ దూరంలో ఉంటాయి. వీనిలో కొన్ని ఒకొక్కసారి కనబడి అంతరిక్షంలోకి పోయి మాయమవుతాయి. వివిధ రకాల బండరాళ్ళు, వాయువులు, ధూళి కలిసి తోకచుక్క ఏర్పడుతుంది. తోకచుక్కలో ఉన్న పదార్థం పదులు పదులుగా ఉంటుంది. ఇది ప్రప్రథమంలో తెల్లగా కన్పిస్తుంది. ఇది ఒక మేఘమువలె ఉంటుంది. దీనిని "కోమా" అంటారు. భూమికన్నా పెద్ద తోకచుక్క సైతం, బరువులో అది భూమిలో లక్ష వంతుకన్న తక్కువే ఉంటుంది. తోకలు ఎల్లప్పుడు సూర్యునికి వ్యతిరేకదిశలో విస్తరిల్లుతాయి. తోకచుక్కలు 10కోట్ల మైళ్ళవరకుగూడ వ్యాపించి యుండవచ్చు. సర్వసాధారణంగా తోకచుక్కలకు ఒకే తోక వుండటం పరిపాటి. కాని, బారెల్లి అనే తోకచుక్కకు తొమ్మిది తోకలున్నాయని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పారు.

కొన్ని పెద్ద పెద్ద తోకచుక్కలు చూడడానికి మనోహరంగా ఉండడమే కాక పగటివేళలో గూడ కన్పిస్తాయి. కొన్ని గ్రంథాలలో, క్రీ॥పూ॥ 146లో వచ్చిన తోకచుక్క తల సూర్యునివలె ప్రకాశవంతముగా ఉన్నట్లు వ్రాయబడినది. క్రీ॥పూ॥ 344లో వచ్చిన తోకచుక్క, మండే తారాజువ్వ లాంటి తలను కలిగి ఉందట. గ్రహాలు తిరిగినటులుగా తోకచుక్కలు ఒక సమతలంలో తిరగవు. 1889లో కనపడిన తోకచుక్క 2½ ఏండ్ల కాలము పాటు కనిపించినదట. సూర్యుని గురుత్వాకర్షణ పరిధిలో 9000 – 10,000 తోకచుక్కలు స్వైరవిహారం చేస్తున్నట్లు శాస్త్రజ్ఞులు అంచనా వేసినారు. 1066 నుండి చరిత్ర బాగుగా శోధించగా 75½ ఏండ్ల కొకమారి ఒక తోకచుక్క వచ్చుచున్నట్లు "హాలీ" దొర నిర్ణయించినాడట. అందుచే ఆ తోకచుక్కకు, హాలీ తోకచుక్క అనే పేరు పెట్టబడింది. దానితోక ఆకాశంలో మూడవ వంతు పొడుగు యుండెనట. అది ఆఖరిసారిగా 1910 మే 15న కన్పించినదట. దానితల 3,20,000 మైళ్ళ వ్యాపనం కల్గి ఉన్నట్లుగా వ్రాయబడినది. అది తిరిగి 1985లో రాగలదని శాస్త్రజ్ఞుల అంచనా. తోకచుక్కలుకనబడితే ఏదో ఒకకీడు కలుగుతుందని, మహానుభావుడైన వ్యక్తి మరణిస్తాడని నమ్మేవారు. అది కనబడినపుడల్లా ఏదో ఒక విపత్తు జరగడం వల్ల చాలమంది ప్రజలు ఇప్పటికీ ఆ విషయాన్ని నమ్ముతారు. షేక్స్పియరు మహాకవిసైతం "మహా చక్రవర్తుల, గొప్పవ్యక్తుల మరణాన్ని సూచిస్తూ ఆకాశంలో తోకచుక్క తేజస్సుతో ప్రకాశిస్తోంది" అని వ్రాసినాడు.

కొహెటిక్ తోకచుక్క

1973 మార్చి 7 న జర్మనీలోని హంబరు భూగోళ పరిశోధనా కేంద్రంలో డాక్టరు లుదోస కొహెటిక్ అనే శాస్త్రవేత్త, ఆకాశంలో హైడ్రో నక్షత్రాల మధ్య నెమ్మదిగా సంచరిస్తున్న తోకచుక్కను గురించి ప్రపంచానికి తెలియజేశాడు. మొట్టమొదట కనిపెట్టింది ఆయనే గాబట్టి ఆయనపేర ఈ తోకచుక్క పిలువబడింది. 1972 క్రిస్టమస్ నాటినుండి ఇది ఆకాశంలో అన్ని నక్షత్రాలకన్న ప్రకాశవంతంగా గోచరించడం మొదలుపెట్టింది. ఈ తోకచుక్క సుమారు 2.2 కోట్ల కి. మీ. దగ్గర వరకు సూర్యుని వద్దకు వెళ్ళిందట. ఈ కొహెటిక్ తోకచుక్కకు 24 కి. మీ. వెడల్పైన మురికి అయిన మంచుముద్ద గల తల కలిగి వుందట, సుమారు లక్షా ఏభయివేల మైళ్ళ వ్యాసం వున్న "వాయు, ధూళి" మండలంతో ప్రకాశవంతమైన వలయం దీనిచుట్టూ వుందని శాస్త్రజ్ఞులు తెలిపారు. ఈ వలయంమీద

సౌరథార్మిక శక్తి ఒత్తిడివలన పొడవైన తోక ఏర్పడిందట.

ఈ తోకచుక్క సూర్యునికిఅతివగ్గరగా వచ్చినపుడు ఏర్పడే ఛాయవలన, సౌరకుటుంబము యొక్క యథార్థమైన పదార్థనిర్మాణాన్ని తెలుసు కోవడానికి శాస్త్రజ్ఞులు ప్రయత్నాలు చేశారు. ఈ తోకచుక్క జనవరి మొదటివారంలో గగన వీధిలో ఉజ్జ్వలకాంతులతో వెలిగి అద్భుత దృశ్యంగా విరాజిల్లింది. జనవరి నెలాఖరులో గూడ సూర్యాస్తమయం తర్వాత కనబడింది. ఫిబ్రవరిలో ఇది అంతమై పోతుందని శాస్త్రజ్ఞులు తెలిపారు. పరిభ్రమణలో ఉపగ్రహాలు, రోదసీ నౌకలు, అమెరికా ప్రయోగించిన స్కైలాబ్ యొక్క యాత్రికులు ఈతోకచుక్కను పరిశోధించారు.

నేను - వాడు

గింజుపల్లి శ్రీరామమూర్తి
ఫైనల్ బి. యస్సీ. (E, M. P.)

ఈ తెల్లటి వెన్నెల్లో
రక్తం గడ్డకట్టే చలిలో
ఈ గోడప్రక్కన నీడలో
దారిద్రపు చిరుగుల్ని కప్పుకుని
    రాగాకుల గల గల వింటుంటే
    నా కనిపిస్తుంది, నాకంటె వాడికీ దరిద్రము ఎక్కువని
ఈ నున్నటి ఇసుకలో
ఈ సన్నటి వాన జల్లులో
ఏటి ఒడ్డున నీటి ప్రక్కన కూర్చుని
స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాల చల్లని గాలి పీలుస్తుంటే
    నాకనిపిస్తుంది నాకంటె వాడికేం ఎక్కువని.
ఈ కొండమీద,
రాతి గుట్టమీద కూర్చుని, దూరంగా
ప్రాతఃకాల సవ్వడులందు
ఉదయించే సూర్యుణ్ణి చూస్తూ
    అనుకుంటా నాకేం తక్కువని.
ఊరికి, దూరంగా
అమావాస్య చీకట్లో
శ్మశానంలో కూర్చుని
ఎర్రని మంటల్లో, వైరాగ్యపు వాసన పీలుస్తూ
వినిపించే సన్నాయి స్వరాన్ని వింటూ
    అనుకుంటా అసలు వాడికేం తెలియదని,

అబ్బాయా ?
అమ్మాయా ?

సి. వెంకటసుబ్బయ్య చౌదరి
III B. Sc

అమ్మాయే పుడుతుంది అచ్చం అమ్మలాగే వుంటుంది_అహా : అబ్బాయే పుడతాడు అచ్చం నాన్నలాగే వుంటాడు .... ప్రశాంతంగాఉన్న పామ్ బీచ్‌లో పరవళ్ళు త్రొక్కుతున్న సముద్ర కెరటాల హోరుకు తోడుగా సుమధుర సంగీతాన్ని వినిపిస్తున్నది, రవి చేతిలోని ట్రాన్సిస్టర్. చెదురు మదురుగా కూర్చున్న యువజంటలు భవిష్యత్తులో తాముకూడ ఆ పాట పాడుకోదగ్గ దృశ్యాలను ఊహించుకుంటూ బంగారుకలలు కంటున్నారు. అందరి హృదయాలను దోచుకుంటున్న ఆ పాట రవి ప్రక్కనే కూర్చొన్న గోపి హృదయంలో చాల సంక్షోభాన్ని రేపింది. ఇదేమీ పట్టించుకోని ట్రాన్సిస్టర్ పాడుతూనే వుంది.

గోపీ ! చూశావా తమకు పుట్టబోయేది అమ్మాయని హీరో, అబ్బాయని హీరోయిను పోటీ పడుతున్నారు. ఎవరు గెలుస్తారు అన్నాడు రవి. హుం! ఒకవేళ సినిమాలో హీరో గెలిచినా నిజజీవితంలో నేను గెలవకపోవచ్చురా అని, ఆరోజే తన భార్యను మూడవ కాన్పుకై హాస్పిటల్‌లో చేర్పించిన గోపి బాధగా చెప్పాడు. ఇంతలో ట్రాన్సిస్టర్ "యింతటితో చిత్ర తరంగిణి కార్యక్రమము సమాప్తము. తరువాత కార్య ...." అంటూ ఉండగా కసిగా ఆపివేశాడు రవి. తన మిత్రుని మాటల గురించి ఆలోచిస్తూ ప్రశ్నార్థకముగా గోపి ముఖంలోకి చూశాడు రవి. ఏం లేదురా : యిప్పటికి మాకు యిద్దరూ అబ్బాయిలే కలిగారు గదా: ఈసారయినా అమ్మాయి పుడుతుందనే ఆశలేదురా అని బాధగా అన్నాడు గోపి. అందుకు బదులుగా గోపి అది మన అదృష్టము మీద ఆధారపడి ఉందిరా అన్నాడు. ఏం అదృష్టమో! మా తాతకు అందరు అబ్బాయిలే మా నాన్నకీ అందరు అబ్బాయిలే. నాక్కూడ .... యిదంతా చూస్తుంటే మా బామ్మ చెప్పిన నాటు మాటలే నిజమనిపిస్తుంది. మా బామ్మతో ఎవరో జ్యోతిష్కుడు మా యింటివారు ఆడపడుచు అనురాగానికి నోచుకోలేదన్నాడట. ఇందుకు రవి వెంటనే విజ్ఞాన శాస్త్రము యింత అభివృద్ధి చెందిన ఈ రోజుల్లోకూడ ఆ మాటలు నమ్ముతున్నావంటే ఆశ్చర్యంగా ఉందిరా అన్నాడు. కళ్ళకు కట్టినట్లు సూటిగా కన్పడుతుండగా నమ్మక ఏం చేయను. అదీగాక మరి పుట్టబోయేది అమ్మాయో అబ్బాయో నిర్ణయించేది ఏమిటో కూడ తెలియదు. నీవు సైన్సు వాడివి గదా నాకు కొంచెం అర్థమయేలా చెప్పమని, అమాయకంగా అడిగాడు గోపి.

లింగ నిర్ణయశక్తి దేనికున్నదో విశదంగా చెప్పనారంభించాడు రవి. మన శరీరకణములలో అత్యంత ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్న క్రోమోసోమ్‌లు (Chromosomes) మనలో లింగ నిర్ణయానికి బాధ్యత వహిస్తున్నాయి. మన శరీరములోని ప్రతి కణము (Cell) లోను 46 క్రోమోసోమ్‌లు ఉంటాయి. ఈ క్రోమోసోమ్‌లు జతలు జతలుగా ఉంటాయి. అనగా మన శరీర కణములో 23 జతల క్రోమోసోమ్‌లున్నాయి. వీటిలో 22 జతలను ఆటోసోము (Autosomes)లనియు, మిగిలిన ఒకజతను లైంగిక క్రోమోసోమ్‌లు లేక అల్లోసోమ్ లనియు (Sex Chromosomes or Allosomes) వర్గీకరించారు. ఆటోసోమ్‌లు మన శరీర నిర్మాణమునకు, శరీర ధర్మములకు బాధ్యత వహిస్తాయి. అల్లోసోమ్‌లు లింగ నిర్ణయంలోను, లింగ భేదములకు బాధ్యత వహిస్తాయి. ఆటోసోమ్‌లకు సంబంధించి నంతవరకు స్త్రీ పురుషులలో తేడా ఉండదు. కాని అల్లోసోమ్‌లు మాత్రం వేరుగా ఉంటాయి. స్త్రీ లోని అల్లోసోమ్‌లను X,X అనియు, పురుషుని లోని అల్లోసోమ్‌లను X,Y అని పిలుస్తారు. స్త్రీ అల్లోసోమ్‌ల జతలోని రెండు క్రోమో సోమ్‌లు ఒక దానితో ఒకటి అన్ని విధాలా పోలి ఉంటాయి. కాని పురుషునిలోని అల్లో సోమ్‌ల జతలోని రెండు క్రోమో సోమ్‌లు ఒక

దాని కొకటి వేరుగా ఉంటాయి. అందుచేతనే పురుషుని లోని అల్లోసోములను, స్త్రీ అల్లోసోములనూ XX అని కాక, XY అని పిలుస్తారు. సావధానంగా వింటున్న గోపికి X అల్లోసోమునకు Y అల్లోసోమునకుగల తేడా లేమిటో తెలుసుకోవాలని పించి అడిగాడు.

అందుకు సమాధానంగా రవి యిలా చెప్పాడు. అల్లోసోములలో రెండు రకాలయిన X కి Y కి చాలా తేడాలున్నవి. వాటిలో కొన్ని చెప్తాను. X అల్లోసోమ్ Y అల్లోసోమ్ కంటె 3 లేక 4 రెట్లు పెద్దది. ఈ రెండు అల్లోసోములు ఒక్కొక్కటి రెండు ఖండితాలుగా ఉంటాయి. ఈ రెండు అల్లోసోములలోని క్రింది ఖండితాలు ఒకేరీతిగా ఉంటాయి. కాని X అల్లోసోములోని పై ఖండితంలోని జీన్‌లు (genes) Y లో ఉండవు. Y అల్లోసోములోని పై ఖండితంలో జీన్‌లు X లో ఉండవు. ఈ అల్లోసోములే లింగ నిర్ణయంలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తాయి.

ప్రత్యుత్పత్తి (Reproduction) సమయములో స్త్రీ పురుష మాతృకణములలో క్షయకరణ విభజన (Reductional division) జరిగి స్త్రీ పురుష సంయోగ బీజము లేర్పడతాయి. ఈ విధంగా ఏర్పడిన సంయోగ బీజములలో 22 ఆటోసోములు ఒక అల్లోసోమ్ ఉంటాయి. పురుష మాతృకణములో అల్లోసోములు X Y లు కావున క్షయకరణ విభజన అనంతరం ఏర్పడిన సగం సంయోగ బీజములలో X అల్లోసోమ్, మిగిలిన సగం సంయోగ బీజములలో Y అల్లోసోమ్ ఉంటుంది. కావున పురుష సంయోగ బీజములు రెండు రకములుగా ఉంటాయి. స్త్రీ మాతృ కణములోని అల్లోసోములు XX కనుక ఏర్పడిన ప్రతి స్త్రీ సంయోగ బీజం X అల్లోసోమునే కల్గి ఉంటుంది. స్త్రీ పురుష సంయోగ బీజముల మధ్య ఫలదీకరణము (Fertil·zation) జరిగిన పిదప సంయుక్త బీజం (Zygote) ఏర్పడుతుంది. దీని నీ విధంగా పట్టికలో చూపవచ్చునని యిసుకలో గీసి చూపించాడు రవి.

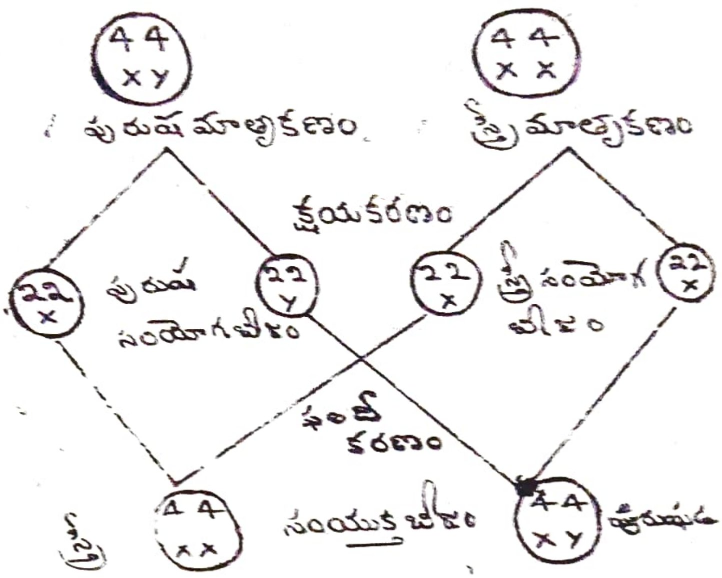

దీనినిబట్టి Y అల్లోసోమ్ ఉన్న పురుష సంయోగ బీజం స్త్రీ సంయోగ బీజంతో సంయోగము చెందుట వలన 44 ఆటోసోములు, XY అల్లోసోమ్ లున్న సంయుక్త బీజ మేర్పడుతుంది. యిది అబ్బాయి జన్మించడానికి దారితీస్తుంది. ఒకవేళ X అల్లోసోమ్ ఉన్న పురుష సంయోగ బీజం స్త్రీ బీజకణముతో సంయోగము చెందిన మొదట 44 ఆటోసోములు XX అల్లోసోములున్న సంయుక్త బీజం ఏర్పడుతుంది. యిది అమ్మాయి పుట్టడానికి కారణమౌతుంది. అనగా ఫలదీకరణములో పాల్గొనే పురుష సంయోగ బీజ మందున్న అల్లోసోమ్ X ఐన మొదట అమ్మాయి, Y అయితే అబ్బాయి జన్మిస్తారు. కావట్టి పురుష సంయోగ బీజ మందలి అల్లోసోమ్ లింగ నిర్ణయంలో ప్రముఖపాత్ర వహిస్తున్నది. కొంచెం విశ్రాంతి కోసం రవి సిగరెట్ వెలిగించాడు.

ఇంతలో గోపి మనస్సులో ఒక ప్రశ్న ఉదయించింది. 'రవీ : స్త్రీ గర్భం నుంచి బిడ్డ బయటకు రాక మునుపే, పుట్టబోయేది అమ్మాయో, అబ్బాయో తెలిసికో గలమా' అని అడిగాడు. 'వీలుగా' అంటూ రవి మొదలు పెట్టాడు. 'గర్భము దాల్చిన 14 నుంచి 18 వారముల లోపు స్త్రీ ఉదరం Abdomen లోకి హైపో డెర్మిక్ సూది (Hypodermic needle) ని గుచ్చి గర్భ కోశం (Womb) లోని పిండము చుట్టూ ఉన్న ఏమ్నియాటిక్ ఫ్లూయిడ్ (Amn:otic fluid) ను కొద్దిగా బయటకు తీయాలి. దీనిలో ఉన్న కణాల క్రోమోసోములను పరీక్షించి పుట్టబోయే బిడ్డ అమ్మాయనేది, అబ్బాయనేది, యింకా బిడ్డలో ఏవైనా అవలక్షణాలు ఉండేది, లేనిది కూడ చెప్పవచ్చు. ఈ పరీక్షను ఏమ్నియో సెంటెసిస్ (Amnio cente-s·s) అంటారు. బిడ్డయొక్క లింగము యిష్టము

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

లేకపోయినా, బిడ్డలో ఏవైనా అవలక్షణము లున్నా స్త్రీ ఆ సమయంలో సురక్షితంగా గర్భస్రావము (Abortion) చేయించుకోవచ్చు.'

'మనం కోరుకున్న విధంగా అబ్బాయిగాని, అమ్మాయిగాని పుట్టడానికి మార్గాలు లేవా' అని అడిగాడు గోపి. సిగరెట్ పారేసి గొంతు సవరించుకొని చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు రవి. 'నీవన్నట్లు ఎంతోమంది శాస్త్రజ్ఞులు పుట్టబోయే బిడ్డ అబ్బాయిగాని, అమ్మాయిగాని మన యిష్టానుసారము కావాలని ప్రయత్నాలు చేశారు. బిడ్డ పుట్టబోయేముందుగా తల్లి ఆహారంలో మార్పులు తీసుకురావడం ద్వారాను, యింకా అనేక విధములలో తల్లిమీద ప్రయోగములు జరిపారు. అన్ని ప్రయత్నములు వ్యర్థమయినాయి. ఎక్కువ సందర్భాలలో శాస్త్రజ్ఞుల ప్రయత్నాలకు చాల ముందే పిండముయొక్క లింగనిర్ణయము జరుగుటయే ప్రధాన కారణము. ఈ విషయంలో స్త్రీ సంయోగ బీజముల మీదగాని, స్త్రీ మీదగాని ప్రయోగములు జరిపేకంటే లింగనిర్ణయంలో ప్రముఖ పాత్రధారులయిన పురుష బీజకణములమీద ప్రయోగములు జరపడం ఉత్తమం. మొదటి ప్రయోగం – కొన్ని మందులువాడి పురుష బీజకణాలలో మనకు యిష్టంలేని రకము బీజకణములను నిర్మూలించి మన యిష్టానుసారం లింగ నిర్ణయం చేయవచ్చు. రెండవది – ప్రథమ దశలో ఉన్న పిండముపై కొన్ని హార్మోనుల చర్యమూలంగా లింగ మార్పిడి జరుపవచ్చునేమో! కాని ఈ విధంగా జన్మించిన బిడ్డ అవలక్షణాలు కలివుండడానికి ఆస్కారముంది. కావున లింగ నిర్ణయము మన యిష్టానుసారం కావాలని జరిపే ప్రయోగాలను క్రోమోసోమ్‌లపై చేయడం చాల మంచిది. భవిష్యత్తులో శాస్త్రజ్ఞులు మన యిష్టానుసారం లింగ నిర్ణయం చేయగలిగే రోజు త్వరలో రావచ్చు. కాని యిది సాంఘికముగా ప్రపంచంలో అనేక సమస్యలు, మార్పులకు కారణమవచ్చు.

అంతా చెప్పిన రవి గంభీరంగా ఉన్న గోపి ముఖం చూసి 'ఏంరా అలా ఉన్నావు' అని అడిగాడు. 'ఏంలేదు ఈరోజు నాభార్య నాకు అమ్మాయినిస్తుందో అబ్బాయి నిస్తుందో అని ఆత్రంగా ఉన్నాను. అది మన చేతిలోగాని, మనము చేయగలిగేవి గాని ఏమి లేవని తెలిసికూడ, అమ్మాయి పుడితేనే బావుంటుందని అనిపిస్తుం'దని చెప్పాడు గోపి. యిది మానవ సహజమేమో అనుకుంటూ అప్పుడే వెలిగిన ట్యూబు లైట్లకేసి చూస్తున్నాడు.

'ఏరా! యిక్కడున్నారటరా. మీకోసం టీచ్ అంతా గాలిస్తున్నాను.' అన్న తన తండ్రి మాటలతో ఉలిక్కిపడ్డాడు గోపి.' 'ఇన్నాళ్ళకు నాకు మనుమరాల్ని ఎత్తుకునే భాగ్యం కలిగింది' అని సంతోషంగా చెప్పాడు గోపి తండ్రి. గోపి ముఖంలో సంతోషం కొట్టవచ్చినట్లు కన్పడుతోంది. 'నీ X అల్లోసోమ్ ప్రభావమన్నమాట' అని నవ్వుతూ అన్నాడు రవి. అమ్మాయిని చూసుకోవడానికి గోపి ఆత్రంగా కింగ్‌జార్జ్ హాస్పిటల్ వైపు ఆనందంగా అడుగులు వేశాడు తన తండ్రి, రవిలతో పాటు. అమ్మాయే పుట్టింది అచ్చం అమ్మలాగే ఉంటుంది అని మనస్సులో అనుకుంటూ నవ్వుతూ రవి వైపు చూశాడు గోపి.

కథ కాని కథ

సురిందపల్లి విజయసారథి
బి. ఏ. ద్వితీయ

ఆకాశం మేఘావృతమై ఉంది. ఆ మేఘాల మాటున రెండు నక్షత్రాలు మెరుస్తూ కన్పిస్తున్నాయి. ఆ నక్షత్రాలకు నలువైపులా కారు మబ్బులు కమ్ముకున్నాయి. అక్కడక్కడా తెల్లని మేఘమాల చారికలులా కన్పిస్తున్నాయి. వరప్ప గంధం వస్తూవుంది రాబోయే ఉపద్రవాన్ని సూచిస్తూ. కాని, అది మండు వేసవికాలం. సమయం నాలుగు గంటలు. ఆ ఆకాశం నాలుగు గోడల మధ్య బంధింపబడి వుంది. మేఘాలు సృష్టింపబడుతున్నాయి — ఖరీదైన ఇంపోర్టెడ్ సిగరెట్ నుంచి. వాని వెనుక ప్రకాశిస్తున్న నక్షత్రాలు నేత్రద్వయం. వానికి నలువైపులా క్రమ్ముకున్న కారు మబ్బు కేశపాశం. అక్కడక్కడా కన్పించే తెల్లని మేఘ ఖండముల చారికలు నెరసిన వెంట్రుకలు. వరప్ప పరిమళము సిగరెట్టు ధూమ గంధమును పోల్చుచున్నది. జుత్తు కాటుకలా మెరుస్తున్నా అక్కడక్కడా నెరిసిన వెంట్రుకలు మెరుస్తూ కన్పిస్తున్నాయి వర్షాకాలంలో తటుక్కున మెరిసి మాయమయ్యే వంకర మెరుపుల్లా. వయస్సింక చెప్పకనే చెప్పవచ్చును.

ఈజీ చైర్‌లో మేనువాల్చి ఎదురుగావున్న టేబిల్ మీద కాళ్ళుంచి, ఊరువులమీద ఫోటో ఆల్బమ్‌ను ఉంచుకొని ఒక్కొక్క పేజీ తిరగవేస్తూ, పక్కనున్న అద్దంవైపు ముఖం త్రిప్పి చూసి, వయస్సు ప్రభావానికి సన్నగా నవ్వుకొంటున్నాడు లాయర్ రాజశేఖరంగారు. ఏ ముఖంలో ఏముంది? ఎబిస్ ఏజ్! నా వంక చూడు. ట్వెంటీ టు ఫిఫ్టీ!! అని హెచ్చరించింది చేతుల్లో వున్న ఆల్బమ్. 'ఓకే' అనుకొని పేజీలు త్రిప్పుతున్నాడు. ఒక పేజీ తిరగడం మానేసింది. ఇరవై రెండేళ్ళ చిలిపి కుర్రాడు, చూస్తున్నాడు కిల్లాడి చిలిపి చూపుల తూపులు విసురుతూ. అప్పుడు రాజశేఖరం గారి ముఖంలోని ఆనందాతిరేక అస్పష భావాలు వర్ణించాలంటే, ఉపమలు మహాకవి కలానికి కూడ లొంగిరావు. అతడెవడోకాదు, మగవాడి వేషంలో వున్న కరికి, ఇంగ్లీషు యువతి, తన ప్రేయసి. మనవాళ్ళకేం తెలుసు లవ్ ఎఫైర్స్ అనడానికి వీలులేదు. ముప్ఫై యేండ్లక్రితం యువకుడు కదా మరి! ఆ యువతి మన్నీ. ఒక నిర్ణీత కాలంవరకు ఈమన్ని మురిపించి మరపించి చివరకు గుడ్‌బై చెప్పి వెళ్ళిపోయింది స్వదేశం, ఈయన్ని – గాఢాంధకార జలధిలో ముంచివేసి! తాను కసిరి విసిరికొట్టిన తన మరదలే చివరకు మనస్సు బుదుపుదీర్చి, ఆనందాన్ని చేకూర్చి,– జీవిత కుసుమాల పాన్పుపై మకరందాన్ని చిందించి ఆనంద సీమల్లో ఆటలాడించి అనతి కాలంలోనే అనంత లోకాలకు వెళ్ళిపోయింది, అనంత్‌కు ఆత్మనిచ్చి.

రాజశేఖరంగారి ఏకైక పుత్రుడు అనంత్ అర్జెంటుగా టి. ఎమ్. ఓ. (T. M. O.) పంపమని టెలిగ్రాం యిచ్చాడు– ఆంధ్రా లయోలా కాలేజి హాస్టల్‌నుంచి. ఇదీవిషయం రాజశేఖరంగారు విసుగా బయటికెడితే పోస్ట్‌మాన్ తెచ్చిన టెలిగ్రాం కవరిచ్చిన సాక్ష్యం! తన కొడుకు తనకులాగా దురవృషవంతుడు, అపరిమిత మనస్కుడు కాకూడదని ఆయన ఆశ! అది నెరవేరే దెంతవరకో! అని అనుకొంటూండగానే నౌకరు ఆ రోజు వచ్చిన ఉత్తరాలు తెచ్చి యిచ్చాడు. అందులో చూడగానే ఆకర్షించింది ఒంగు కవరు. పూర్వానుభవం కదూ! ఇదేదో ప్రేమలేఖలా వుంది అనుకొంటూ చింపి చూస్తూ ఆశ్చర్యచకితుడయ్యాడు. అది అనంత్ దస్తూరితో అతడి మేనమామగారిని సంబోధించి వుంది – "మామయ్యకు! మీ ఉత్తరం ఈ రోజే అందింది. మీ కలాంటి ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లు నాకు ఈ క్షణంవరకు తెలియదు. నేనిలా వ్రాస్తున్నందుకు మరోలా భావించవద్దు. నేను శాంతి ఒకే ఈడువాళ్ళం. కాని ఆమెకు నా జీవితంలో సగభాగం యివ్వాలని నేనెప్పుడూ తలంచలేదు. చిన్నప్పటి నుంచి ఒకచోట తిరిగి, ఒకచోట పెరిగి పెద్దవాళ్ళమైనాం. మాలో ఎలాంటి భావం కలుగలేదు. ఇద్దరం కలిసి తిన్నాం. శాంతిని నాకు చెల్లెలివంటిదిగా భావించానేగాని మరోలా ఎన్నడూ ఊహించ

లేదు. అలాగే శాంతికి నా మీద ఎలాంటి అభిప్రాయ ముందో తెలుసుకున్నారా? లేదు. పెద్దవాళ్ళు మీకా అవసరంలేదు. అంతా మీ యిష్టమే! ఇప్పటి సమాజంలో కూడ మీలాంటి వాళ్ళున్నందుకు నేనెంతో విచారిస్తున్నాను. ఇప్పుడే నాన్నగారికి – ఉత్తరం రాస్తున్నాను. శాంతిని అడిగినట్లు చెప్పగలరు. ఆమెను నాకో లెటరు రాయవలసిందిగా చెప్పగలరు.

నమస్కారములతో

అనంత్"

రాజశేఖరంగారి కన్నులు కెంపులయ్యాయి. తనే దైతే జరుగకూడదను కుంటున్నాడో అదే జరుగుతోంది. అంతప్పుడు తనూ యిలాగే చేశాడు. నిజంగా రామచంద్రం (తన బావమరిది) అలా చేయడు. రాస్తే తనకే రాస్తాడు గాని ప్రాధేయపడి మేనల్లుడికి – రాసేంత అభిమానం లేని మనిషికాదు. నాకు వీడు ఏదో ప్లాన్‌తో నాకు రాసినట్లున్నాడు. అంటే వీడి దృష్టిలో మరెవ్వరో వున్నారని సూటిగా గాకపోయినా చాటుగానైనా తెలియజెయ్యడ మన్నమాట. ఇలా రాజశేఖరం గారి మెదడు అనబడే కోర్టులో వివాదం జరుగుతోంది. తల వేడెక్కిపోయింది. లేచి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కొని వచ్చి కళ్ళలోని ఉగ్రరేఖలు కాస్త తగ్గించుకొని స్తిమితపడ్డారు. శాంతి తన యింటి కోడలు కావాలని ఎంతగానో ఆశలు పెంచుకుంటే కల్లు త్రాగిన కోతిలా ప్రవర్తిస్తాడా వీడు? అవును. పోలికలెక్కడనుంచో రావు. ప్రక్కనున్న లెటర్ పాడ్ తీసికొని దానిలో ఏవో పది ఇంగ్లీషు మాటలు వ్రాశాడు రాజశేఖరంగారు.

* * *

కాలేజీ హాస్టల్‌లోని తన రూమ్ మేట్సుతో బాతాఖానీ వేసుక్కూర్చున్నాడు అనంత్. టెలిగ్రాం వచ్చిందని ఎవరో కబురు పెట్టేసరికి మతిపోయినంత పనై చిందులు త్రొక్కుతున్నాడు. టి. ఎమ్. ఒ. పంపమంటే టెలిగ్రాం యివ్వడమేమిటా అని మస్తిష్కం అమావాస్యనాటి ఆకాశమైంది ఆలోచనలనబడే చుక్కలతో. సహజంగా గంభీరమైనవాడు ఇలా అయిపోయాడేవిటా అని స్నేహితులంతా దిగాలుపడి చూస్తున్నారు. ఎలాగో వెళ్ళి టెలిగ్రాం కవరు చేతపట్టుకొని అనంత్ రూంలోకి మామూలుగా వచ్చి కూర్చునేసరికి ప్రాణం కుదుటపడింది వాళ్ళకి. "అర్జంటుగా ఇంటికి రమ్మని రాశాడు మా నాన్న. వార్డెన్ పర్మిషన్ తీసికొని ఈ సాయంత్రమే వెళ్తాను" అని చెప్పాడు యాంత్రికంగా స్నేహితులకు.

* * *

వాలు కుర్చీలో వెనుకకు వాలి కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తూవుంటే వేడిగాలి ముఖానికి తగిలి, చదువుతున్న ఇంగ్లీషు నవలని అడ్డుగా పెట్టుకున్నాడు అనంత్. ఒక బలిష్టమైన హస్తం తన జుత్తును లాలనగా నిమురుతోంది. చల్లదనాన్ని అనుభవిస్తూ ప్రేమ ప్రవాహంలోకరిగినీరై, పరవశంగా "నాన్నా" అన్నాడు అనంత్. పారవశ్యంగా అన్నమాట సరిగా వెలువడలేదు. ఆ వాత్సల్యపూరిత చేష్ట కలిగించే ఆనందం అనుభూతి ఎలాంటిదో అనంత్‌కు తెలిసింది అదే మొదటిసారి, తన పందొమ్మిదేండ్ల జీవితంలో! అనంత్‌కు ఏమి మాట్లాడాలో తెలియలేదు. రాజశేఖరంగారే ప్రారంభించారు. "బాబూ అనంత్! నేను నిన్ను ఎందుకుపిలిపించానో అడగనేలేదేం. అది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఊఁ .. అదలాఉంచు. మీకు పరీక్షలింకా నెలరోజులేకదా వుంది? ఛ....ఎటూకాని రోజులు. ఈ ఎండాకాలంలో ఏవిటో వెధవ పరీక్షలు. బాగా చదువుతున్నావా? వేరే విషయాల మీదకు మనస్సు మరల్చకు. అన్నట్టు మామయ్యావాళ్ల నుండి నీకప్పుడప్పుడు లెటర్స్‌మైనా వస్తుంటాయా?" పరిశీలనగా అడిగారు. "అవును నాన్నా! చాలా అరుదుగా రాస్తూంటారు. మొన్ననే రాశారు అదోలా. తగినట్లుగానే సమాధానం రాశాను. ఊఁ...మీకు కూడ రాశానుగా?" అనంత్ సమాధానం.

"అనంత్! వయస్సు వస్తూందిరా! నువ్ చిన్న పిల్లవాడివి కావటం లేదు ఎందుకలా అబద్ధమాడతావ్? నిజం చెప్పు. మామయ్యకా నాకా నువ్ సమాధానం రాసింది?" రాజశేఖరంగారు ప్రశ్నించారు. "ఇద్దరికీ రాశాను" అనంత్ సమాధానం.

"అయితే నేనొక టడుగుతాను సూటిగా సమాధానం చెప్పు. శాంతి మీద నీ అభిప్రాయ మేమిటి? పాప మది నీ మీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకుందిరా! మీ

యిద్దరి పెళ్ళి విషయాలన్నీ మీ చిన్నప్పుడే మేం మాట్లాడుకున్నాం. అది ఏనాటికైనా ఈ యింటి కోడలు కావాల్సిందే. అనంత్ ! నీ అభిప్రాయ మేమిటో చెప్పు!'' అడిగాడు రాజశేఖరంగారు. "నా అభిప్రాయంతో మీకేం పని ? అన్నీ మీరే చూచు కొంటారుగా. పొత్తుకుదరని గిత్తల్ని ఒకే కాడి క్రింద బలవంతంగా కట్టడం మీ పెద్దవాళ్ళ కలవాటేగా? ఆ బండి ఎలాగైనా నడవనీ, మీకేం బాధ్యతలేదు. వెనుక నుంచి చూస్తారు .... బండి సాఫీగానే పోతుందని అపోహ పడతారు. ముందు చూపు వుంటే గదా, అసలు విషయం తెలిసేది," బాధగా అన్నాడు అనంత్.

''అయితే ఇంతకి నువ్ చెప్పొచ్చే దేవిటిరా ?'' కోపంగా విసుగ్గా అన్నారు రాజశేఖరంగారు.

"నిజంగా శాంతి అభిప్రాయం మీరు తెలుసుకున్నారా ? లేదు. ఎప్పుడూ మీ తొందర మీదే'' అన్నాడు అనంత్.

''ఏం ...నీ ఏడుపే అదీ ఏడుస్తోందా ? ఆడదానికి దానికైనా సిగ్గుండఖర్లా ! సొంత బావ నొదిలి పెట్టి'' ఆవేశంగా ఇంకా ఏదో అనబోయేంతలో— అనంత్ అడ్డుతగిలి "నాన్నగారూ ! ఆవేశపడకండి. ఆమెకు మాత్రం స్వేచ్ఛలేదా ?" ముఖం చిట్లించాడు.

"చూడు అనంత్! ఇందుకే నిన్ను పిలిపించింది. వయస్సు వస్తున్న కొద్దీ మనసు కోతిదవుతుంది. ఎటుబడితే అటు గెంతుతుంది. నువ్వుతప్ప నాకింకెవరు ఈ లోకంలో చెప్పు. సర్వదా నీ శ్రేయస్సే కదా కోరుకునేది. వయస్సు మహా చెడ్డది. తొందరపడి ఏ నిర్ణయానికి రాకూడదు. ఉద్రేకంలో తీసికొనే నిర్ణయం ప్రతిదీ తప్పనిసరిగా చెడుకే దారి తీస్తుంది. జీవితాన్ని కాచి ఒడబోసిన అనుభవంతో చెబుతున్నాను. పెద్దలమాట లక్ష్య పెట్టకపోతే పతనం తప్పదు. యవ్వనపు పొంగులో పెద్దలమాట నేను లక్ష్యపెట్టకే నా జీవితాన్ని పాడుచేసుకున్నాను. నా మాట విను. పెద్దలెప్పుడూ బిడ్డల శ్రేయస్సు కోరతాం. మా తహతహ మీకు హాస్యాస్పదంగా కన్పిస్తుంది. చల్లగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికిరా" సానునయంగా చెప్పారు రాజశేఖరంగారు. తనలా తన కొడుకుకూడా నష్టజాతకుడు కాకూడదని ఆయన తహతహ. మధ్యాహ్నం గడిచిపోయింది. సాయంత్రం ఎండ తీవ్రతతగ్గి భూమి కాస్త చల్లబడింది.

* * *

అనంత్ గేటు దగ్గరకు వస్తూనే ఆగిపోయాడు. తోటలో తనమరదలు శాంతి పూలుకోస్తూ కన్పించింది. తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయాడు. పిల్లిలా చాటుగావెళ్ళి కళ్ళుమూసి "ఎవరో కనుక్కో-చూద్దాం" అన్నాడు. మరి దగ్గరితనాన్ని మరచి పోలేరుగా హఠాత్సమావేశంలో . వనారై ఎ

'అనంత్' అని మాత్రం అనగలిగింది శాంతి. అనంత్ విసుబోయాడు. ఆమె కళ్ళలో పలుకరింపు లేదు. వెనుకటి లాలన లేదు. బావ అనేది తనను పేరుతో పిలిచిందేమిటి? ఆ కళ్ళలో ఆందోళనేమిటి? అనంత్ మనసులో అనుమానఆశ్చర్యాలు గజిబిజిగా గూడు అల్లుకున్నాయి. శాంతి 'బావా' అని పిలిచేటప్పటికి ఈలోకంలోకి వచ్చాడు ఆలోచనల వలయంలోంచి. శాంతి తనే మొదలుబెట్టింది...."ఏం బావా ? ఎందుకలా పొరపాటు చేశావ్ ? ఏదో మా నాన్న నీకలా రాశాడనుకో. దానిని అంత యిదిగా తీసికొని చర్చించి, నీఅభిప్రాయాలు, నిర్ణయాలు మామయ్యకు రాయాలా పసివాడిలా ?! మరి పొరపాటున కవర్లు మారాయో ఏమో అది మాకు చేరింది. మా నాన్న నిప్పులమీద కూర్చున్నాడు. నాకు ఆందోళనగాను, భయంగాను వుంది. నాఉద్దేశం నీకెప్పుడో చెప్పాను. ఇక నా జీవితానికి ఏదైనా ఒక దారి చూపే బాధ్యత నీమీద వేసుకోలేవా బావా ?" దీనంగా చూసింది శాంతి. అనంత్ హృదయం జాలితో నిండి పోయింది."శాంతీ! బేలవై పోకు. నీకంటె నాకెవరు? చెప్పు. నీకు ఏ ఆపద రానీయను. నీకు బావగా అది నా విధి.సూటిగాచెప్పు.నువ్ నన్ను బావగా ఆదరించి గౌరవిస్తావుగాని భర్తగాచూడలేవు. అవునా ?అలాగే నిన్ను నాకు మరదలిగా ప్రేమిస్తానే గాని మరోలా కోరుకోను. ఇందులో మనిద్దరి భావాలు సరిపోయాయి. ఇంకా నీకొచ్చిన భయం ఏమిటి? నువ్వెవరినైనా ప్రేమించావా? సిగ్గు పడకుండా చెప్పు. నేను ఏమీ అనుకోను.

అతడిని తెచ్చి నీ కొంగున ముడివేసి నా బాధ్యత నెర వేరుస్తాను. నామాట నమ్ము శాంతీ! ఇదిగో హామీ" అంటూ చేతిలో చెయ్యివేసి గంభీరంగా నిల్చున్నాడు.

"బావా, నీలాంటి అమృత హృదయుడికి నేనెలా కృతజ్ఞత చెప్పడం" అంటూ అతడి చేతిని తన కళ్ళకు అద్దుకుంది. కళ్ళవెంట ఆనంద బాష్పాలు రాలాయి.

అతడి చేతిలో ఎడ్రెస్ కార్డు వుంచింది. "శాంతీ! రాబర్ట్!! ఎగ్నెస్ బద్రరిన్లా రాబర్ట్‌నా నువ్వు....?!?" మతి చలించినంతపనై గొణిగాడు అనంత్. 'అవును' అన్నట్లు తల ఊపి సిగ్గుతో కనురెప్పలు వాల్చి కాలి బొటనవ్రేలు నేలమీద గీస్తూ నిల్చుంది. "బంగారం ముద్దనే వలలోవేసికొన్నావే.మరి ఎగ్నెస్ ఈవిషయం నాకెప్పుడూ చెప్పనేలేదేం?!" అని, కనిపెట్టేసిందేమో నని నాలుక కొరుక్కున్నాడు. కిసుక్కున నవ్వింది శాంతి. "ఏయ్ ఎందుకు నవ్వుతావ్!" కోపం నటించాడు. "ఏమీ లేదు. నాకు ఎగ్నెస్ గుర్తుకొచ్చింది" అంది శాంతి నవ్వాపుకొంటూ. "ఇదిగో ఎగతాళి పట్టించకు. అయితే ఎగ్నెస్ ఎవరో నీకు తెలుసా?" అన్నాడు ప్రశ్నార్థకంగా. "నాకు తెలుసు. నాకు అక్క....మరి....నీకు ఏంజెల్" అంటూ నవ్వేసింది శాంతి.

* * *

"ఇంకా తాత్సారం దేనికి? ఆమె కులం, మతం, జాతికూడ చెబితే పోదూ? టెల్ మీ ఫ్రాంక్లీ" కాస్త నిష్ఠూరంగా, కర్కశంగా అన్నారు రాజశేఖరం గారు లా బుక్‌లో నించి ముఖం ప్రక్కకు త్రిప్పి. "మనకులా లెక్కకు మించి కులాలు, జాతులు, మతాలు, అభిమతాలు వాళ్ళకేం లేవు, కాబట్టి మీ రడిగిన పర్టిక్యులర్స్ ఆమెను గురించి నేనేం చెప్ప లేను. విషయం చెబుతున్నా వినండి నాన్నా; ఆ అమ్మాయి ఆంగ్లో ఇండియన్ యువతి, అంతకు మించి చెప్పడానికేంకేం లేదు. అయామ్ హర్ వోన్ ఆమె దృష్టిలో, అంతే" అన్నాడు దృఢంగా అనంత్.

"అదేజాతి.... అదేజాతి..." అనే మాట రాజ శేఖరంగారి మనస్సులో సుడులు తిరిగి కలవరం రేపింది. "అనంత్....!" అని గర్జించి 'లా' బుక్ టేబిల్‌మీద పిచ్చిగా మోదాడు ఉన్మాదిలా మారిపోయి లాయర్ రాజశేఖరంగారు. గది ప్రతిధ్వనించింది. దిగున నిద్రలేచాను. నా తల దగ్గర ఒకటే గోల. టేబిల్ మ్రోగిస్తున్నాడు నన్ను నిద్రలెమ్మని. ఒహో! ఇదంతా కలా! ఛీ స్టుపిడ్! మంచి సస్పెన్స్‌లో కల చెదర గొట్టావ్ అని వాణ్ణి విసుక్కున్నాను. ఆ రోజు ఉదయమంతా "జీవితం" అనే విషయం మీద డిస్కస్ చేశాం. ముసలితనాన్ని గురించి ఊహలు చేశాం. ఒకటిన్నరకు నిద్ర కుపక్రమించి ఐదున్నరకు (నిద్ర) లేచానన్నమాట. ఈ లోపుగా నే నిదంతా ఎక్స్‌పీరియన్స్ చేశానా, కలలో?! కలలో నేనెంత ముసలివాణ్ణి! లాయర్ రాజశేఖరాన్ని!! ఒహ్‌! ఇది కలకాదు. కథ! కథకూడ కాదు. కథ కాని కథ!!

మీకు తెలుసా?

పి. నాగార్జునరావు
ఇంటర్ II

సాధారణంగా మనం సర్కస్‌లో ఎన్నో వింతలు చూస్తూ ఉంటాం. అందులో కొన్ని ఫీట్లు మరీ ఆశ్చర్యకరంగా ఉంటాయి. సైకిల్ మీద లూపు చుట్టూ తిరిగి రావటం ఇలాటి వాటిలో ఒకటి. ఈ ఫీట్‌ని చూసి చదువురాని సామాన్య ప్రజలు నోటి మీద వేలేసుకుని మరీ ఆశ్చర్యం వెళ్ళబుచ్చుతారు. అంతవరకు ఎందుకులెండి కాస్తో కూస్తో భౌతిక శాస్త్రంతో పరిచయం ఉన్నవాళ్ళు తప్పితే మనలో చాలామందికి ఆశ్చర్యకరంగానే తోస్తుంది.

అదలా ఉంచి అసలు విషయానికి వద్దాం. అసలీ ఫీట్‌ని మొట్టమొదటిసారిగా డయాబోలో, మెఫిస్టో అనే ఇద్దరు సర్కస్‌వాళ్ళు కనుగొన్నారట ఈ శతాబ్దపు తొలి సంవత్సరాల్లో.

టూకీగా ఈ ఫీటేమిటంటే కొంత ఎతులో సైకిల్ మీద బయలుదేరిన వ్యక్తి వెడల్పాటి పట్టీ (చెక్కతో చేసింది కావచ్చు) మీదుగా క్రమంగా వాలుగ క్రిందకు దిగి, అక్కడి నుండి పైకి ఓ వలయాన్ని చుట్టి తిరిగి క్షేమంగా క్రింది భాగానికి వస్తాడు. ఈ ఫీట్ మొత్తంలో ఎవరికయినా కలిగే సందేహం ఒకటే. వలయం పై భాగాన తలక్రిందులుగా, పడిపోకుండా ఆ వ్యక్తి సైకిల్ ఎలా నడుపగలడు? అని.

అసలీ ఫీటుకు ముఖ్యమైనది సైకిల్ ప్రారంభ స్థానం ఎంత ఎత్తులో ఉండాలి అనేది మాత్రమే.

కొంత ఎత్తునుండి బయలుదేరిన పట్టీ వాలుగా క్రిందికి దిగి వలయంగా చుట్టుకొంటుంది కదా! ఆ వలయం యొక్క వ్యాసార్థం 'r' అనుకుంటే, సైకిల్ ప్రారంభస్థానం లూపు వ్యాసార్థానికి రెండున్నర రెట్లు కన్న ఎక్కువగా ఉండాలి.

ఈ విషయాన్నే మరికాస్త విపులంగా చర్చిద్దాం. మెకానిక్స్ సూత్రాల ప్రకారం ఆలోచిస్తే, సైకిల్ స్టారింగ్ పాయింట్ నుండి వాలుగ క్రిందికి దిగుతున్నప్పుడు, భూమి నుండి లూపు ఎత్తు ఎంత ఉంటుందో (2r) సరిగా అంత ఎత్తులో ఉన్నప్పుడు సైకిలు వేగం లూపు వలయంలో గరిష్ఠపు ఎత్తులో తలక్రిందులుగా ఉన్నప్పటి వేగానికి సమానము. ఆ వేగము V అనుకుంటే $V = \sqrt{2gx}$ అవుతుంది. ఇక్కడ g గురుత్వాకర్షణ వేగవృద్ధి, x లూపు వ్యాసానికి (2r) స్టారింగ్ పాయింట్ ఎత్తుకి ఉండవలసిన తేడా అవుతాయి. ఈ వేగంతో సైకిల్ లూపు పై భాగాన తల క్రిందులుగా పోతున్నప్పుడు పడిపోకుండా ఉండాలంటే లూపు కేంద్రంనుండి వెలుపలికి అంటే పైవైపుకి పనిచేసే కేంద్ర పరాన్ముఖ వేగవృద్ధి $\left(\frac{v^2}{r}\right)$ క్రిందికి పనిచేసే గురుత్వాకర్షణ వేగవృద్ధి (g)ని మించిఉండాలి.

అంటే $\frac{v^2}{r} > g$ లేక $v^2 > gr$ కాని $v^2 = 2gx$ అని మనకు తెలియును. కాబట్టి $2gx > gr$ లేక $2x > r$ లేక $x > \frac{r}{2}$

దీనినిబట్టి ఫీట్ విజయవంతంగా చేసి మనిషి సురక్షితంగా క్రిందికి రావాలంటే లూపు వ్యాసార్థం 'r'కు రెండున్నర రెట్లుకన్నా ఎక్కువ ఎత్తులో సైకిల్ బయలుదేరాలి. కాని ఎంతవాలుతో బయలుదేరాలన్నది అంత ముఖ్యం కాదు. అంతేకాకుండా సైకిల్ చెయిన్ తీసివేసి సైకిల్ వేగానికి ఘర్షణ బలనిరోధం లేకుండా చూడాలి.

కాని అన్నిటికన్నా అతి ముఖ్యమైంది మరొకటుంది. సైకిల్‌పై వ్యక్తి చేతులు వణికి, బార్‌ని అటూ ఇటూ త్రిప్పితేమాత్రం పైనచెప్పిన సూత్రాలకు బాధ్యత (Responsibility) ఏమీలేదు.

ఈ సారి ఒక చిన్న లెక్క చెయ్యగలమేమో చూద్దాం. ముందు లెక్కేమిటో తెలుసుకోవాలికదా!

ఓ ముప్పై గ్లాసులనీరు పట్టే పాత్రలోనికి నిండుగా నీరు తీసుకొని, దాని అడుగు భాగాన (bottom) ఉన్న చిన్నగొట్టాన్ని తెరిచి మనము పైన చెప్పుకున్న గ్లాసులోనికి నీరు పడుతున్నామనుకోండి. ఒక గ్లాసు పూర్తిగా నీటితో నిండటా

నికి ఒక నిముషం పడితే, పై పాత్ర ఖాళీ అయ్యేందుకు ఎంత కాలం తీసికుంటుంది?

ఆఫరాల్ ఈ చిన్న లెక్క చెయ్యటానికి మేమేమీ ఎలిమెంటరీ స్కూల్ స్టూడెంట్స్ కాదు అని మీరనవచ్చు. సరిగా అర్థం చేసికుంటే అనకనూ పోవచ్చు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇది మరీ మీరనుకునేటంత సులభం కాదు. (అంటే 30 × 1ని = 30 ని॥ మాత్రం కాదు.)

ముందు చెప్పకుండా సడన్‌గా ఈ ప్రశ్న ఎవరి మీదయినా ప్రయోగిస్తే సాధారణంగా పైన చెప్పిన జవాబే వస్తుంది. కాని జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే 60 నిముషాలు, అంటే ఒక గంట పడుతుంది. అంటే పాత్రలోని నీటి మట్టం తరక్కుండా ముప్పై గ్లాసుల నీటిని వెలుపలికి తీయటానికి రెట్టింపు కాలం పడుతుంది. ఎందు చేత?.... ఇదేమీ అతి కష్టమైన విషయం కాదు .... పైగా చాల సామాన్యమైనది కూడ .... ఆలోచించండి.

ఒకొక్క గ్లాసు నీరు బయటకు పోయేకొద్దీ పాత్రలో నీటి మట్టం తగ్గుతుంది. అందువలన గొట్టం నుంచి బయటకు వచ్చే నీటిపై పీడనం తగ్గటం వలన, నీరు బయటకు వచ్చే వేగం తగ్గుతుంది. కనుక గ్లాసు నిండటానికి మొదట కంటే ఎక్కువ కాలం పడుతుంది. గొట్టంనుండి నీరు వచ్చే వేగం v, గురుత్వాకర్షణ వేగవృద్ధి 'g' మీదను మరియు, పాత్రలోని నీటి మట్టం ఎత్తు h మీదను ఆధారపడి ఉంటుంది.

$$V = \sqrt{2gh}$$

పై సూత్ర ప్రకారం h విలువ తగ్గే కొలది వేగం తగ్గి గ్లాసు నిండటానికి ఎక్కువ సమయం పడుతుంది.

ఉదాహరణ పూర్వకంగా చర్చిస్తే బాగా అర్థమవుతుంది.

మొట్టమొదట పాత్రలో నీటిమట్టం 'h' ఉందనుకుందాం. అపుడు నీరు వెలుపలికి వచ్చే వేగం

$$V_1 = \sqrt{2gh}$$

కాని పాత్రలో నీటి మట్టము, $\frac{h}{2}$ అయితే

$$V_2 = \sqrt{\frac{2gh}{2}} = \sqrt{\frac{2gh}{1.414}}$$

అట్లే నీటి మట్టం $\frac{h}{4}$ అయితే

$$V_3 = \sqrt{\frac{2gh}{4}} = \frac{\sqrt{2gh}}{2}$$

అలాగే నీటి మట్టం $\frac{h}{9}$ కి తగ్గినపుడు

$$V_4 = \sqrt{\frac{2gh}{9}} = \frac{\sqrt{2gh}}{3}$$

పాత్రలోని నీటిమట్టం 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{9}$ నిష్పత్తులలో ఉన్నపుడు నీటి వేగం క్రమంగా 1, $\frac{1}{1.414}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ లుగా నున్నవి. వేగాలకు ఉత్క్రమ విలువే (reciprocal) ఆయా వేగాలవద్ద గ్లాసు నింపడానికి పట్టే కాలం అవుతుంది. అంటే పై ఉదాహరణలో గ్లాసు నిండటానికి పట్టే కాలం 1 : 1.414 : 2 : 3 అనే క్రమంలో పెరుగుతుంది.

ఈ ప్రయోగాన్ని చెయ్యగలిగే ఓపిక ఉన్న వాళ్లెవరయినా ఇంట్లో చేసి చూడవచ్చు. కాని చిన్న తరగతుల్లో ఉన్న మీ తమ్ముడుగాని చెల్లాయిగానీ ఇలాటి లెక్క పట్టుకొచ్చి 'ఇది చేయటం ఎలారా అన్నయ్యా' అని అడిగితే మాత్రం ఇదంతా గుక్క తిప్పుకోకుండా ఏకరువుపెట్టి వాళ్ళను బెదరగొట్టకండి.

[నిత్యజీవితంలో భౌతికశాస్త్రం నుండి]

★

చేదు నిజం

పి. రమేష్ బాబు
ఇంటర్ II

తెల్లవారు ఝామున నాలుగున్నరైంది. శీతాకాలమేమో ఇంకా ఎక్కడా వెలుగురేఖ కనపడటం లేదు. అర్ధరాత్రయినట్లుంది. నిద్రపోతున్న ప్రభాకర్‌కు తలుపు తట్టిన శబ్దానికి మెలకువ వచ్చింది. అయినా లేవబుద్ధి కాలేదతనికి చలికి. బెడ్‌లైటు మసకవెలుగులో టైమ్ చూసుకొన్నాడు.

మళ్ళీ మరోసారి వినిపించిందదే శబ్దము. బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకొని లేచి వెళ్ళి తలుపుతీశాడు. టెలిగ్రామ్ ! .... "టెలిగ్రామ్ ఇవ్వాల్సినంత అవసరమెవరికొచ్చిందా ?" అనుకొంటూనే సంతకంచేసి టెలిగ్రామ్ తీసికొని చదువుకొన్నాడు.

మొదట వివర్ణమైన అతని వదనంలో మరుక్షణంలో చిరుదరహాసరేఖ మెరిసింది. అప్పుడే మెలకువ వచ్చి ముందు గదిలోకి వచ్చిన రాధ అతని మౌనాన్ని భరించలేక "ఏమిటండీ" ఎక్కడినుండి ? అని ఆత్రుతతో అడిగింది. మారు మాట్లాడకుండ అందించాడామెకు ఆ ఎర్ర కాయితాన్ని ఏదో ఆలోచిస్తూ పరధ్యానంగా.

ఆత్రుతతో చదివిన ఆమె ముఖం పాలిపోయింది.

"చంద్ర వెరీ సీరియస్, స్టార్ట్ ఇమీడియట్లీ."

"ఏమండీ : సరిగ్గా చూశారా ఇదేమిటో ....చంద్రకి సీరియ ..."

"నాకు తెలుసు రాధా ..." చిరునవ్వులో ఆ కాగితాన్ని అందుకొంటూ అన్నాడు.

"మరి మీరు .... అవతల అంత సీరియస్‌గా వుంటే తనకి ..."

"పోనిద్దూ!అనవసరంగ నిద్ర పాడుచేసుకొన్నాం. రా పడుకుందాం...." బెడ్‌రూమ్‌లోనికి దారితీశాడు.

"ప్రభా ....మీ రింత కఠినంగ ఎందుకు ప్రవర్తిస్తున్నారో నాకర్థం గావటంలేదు." కాస్త కఠినంగ ధ్వనించిందామె స్వరం.

"చెప్తాను ఇలారా" మంచంమీద పడుకొంటూ అన్నాడు. పక్కనే వచ్చి కూర్చుందామె మౌనంగా.

"ఇది మన పెళ్ళికాక పూర్వం జరిగిన విషయం రాధా....సరిగ్గా ఓ ఆదివారం మధ్యాహ్నం చంద్ర రూమ్‌లో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నాం.

* * *

"అరేయ్ చంద్రా....వెరీవెరీ సారీరా....అంత మంది ఎదుట నిన్ను ఫూల్ చేసినందుకు క్షమించు.. ప్లీజ్...." వాడి చేతులను నా చేతుల్లోకి తీసికొంటూ. బ్రతిమాలుకొన్నాను. అప్పటికి అలా బ్రతిమాలటం అది ఏ పదోసారో. అంతవరకు సీరియస్‌గా ఉన్న వాడల్లా గట్టిగా నవ్వేశాడు చేతులు విడిపించుకుంటూ. ఈసారి నాకు నోటమాట రాలేదు ఆశ్చర్యంతో.

"ప్రభాకర్...ఎందుకురా అంత ఇదయిపోతావ్... నిజంగానే నేను కోపం తెచ్చుకున్నాననుకుంటున్నావా?....ఛఛ ...లేదోయ్ ఏదో ఫ్రెండ్‌గదా అని ఏప్రిల్ ఫూల్‌ని చేశావ్. అంతలోకే కోపం తెచ్చుకుంటానా ? అందులోను నీ మీద...."

"అయితే ఇప్పుడు నేను ఫూల్ నయ్యానన్న మాట...." నేను నవ్వేశాను వాడితోపాటు.

"అది సరేగాని....ప్రభాకర్, నాకో అయిడియా వచ్చింది." ఏమిటన్నట్లు ఆసక్తిగా చూశాను.

"దీనికేవుంది గాని.... నెక్స్ టైము మనిద్దర్లో ఎవర్ని ఎవరు ఫూల్‌చేస్తారో చూద్దాం....ఓకే ?" అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

"ఓ. కే." అన్నాను వాడి చేత్తో చేయి కలిపి. "కాని చంద్రా....అప్పటికీ విషయం నువ్వూ నేనూ మరచిపోవచ్చు...." సందేహంగా చూశాను.

"అదేనోయ్ మరి....అలా గుర్తుంచుకోడంలోనే గొప్ప....నేను మాత్రం మర్చిపోను – నువ్వు మర్చిపోయినా సరే."

అంతవరకు లేని పంతం నాలోను హెచ్చింది. "నువ్వు ఎంత ప్రయత్నించినా నేను మాత్రం ఫూల్‌ని కాను....ష్యూర్...."

* * *

కాలెండర్‌లో రెపరెపలాడుతున్న పైకాగితం క్రింద ఏప్రిల్ ఒకటో తేది కన్పిస్తోంది. అంత వరకు రెప్పవాల్చకుండా వింటున్న ఆమె కళ్ళలో ఆశ్చర్యం స్పష్టంగా వ్యక్తమౌతుంది. "అయితే ఏప్రిల్ ఫూల్ చేయడాని కలా పంపేడంటారా అన్నయ్యా ?''

నవ్వుతూ అన్నాడు "ఇంకా అనుమానమా ?''

"ఇందాక తొందరపడి మీ మనసు నొప్పించి నందుకు నన్ను క్షమించండి ! ఎందుకో చంద్రని చూస్తుంటే చచ్చిపోయిన అన్నయ్య గుర్తుకొస్తాడు.... ఆ అభిమానంతో ఇందాక అలా మాట్లాడాను."

"లేదు రాధా.... నేనైనా ఆ సమయంలో ఇంతే ఇందులో క్షమించడాని కేమీ లేదు.

మర్నాడు ఉదయం ఏడుగంటలప్రాంతం ఇంకా చలిగా ఉండడంవల్ల తలుపు లన్నీ మూసేసుకొని టేబిల్‌లైటు వేసికుని కూర్చుని లెటర్‌పాడ్, పెన్ తీసికొని వ్రాయటం మొదలు పెట్టాడు.

డియర్ విజయచంద్రా !

సారీ : నన్ను ఫూల్‌ని చేయబోయి నువ్వే ఫూలయ్యావ్ !........

మొదటిలైను కూడ పూ ర్తికాలేదు. ...టెలిఫోన్ గణగణా మ్రోగుతుంది. ఎంతో సరదాతో మొదలు పెట్టిన పనికి మొదట్లోనే అంతరాయం కలగడంతో కాస్త విసుగ్గానే లేచి వెళ్ళి రిసీవర్ అందుకొన్నాడు.

''హలో ప్రభాకర్ హియర్".........

''నువ్వట్రా రాజు........ ఏమిటి మాంచి బిజీగా ఉన్నట్లున్నావ్ ?"

'......... ....'

''హహ్హహ్హ ....వండ్రఫుల్ .... నువ్వూ ఫూల్ అయ్యావన్నమాట.''

" ...."

"ఏమిట్రా నువ్వనేది ....నుప్ చూశావా ?"

''........ ...."

"వ్వాట్ ....ఏక్సిడెంటా.........రాజూ ప్లీజ్.... నిజం చెప్పరా........"

"........ ...."

"నో ....నో— ఇట్సింపాసిబుల్" గట్టిగా అరిచాడు. రిసీవర్ టేబిల్ మీదినుండి క్రిందకు జారి వైరుతో వ్రేలాడుతోంది.

పది నిముషాల వరకు అతనిలో చలనం లేక పోయింది. మనసు మొద్దుబారి పోయింది.అచేతనంగా కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

అపుడే స్నానంచేసి వచ్చిన రాధ చల్లని చేతులు నుదుటిమీద పడేసరికి అతని మత్తు పూర్తిగా దిగి పోయింది. కనురెప్పలు మెల్లిగా తెరిచాడు.....కళ్ళు ఎర్రగా చింతనిప్పుల్లా ఉన్నాయ్..........ఎదురుగా నించున్న రాధకళ్ళలోఆత్రుత, ఆందోళనవిస్పష్టంగా వ్యక్తమౌతున్నయ్.

"..........." ప్రభాకర్ మాట్లాడ లేకపోయాడు.

"ఏమయింది చెప్పండి....... ఎందుకిలా అయిపోయారు. ''

మాట్లాడలేదు ప్రభాకర్.... ఒక్కసారి ఆమె కళ్ళలోకి చూచి తలొంచుకున్నాడు. మెల్లిగా లేచి అడుగులో అడుగు వేసికొంటూ గదిలోనికి నడిచాడు. రాధ ఏదో ఆలోచిస్తూ అలానే ఉండిపోయింది.

ఎందుకో అతనికి దుఃఖం రావడంలేదు. హృదయం మొద్దుబారి పోయింది.కన్నీళ్ళు కళ్ళలోనే యింకిపోయాయి.... మోచేతులను టేబిల్‌మీద ఆన్చి అరచేతుల్లో ముఖం దాచుకున్నాడు.

దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది. "చంద్రా : ఎంత దురదృష్టవంతుణ్ణిరా, ఆఖరి చూపుకోసం అంత తపిస్తే కనీసం ప్రాణ స్నేహితుడి కనీస కోర్కె అయినా తీర్చలేక పోయానే.... చంద్రా.... ఎంత పొరపాటు చేశాను.... ఇక నీ కళ్ళతో నన్ను చూడలేవా ?.... నీ నోటితో "ప్రభా" అని ఆప్యాయంగా పిలువలేవా? ఎంత పొరపాటు జరిగిపోయిందిరా...."

చేతి వ్రేళ్ళ సందుల్లో నుండి టేబుల్ లైట్ కాంతిలో భూతద్దంలోలా కనిపిస్తున్నయ్ ఉత్తరం లోని అక్షరాలు.

"నన్ను ఫూల్‌ని చెయ్యబోయి నువ్వే ఫూలయ్యావ్"

"కాదు.... కాదు....ఫూల్ అయింది నేనురా చంద్రా" అతని హృదయం ఆక్రోశించింది నిస్సహాయంగ.

లయోలాలో దుర్యోధనుడు

బి. వెంకటేశ్వర్లు,
బి. యస్‌సి. ప్రథమ

శ్రీరా! ఏమి యీ లయోలా కళాశాల సౌందర్యము. అల్లదుగో! ఆ కన్పట్టునదేమై యుండును? ఎద్దియో లిఖిత ఫలకము వ్రేలాడు చున్నదే. చూచెద.... ఓహో ఇది జేవియర్ వసతి గృహమా? అత్యంతాధునికముగా నున్నదే. ఇం దించుమించు నూరు గదు లున్నవేమో! అదే .... ఆ కన్పించు గదిలో తెల్లని వస్త్రములతో కన్పించున దెవరు .... ఓహో తెలిసినది. ఈ వసతి గృహ సంరక్షణాధికారియై యుండును. దీనికి సమీపమున రంగు రంగుల అలంకారములతో సుందర వనము మధ్యన కానిపించునది చర్చియా! ఎంత సుందరముగా నున్నది! అవిగో. ఏవో భవనములు కనిపించుచున్నవి. అవియును దర్శించెద .... ఏమిది .... ఈ ప్రదేశమునకు వచ్చినతోడనే క్రుళ్ళిన కోడిగుడ్ల వాసనతో నాసిక బ్రద్దలగుచున్నది!! లోనికి వెళ్ళి విచారించెద .... ఆహాహా .... ఏమిది ... భ్రమించుచుంటినా .... ఇన్ని గాజు పరికరములు నేనెక్కడను ఇంతకు ముందు చూచి యుండలేదే .... ఇందరు విద్యార్థులు ఇచ్చట చేయుచున్నదేమి? అర్థమైనది. ఇది రసాయన శాస్త్ర ప్రయోగశాల గదూ! వీరు ప్రయోగములు చేయుచున్నారు .... ఏమిది .... ఈ గదిలో ఇందరు ఉద్యోగులున్నారేమి? ఓహో–ఒక్కొక్క పని ఒక్కొక్కరు చేయుచున్నారులా యున్నది. .... ఏమది....ఎచటి నుండియో టక్....టక్....టక్‌మను ధ్వని. అదిగో ఆ టేబిల్‌వద్ద నుండి వచ్చుచున్నది. అతనేదియో యంత్రముపై లయబద్ధముగా కొట్టుచున్నాడు. ఓహో అది టైపు మిషన్ అయ్యుండనోపు. ఎదురుగా నేదియో కన్పించుచున్నది. వెళ్ళిచూచెద. అహో.. ఇదిపుస్తక భాండాగారమా? ఎన్ని పుస్తకము లున్నవి. నేనును ఒక గ్రంథము తీసుకొని చదివెదగాక....ఆ విద్యార్థులందరు నేవో ఎర్రటి అట్టలపై అంటించిన తమ ఛాయా చిత్రములను ఆ ఉద్యోగి చూపుతున్నారెందులకో. ఓహో అది గుర్తింపు పత్రమయ్యుండును. అగుచో నాకు పుస్తకము లభించదు గదా! ఏమిది .... ఇంత సువాసన వచ్చుచున్నది? .... ఓహో ఇది ఫలహారశాల నుండియా .... నేనును ఇసుమంత ఫలహారము సేవించెద .... ఏమిది .... ఎచట నుండియో బర్ .... బర్–మని ధ్వని వచ్చినతోడనే విద్యార్థులు కడు ఆతురతతో పోవుచున్నారు. ఓహో ....కళాశాలకు వెళ్ళవలసిన సమయ మిద్దియ కాబోలు .... అబ్బ .... మూడవ అంతస్తుకు వచ్చుసరికి పాదము లలసి పోయినవి. ఆఁ! ఏమిది.... వీరు విద్యార్థులేనా .... అయినచో ఇంత నిర్దాక్షిణ్యముగా ఇన్ని మండూకములను విచ్ఛేదన చేయుదురా!! ఓహో అదియును ఒకపాఠ్యాంశ మయ్యుండును .... ఆ హా హాఁ! .... ఈ దారి ప్రక్కల నున్న వృక్షముల నుండి వీచు మలయమారుతము మనసున కెంత ఆహ్లాదకరముగా నున్నది .... ఇట నేదియో కోడిగ్రుడ్డు ఆకృతిలో అనేక గదులు గల భవనమున్నది. ఇదియే గోగినేని వసతి గృహమై యుండనోపు .... ఆహాఁ లోపల ఎంత అందముగా నున్నది. రంగు రంగుల పూల మొక్కలతో గుబురుగా పెరిగిన పొదలతో నేత్ర పర్వముగా నున్నది. ఇదేమి? .... రహస్య ద్వారమా? అవును ఇది ప్రక్కనేయున్న నూతన వసతి గృహమునకు పోవు మార్గము .... ఇది మరియును ఆశ్చర్య జనకముగ నున్నది....ఆ రహదారి ప్రక్కగా చల్లని చెట్ల నీడన ఏవో సోపానము లగుపించుచున్నవి....ఇది బహిరంగోపన్యాస నివేశన స్థలము. ఆ ఎదురుగానెద్దియో రష్

ణీయముగా కనిపించుచున్నది. వెళ్ళిచూచెద ...ఓహో ఇంతవరకు దర్శించిన వాని సౌందర్య మొక ఎత్తు. ఇది యొక్కటే ఒక యెత్తు....ఎంత రమణీయముగా నున్నది....ఆ వరండాలలో సంచరించువార లెవరు? క్రిందికి పైకి ఒక్కటే స్వచ్ఛందమైన తెల్లని వస్త్రము ధరించి యున్నారు. ఆ(-వారలే ఈ కళాశాలకు అధిపతులై యుందురు. వీరు నివసించుచున్న ఈ భవనమునకు తెలుగు పేరేమిటో తెలియరాకున్నది.ఆంగ్లమున దీనిని **Father's Quarters** అందురట.

ప్రస్తుతము ఈ సుందరోద్యానవనము నుంచి శలవు తీసుకొనుచుంటి. ఏది ఏమైనను మత్పుత్రుని రాబోవు సంవత్సరమున నీ విద్యాసంస్థలోనే జూనియర్ ఇంటర్మీడియెట్‌లో చేర్పించెద....

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

లాండ్ ఆర్మీ

బి. గంగయ్య
II B. A.

యువకుల శక్తి యుక్తులు మనదేశంలో వ్యర్థం అవుతున్నంతగా మరేదేశంలోనూ కావడంలేదనిచెప్ప వచ్చును. నానాటికి పెరుగుతున్న నిరుద్యోగాన్ని దానికి సూచికగా తీసుకొనవచ్చును. నిరక్షరాస్యుల నటుంచి, విద్యావంతు లయిన యువతీ యువకులకే ఉద్యోగాలు దొరుకుటలేదు. ఈవిధంగా యువలోకపు శక్తి సామర్థ్యాలు ఎందుకూ పనికిరాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ వాతావరణంనుండి మన యువకులను తప్పించి వారి శక్తియుక్తులు సమాజోద్ధరణకు వినియోగపడేలా చేయడం విజ్ఞులయిన పెద్దవారు చేయవలసిన పని. దానికి తగినట్లుగా మన విద్యావిధానం కూడా మారాలి. ప్రతీ సంవత్సరం లక్షల కొలది గ్రాడ్యుయేట్లను, పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్లను తయారు చేస్తున్నది మన విద్యావ్యవస్థ. ఆ నేర్చుకొన్న విద్యకూడ విద్యార్థులకుగాని, సమాజానికిగాని ఏ విధంగాను ఉపయోగ పడటంలేదు. ప్రతీ డిగ్రీ హోల్డరూ, చదువు పూర్తయిన తరువాత ప్రభుత్వ సంస్థలలో వైట్‌కాలర్ జాబ్స్‌కోసం ఎదురుచూడటమే తన విధిగా భావిస్తున్నాడు. యువకులలో ఈ రకమైన ఆలోచనావిధానాన్ని రూపుమాపాలి. అందుకు మన విద్యావిధానం దోహదం చేయాలి. మన బాపూజీ ఈ పరిస్థితిని ఆనాడే గుర్తించి గుమాస్తాలను తయారుచేసే ఆంగ్లేయ విద్యావిధానం మారి, ప్రతి విద్యార్థికి విజ్ఞానంతోపాటు ఏదో ఒక వృత్తివ్యాపారాదులను బోధించే విద్యావిధానం కావాలన్నారు. కాబటి యువకుల శక్తియుక్తులు సమాజానికి ఉపయోగపడేలా విద్యావిధానం మారాలి. లేకపోతే లక్నో యూనివర్సిటీకి పటిన గతి దేశంలోని మిగతా యూనివర్సిటీలకు కూడా పట్టవచ్చు.

మన విద్యావిధానంలోని లోటుపాట్లను సవరించి సమాజాన్ని చైతన్యవంతం చేయగల ప్రత్యామ్నాయ మార్గమొకటున్నది. అదేలాండ్ ఆర్మీని నిర్మించడం. లాండ్ ఆర్మీ అంటే యువతీ యువకులతో కూడిన ఒక స్వచ్ఛంద సేవాదళం. విద్యావంతులే కాక, నిరక్షరాస్యులైన యువతీ యువకులు కూడ దీనిలో చేరి స్వచ్ఛందంగా సేవ చేస్తారు. లాండ్ ఆర్మీ యువలోకపు ఆత్మబలం, దేశభక్తి, సోదర, సహకార భావములకు చిహ్నం. ఈ సుగుణాలను ఆయుధాలుగా చేసుకొని ఈ 'లాండ్ ఆర్మీ' దేశంలో నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు కొనసాగిస్తుంది.

ఈ లాండ్ ఆర్మీ పద్ధతి యుగోస్లావియా, చైనా, ఇరాన్‌లలో అద్భుతమైన ఫలితాల నిచ్చింది. యుగోస్లావియాలో దాదాపు 2 లక్షలమంది యువతీ యువకులు 'లాండ్ ఆర్మీ'గా ఏర్పడి పర్వత ప్రాంతాలలో సొరంగాలు, వంతెనలతో కూడిన 200 కి. మీ. రైలుమార్గాన్ని నిర్మించారు. ఇక ఈ లాండ్ ఆర్మీ ఎట్లా నిర్వహించబడిందీ చూద్దాము. ఈ రెండు లక్షల మందితో కూడిన 'లాండ్ ఆర్మీ' ఒక విశాల ప్రదేశానికి తరలివెళ్ళి అక్కడ తమకు కావలసిన సౌకర్యాలను ఏర్పరచుకొంది. వాటిలో లేబరేటరీలు, లైబ్రరీలు, థియేటర్లు కూడ ఉన్నాయి. సూర్యోదయానికి ముందే మొదటి గంట మ్రోగుతుంది. అప్పుడందరూ స్నానపానాదులు ముగించి, రెండవసారి గంట మ్రోగేటప్పటికి అందరూ ఒక విశాల ప్రదేశానికి చేరుకొంటారు. అక్కడ వారి జాతీయ పతాకము ఆకాశంలో రెపరెపలాడుతూ దర్శన మిస్తుంది. అప్పుడందరూ కలసి ముక్తకంఠంతో జాతీయ గీతాన్ని ఆలపిస్తారు. తర్వాత వారందరూ వారి వారి పరికరాలతో తాము పని చేయవలసిన ప్రదేశానికి వెళ్తారు. అక్కడ దేశభక్తి గీతాల నాలపిస్తూ సంతోషంగా తమ పనిని ముగిస్తారు. అక్కడ జరిగే పని అంతా నిపుణుల పర్యవేక్షణలో జరుగుతూండేది. మధ్యాహ్నం భోజనాదుల తర్వాత కొంతసేపు విశ్రాంతి తీసుకొనేవారు. తర్వాత దాదాపు మూడుగంటలసేపు విద్యాకార్యక్రమాలు కొనసాగేవి. లెక్చరర్సుతో సంభాషణలు, గ్రూపు డిస్కషన్స్, ఎక్స్‌పెరిమెంట్సుతో విద్యా కార్యక్రమము ముగిసేది. తరువాత వ్యాయామ క్రీడలతో ఆ ప్రదేశమంతా నిండి

ఉండేది. రాత్రి భోజనాల తర్వాత సంగీతం, ఫిల్ములు, నాటకములతో, సారస్వత కార్యక్రమం ముగిసేది. ఈ విధంగా అది లాండ్ యూనివర్సిటీగాకూడ పని చేసేది. ఈ విధంగా మొత్తం ఏడునెలల్లో 200 కి.మీ. రైలుమార్గాన్ని నిర్మించుకో గలిగారు. మనకు అమితాశ్చర్యము కలిగించే విషయం. ఈనాడు యుగోస్లావియా నాయకులను చూసినట్లయితే వారం దరూ ఈ 'లాండ్ ఆర్మీ'లో పనిచేసినవారే. చైనాలో కూడ ఈ విధమైన దళాలు ప్రపంచంలో అతి పెద్దదైన 'డాము'ను నిర్మించుకొన్నాయి. ఈ పద్ధతి కమ్యూనిస్టు దేశాలకే పరిమితం కాలేదు. రాచరికపు వ్యవస్థఉన్న ఇరాన్‌లోకూడా ఇటువంటి దళాలు తమదేశంలో నిరక్షరాస్యతను తొలగించడంలో ప్రముఖపాత్రను వహించాయి.

మనదేశంలో ఈ 'లాండ్ ఆర్మీ'ని నిర్మించటం, దాన్ని నిర్వహించటం ఎట్లా అనే ప్రశ్నలు ఉదయించడం సహజం. మనదేశంలో ఎంతోమంది, విద్యావంతులు, నిరక్షరాస్యులు అయిన నిరుద్యోగులున్నారు. విద్యార్థులున్నారు. వీరిలో సాంకేతిక నిపుణులు, ప్రజ్ఞా పాటవా లున్న వారున్నారు. వీరందరినీ చేర్చి 'లాండ్‌ఆర్మీ'ని నిర్మించవచ్చు. ఇక దీని నిర్వహణ, గంగా–కావేరి లింక్‌వంటి జాతీయ ప్రాముఖ్యంగల పథకాలను చేపట్టి వాటికి అవసరమగు లెక్కలు. ప్లానులు తయారుచేసి వాట్టిని ముద్రించి 'లాండ్ ఆర్మీ' కివ్వాలి. తరువాత ఆయా ప్రదేశానికి 'లాండ్ ఆర్మీ'ని తగిన సరంజామాతో తరలించాలి. విద్యా కార్యక్రమాలు కొనసాగించడానికి అనుగుణంగా లెక్చరర్లు, లైబ్రరీలు, లేబరేటరీలను కూడా అక్కడికి తరలించాలి. మొత్తం పనిని చిన్న చిన్న భాగాలుగా విభజించి, నిరుద్యోగులయిన సాంకేతికనిపుణు లొక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క భాగాన్ని అప్పగించాలి. జరుగుతున్న పనిని పరిశీలించడానికి నిపుణులయిన ఉద్యోగులను నియమించాలి. ఈ విధంగా పని చేస్తున్న సమయంలో ఒకప్రక్క విద్యా కార్యక్రమాలను కూడా నిర్వహించాలి. ప్రతి విద్యార్థీ సంపత్సరంలో కొంత భాగాన్ని ఇక్కడ గడిపేలా చేసి 'లాండ్ యూనివర్సిటీగా ఆ ప్రదేశాన్ని మార్చాలి. లెక్చరర్సుతో సంభాషణలు, గ్రూప్ డిస్‌కషన్స్, ఎక్స్‌పెరిమెంట్లతో ఈ విద్యా కార్యక్రమాలు కొనసాగాలి. ఈ విధంగా నేర్చుకొన్న విద్య నిజ జీవితానికి దగ్గరగా ఉంటుంది. అప్పుడే విద్యార్థి చదువుకున్న దానికి, అతడు చేసేదానికి పొంతన కుదురుతుంది. ఈ విధంగా సమాజంలో చైతన్యం వెల్లి విరుస్తుంది.

ఈ 'లాండ్ ఆర్మీ'ని తయారు చేయడానికి, నిర్వహించడానికి వెచ్చించ వలసిన డబ్బును ప్రతిబంధకంగా కొందరు నిరాశావాదులు పేర్కొనవచ్చు. వారు మన ప్రభుత్వము ఏటేటా పెడుతున్న ఖర్చును గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రతి సంవత్సరమూ చిన్న చిన్న పథకాలపై కూడా కోట్లాది రూపాయాలు ఖర్చు పెడుతున్నది మన ప్రభుత్వం. కాని వాటినుండి వచ్చే ఫలితాలు మాత్రం అంతంతమాత్రంగా ఉంటున్నాయి. విద్యావ్యవస్థలో లోటుపాట్లవలన విద్యా రంగంపై ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బుకూడా సత్ఫలితాలను ఇవ్వడం లేదు. వాటి ఖర్చులను తగ్గించి ఆ మొత్తాలను ఈ 'లాండ్‌ఆర్మీ'కై ఖర్చు పెట్టినట్లయితే విద్యా ప్రమాణాలు పెరగటమేకాక అధికారులల్లో అవినీతిని కూడా పోగొట్టవచ్చును. ఇటువంటి పథకాల వల్ల యువకులలో దేశభక్తి పెరిగి, కులమత వర్గభేదాలు సమసిపోతాయి. యువకులకు నాయకత్వ లక్షణాలు అలవడతాయి. తద్వారా మనకు సమర్థులైన నాయకుల కొరత తీరుతుంది. అప్పుడే మన సమాజం నవచైతన్యంతో నాట్యంచేస్తుంది,

జై హింద్

స్నేహ ధర్మం

పి. నాగార్జునరావు

పాత్రలు :

మధు : పాతికేళ్ళుంటాయి. యూనివర్శిటీలో ఎమ్మెస్సీ చదువుతుంటాడు.

సుధాకర్ : మధు ప్రాణస్నేహితుడు.

కృష్ణ
జగన్
సుబ్రావ్
రవి
} : మధు, సుధాకర్‌ల స్నేహితులు సుమారు అంతే వయసుంటుంది.

అవధాని : ఏభై ఏళ్ళుంటాయి.

[విశాలంగా ఉన్న హాలుకు మధ్యగా పొందిగ్గా అమర్చిన ఫర్నిచర్, ఒకమూల టీపాయ్ మీద రంగు రంగుల పూలతో అందమైన ఫ్లవర్ వేజ్, మరొక మూల రౌండ్‌గా ఉన్న టేబిల్‌మీద టెలిఫోన్, గోడలకు అందంగా వ్రేలాడుతున్న ఆయిల్ పెయింట్స్, రాధాకృష్ణుల ప్రేమకు చిహ్నంగా ముచ్చట గొలిపే తెల్లని దంతపు బొమ్మ.... టేబిల్‌మీద లైటు వెలుగుతూ ఉంటుంది. లైటుముందు కూర్చుని దీక్షగా ఏదో వ్రాసుకుంటుంటాడు మధు. నౌకర్ వచ్చి పాల గ్లాసు దగ్గరగా పెట్టి వెళ్ళిపోతాడు.

బయట హోరున గాలివాన.... విసురుగా వీచిన గాలికి కర్టెన్ అటూఇటూ ఊగుతుంది. టక్‌టక్‌మన్న తలుపు శబ్దం. మధు వెళ్ళి తలుపు తీస్తాడు. వర్షంలో తడిసిన ఓ వ్యక్తి కంగారుగా లోపలకి వచ్చి తలుపు మూసేస్తాడు. అతని జుట్టు తడిసిపోయి, చెదిరిపోయి ఉంటుంది. దుస్తులమీద అక్కడక్కడ రక్తపు మరకలుంటాయ్.]

మధు : (గుర్తుపట్టి ఆశ్చర్యంగా) సుధా ! ఏమిటిది ?.... ఏమిటీ అవతారం ...అరె, ఆ మరకలేమిటి ?.... ఏమైందసలు....?

సుధా : ప్లీజ్ మధూ ! అవేమీ చెప్పటానికి సమయం లేదు.... ఏదైనా దాక్కోనేందుకు స్థలం చూపించు.... పోలీసు లొచ్చేస్తున్నారు .... ప్లీజ్ మధూ ! (ఆయాసంతో వగురుస్తూ వెనక్కు తిరిగి భయం భయంగా చూస్తుంటాడు).

మధు : (అయోమయంగా) పోలీస్‌లా ? ఎందుకు ?

సుధా : అదంతా తర్వాతగాని, ప్లీజ్ డోంట్ వేస్టు మై టైమ్.

మధు : [దగ్గరగా వెళ్ళి అతని భుజాలు పట్టుకుని కూర్చోబెడుతూ].... తలుపులు వేసేఉన్నాయి.... ఫర్వాలేదుగాని నువ్వు నిదానంగా అసలు సంగతి ఏమిటో చెప్పు.

సుధా : (తలుపువేపు చూస్తుంటాడు) ....హత్య మధూ ...హత్య....

మధు : వ్వాట్.... హత్యా.... నువ్వు.... నువ్వు చే....

సుధా : లేదురా, నా మాట నమ్ము, నిజం! నేను హత్యచేయలేదు .... కాని ఊహించని విధంగా ఈ నేరం నా మీద కొచ్చింది. (జేబులోనుండి రక్తంతో ఉన్న బాకుతీస్తాడు)

మధు : సుధా ! ఏమిటిది.... నీకు మతిపోలేదుకదా ! (అనుమానంగా చూస్తాడు)

సుధా : ఒరేయ్.... నువ్వుకూడా అనుమానిస్తున్నావా నన్ను ? [జాలిగా చూస్తాడు]

మధు : లేదు........ జరిగిందేమిటో ముందు చెప్పు, లేకపోతే నాకేమీ అర్థం కావటం లేదు.

సుధా : [ఓసారి బెరుగ్గా వెనుకకుచూసి] హత్య చేసిం దెవరోగాని, ఆ హత్య జరిగినచోట నే నుండగా పోలీసులు చూడటం తటస్థించింది .... అంతేరా నిజం.... నాకే పాపమూ తెలీదు....

మధు : నువ్వక్కడ ఎలా ఉన్నావ్ అప్పుడు ?

సుధా : నేనా....? రాత్రి టౌన్‌లో పనిచూసుకుని ఇంటికి బయలుదేరాను. అప్పటికే బాగా రాత్రయిపోయింది. ఒక సందులో నుండి వస్తుండగా ఎవరిదో కేక వినిపించింది. అటుగా పరుగెత్తాను.... [ఆయాసంతో గుండె పట్టుకుని ఆగుతాడు].

మధు : (ప్రక్కనేఉన్న పాలగ్లాసు తీసి అందిస్తూ) ఇది తీసుకో, కాస్త ఆయాసం తగ్గుతుంది.

సుధా : వద్దు మధూ, అవతల పోలీసు లొచ్చేస్తారు....

మధు : (బలవంతంగా) పర్వాలేదు నేనున్నానుగా....

సుధా : (ఒకటి, రెండుసార్లు సిప్‌చేసి క్రింద పెట్టేస్తాడు)

(ఓ నిమిషం నిశ్శబ్దం)

మధు : ఊఁ....తర్వాత ఏమైంది ?

సుధా : అప్పటికే ఆ వ్యక్తి గిలగిలా కొట్టు కుంటున్నాడు.

మధు : అపుడు ...

సుధా : దగ్గరకువెళ్ళి చూసేసరికి గుండెల్లో బాకు దిగబడివుంది....ఇంకా కొనప్రాణం వుంది .... గుండెల్లోనుండి బాకు మెల్లిగా తీసేసాను .... అంతే బూట్లు టక టకమని చప్పుడవుతున్నాయ్ దూరంగా....

(టక్ టక్ టక్ .... తలుపుతట్టిన శబ్దం)

సుధా : వచ్చేసారు....ఇక లాభంలేదు వచ్చేసారు....

మధు : పర్వాలేదు, నువ్ లోపలికివెళ్ళి బట్టలు మార్చుకొనిరా ; (నెమ్మదిగా చెప్పి, తలుపు దగ్గరకెళ్ళి తలుపు తెరుస్తాడు. అవధాని వణికిపోతూ లోపలకు ప్రవేశిస్తాడు. మధు తలుపు మూసేస్తాడు తిరిగి)

మధు : రండి రండి....అలా కుర్చీలో కూర్చోండి.... పాపం వర్షంలో తడిసినట్టున్నారు బాగా.

అవధాని : (వణుకుతూ) హూ.... హూహూఁ .... ఏమిటో ఈ గాలివాన.... రోహిణీకార్తిలో ఈ వర్షాలేమిటి చెప్పు....అహఁ....అసలు మా చిన్న తనంలో ఎప్పుడయినా చూశామంట ఇలాటిఅకాల వర్షాలు .... ఉహూహూ హుహూ (వణుకుతాడు) ఆ అంతేలే, రోజురోజుకీ విపరీతం అయిపో తోందీ కలియుగం....అబ్బ ఏవిఁ చలి నాయనా.... కాస్త అలా ఆ తువ్వాలు అందుకుంటావూ!....

మధు : (తువ్వాలందిస్తాడు)

అవ : (తుడుచుకొని) ఆ కరణంగారున్నాడు చూశావూ .... ఆయనేనయ్యా.... ఆ నారాయణ శాస్త్రి లేడూ....?

మధు . అవునవును.

అవ : ఆఁ .... ఆయనే....అందరూ పెద్దమనుషులే నాయనా! ఆయన ము తాతగారి పె త్తల్లి తద్దినం పెట్టానా? ఎప్పుడూ....సరిగ్గా ఫాల్గుణ అమావాస్య రోజు....ఏమిటీ ఆయనిచ్చే మూడు రూపాయలకీ మూణ్నెల్లుగా ఇంటిచుట్టూ ప్రదక్షిణం చేయించు కుంటున్నాడు....ఆఁ....ఎక్కడ చూసినా ఇంతే.... సరేలే ఏవఁనుకొని ఏం లాభం ...అబ్బబ్బ చలి, వెధవచలి! ఈ ముసలాడిమీదా దీని ప్రతాపం.... (అక్కడున్న పాలగ్లాసు తీసికోబోతూ) చూడు నాయనా.... మహా చెడ్డ చలిగా ఉంది ... ఈ చల్లటి పాలు నువ్వేం తాగుతావుగాని .... కాస్త మరోగ్లాసు వేడి పాలు తెప్పించుకుందూ నీకు....

మధు : అహఁహఁ ఆగండి ...అవి నేను తాగినవి.... ....(లోపలికి చూస్తూ) ఒరేయ్ రంగా ! ఓ గ్లాసు వేడిపాలు పట్టుకురా !.... త్వరగా ....

అవ : అన్నీ నాన్నగారి లక్షణాలే.... నాన్నగారు కూడా అచ్చు ఇలాగే కేకేసేవారు నేనొచ్చేసరికి 'రంగా' అంటూ పాలుతెమ్మని, (నవ్వుతాడు)

మధు : (ఇబ్బందిగా చూసి) సుధా ! (లోపలికి చూస్తూ పిలుస్తాడు)

అవ : ఎవరునాయనా! మీ మేనమావఁగా రమ్మాయను కుంటూ సుధంటే....

మధు : [నవ్వి] కాదండీ.... నా స్నేహితుడు సుధా కరం.

[సుధాకర్ తిరిగి ప్రవేశిస్తాడు]

సుధా ; [విసుగ్గా చూస్తూ] నమస్కారమండీ !

అవ ; చిరంజీవి సుఖీభవ ! [జందెం సవరించు కుంటూ] అబ్బాయ్ అమ్మగారూ, నాన్నగారూ....

మధు : లేరండీ, నిన్నే అమలాపురం వెళ్లారు.

అవ : మీ మేనమావఁగా రింటికేమిటీ ? శుభం ! శీఘ్రమేవ కళ్యాణ ప్రాప్తిరస్తు.

మధు : (నవ్వుకుంటూ) మీ కెపుడూ అదే ధ్యాస....

అవ : అంతకంటె ఏ ముంటుంది నాయనా చిన్న ప్పటినుండీ తెలిసిన ఇల్లు. .... అసలు నువ్వు

పుట్టినపుడు అదే ప్లవంగ నామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ ఏకాదశి రోజనుకుంటాను .... నేనే కదు టోయ్ బారసాల చేయించింది.... ఏదో మీ నాన్న గారూ.... నేను ఓ తరం వాళ్ళం .... ఇలాటి యిళ్ళల్లో శుభకార్యాలా జరిగితేనే కదా నాలాటి వాడికి ఏదో అదీ ఇదీ .... అది సరేగాని ఇటు చూడు (మెల్లిగా)ఒక్క రెండు రూపాయలుంటే ఇస్తావూ ...ఈ సంసారాన్ని ఈడ్చి ఈడ్చి నడుం ఎలా వంగిపోయిందో చూడు (లేచి నుంచుని వంగి చూపిస్తాడు.)

మధు : దానికే వుందిలెండి. [జేబులో నుండి నోటు తీసిస్తాడు.] (రంగ పాలగ్లాసు అవధాని దగ్గ రుంచి వెళ్ళిపోతాడు).

అవ : [ఒక్కసారి అవన్నీ తాగేసి గ్లాసు క్రింద పెట్టి] ఆహా.... ఏమి రుచి ఏమి రుచి ....అసలు మీ ఇంట్లోనే అంతే నాయనా; [బయటకు తొంగి చూసి] ఇకవస్తాను .... వర్షం తగ్గినట్టుంది....

మధు : జాగ్రత్తగా వెళ్ళండి. గొడుగు ఇమ్మం టారా ?

అవ : వర్షం తగ్గిందిగా .... వెళ్ళి పోగలనులే నాయనా !

(నిష్క్రమిస్తాడు)

సుధా : భలేవాడే, సరిగ్గా సమయానికి వచ్చి తగులు కున్నాడు.

మధు : ఏదోలే కానీయ్ .... ఊ చెప్పు తర్వాత సంగతి.

సుధా : పోలీసులు పరిగెత్తు కొస్తున్నారని కదూ చెప్పానిందాక.

మధు : అవును.

సుధా : బూట్ల శబ్దంగరపుతోంది ...నాకు తెల్సు.... ఆ భగవంతుడికి తెలుసు - నే నీ పాపం చేయ లేదని. కాని పోలీసులకు తెలియదుగా. వాళ్ళకు కళ్ళెదురుగా కనిపించిందే నిజం....నిజం చెప్పినా నమ్మలేరు....ఆలోచించటానికి కూడా సమయం లేదు....కాలి సత్తువకొద్దీ పరుగెత్తాను నా చేతిలో కత్తి అలానే ఉండిపోయిందన్న సంగతి మరచి పోయి....పోలీసులూ పరుగెడుతున్నారు నా వెన కాల....సరిగ్గా నా కోసమేనన్నట్లు ఇప్పుడే మొద లయిందీ గాలివాన.

మధు : ఊఁ

సుధా : అప్పటికే నా గుండె పట్టేసింది. ఇక పరు గెట్టేలా లేదు నా పరిస్థితి. అంతలో అదృష్టం కొద్దీ నీ ఇల్లు కనిపించింది....

మధు : ఇంతకీ ఆ పోలీసు లేమైనట్టు ?

సుధా : బహుశ నేను ఈ ఇంట్లోకి రావటం కని పించి ఉండదు వాళ్ళకి.

(కొంచెం సేపు నిశ్శబ్దంగా దొర్లిపోయింది కాలం ఇరువురి మధ్యా)

మధు : (ఆలోచిస్తుంటాడు దీర్ఘంగా)

సుధా : ఒరేయ్ మధూ, ఎలా అయినా నువ్వే రక్షిం చాలిరా ! చూడు, నా కోసమైతే ఇంత బాధ పడే వాడినే కాదు. పోలీసులకి దొరికిపోయినా ఫర్వా లేదు. కాని మధు ....

మధు : [ఆత్రుతగా] ఊ చెప్పు.... కానీ....

సుధా : చెల్లాయ్....

మధు : అవును కుసుమ కేమయింది ?

సుధా : ఏం జరిగి ఏం ప్రయోజనం .... ఇటువంటి దురదృష్టవంతుడికి చెల్లెలయిన తర్వాత .... [బాధగా అంటాడు]

మధు : ప్లీజ్ ! సుధా ముందు చెప్పు....

సుధా : మేరేజ్ సెటిలయ్యింది .... నిన్నే. ముహూర్తం పెట్టించటం తరువాయి. పెళ్ళి కొడుకు డాక్టరు. కట్నం కూడ అక్కర్లేదన్నాడు. నీకూ చెపుదామను కుంటున్నాను ఈ రోజో రేపో .... ఇంతలో....

మధు : [ఆశ్చర్యంగా] ఐసీ !

సుధా : నేను జైలుకు వెళ్ళాలని భయపడటం లేదు. కాని నేను జైలుకెళ్తే అందులోను హత్యా నేరం మీద .... ఏనాటి కయినా పెళ్ళవుతుందా దానికి?

మధు : సుధా !

సుధా : (బాధగా) అవును మధూ, అమ్మా నాన్నా లేని లోటు తెలీకుండా చిన్నతనంనుండి అల్లారు ముద్దుగా పెంచానే.... దాని పెళ్ళిచేసి నా చేతిమీదుగా అత్తవారింటికి పంపాలని ఆశపడ్డానే! .... ఇపుడు దాని గతేమిటి ! హంతకుడి చెల్లెలిని ఎవరు చేసికుంటారు ? .... చేయని నేరానికి నిందితుడమ్యే ఈ అన్నయ్య కారణంగా కుసుమ జీవితం నాశనమవుతుంది మధూ .... (చేతులతో తలమీద బాదుకుంటాడు).

మధు : సుధా !

సుధా : అవును మధూ, అందుకే నిజంచెప్పి లాభం లేదని తెలిసి తప్పించుకోవాలని చూస్తున్నాను. నా చెల్లెలి కోసమయినా సరే వాళ్ళకు పట్టుబడను....

మధు : ఎక్కడ దాక్కుంటావ్ సుధా? ఇల్లంతా వెతుకుతారు వాళ్ళు అనుమానంవస్తే.... అందులోను ఈ కత్తి ! ! (సంశయంగా చూస్తాడు)

సుధా : తప్పదు మధూ ! నేను వాళ్ళకు దొరక్కూడదు.... అది నీ చేతుల్లోవుంది.... ప్లీజ్!

మధు : [బాధగా, జాలిగా] సుధా !

సుధా : మధూ, కుసుమ నాకు చెల్లెలయినా. చిన్నప్పటి చనువుతో దాన్ని నువ్వూ చెల్లెలిలానే అభిమానించావు. నా చెల్లెలు కాదనుకో .... నీ చెల్లెలి కోసమయినా నాకో దారి చూపించు....

మధు : [దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తుంటాడు]

సుధా : వేరేదారి ఏమీలేదా, వెళ్ళిపోవటానికి ?

మధు : [తలెత్తి] నువ్వీసమయంలో ఇక్కడనుండి కదలటం ఎంత ప్రమాదకరమో తెలుసా !

సుధా : ఇక్కడుంటే వాళ్ళు తప్పకవస్తారు [మళ్ళీ తలుపువైపు భయంగా చూస్తాడు]

మధు : ఫర్వాలేదు, నేనున్నాగా నీకేం భయంలేదు.

సుధా : మరి ఈ కత్తి ? ? ?

మధు : దాన్నక్కడే ఉండనీయ్.

సుధా : [ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తాడు]

మధు : హంతకుణ్ణి నేను సుధా !.... అవును నేనే....

సుధా : [దాదాపు అరచినట్లు, ఆశ్చర్యంగా] మధూ :

మధు : [చిరునవ్వుతో] అవును సుధా ! నా చెల్లెలి కోసం నేనామాత్రం త్యాగం చేయలేనా ?

సుధా : [కంపిస్తున్న స్వరంతో] మధూ, అంత పని చేయకు.... వద్దు....

మధు : నీకోసం కాదు సుధా, నా చెల్లెలికోసమయినా తప్పదు....

సుధా : లేదు మధూ ! నన్నెక్కడయినా దాస్తావనుకున్నానేగాని, ఇంత సాహసం చేస్తావనుకోలేదు .... వద్దు మధూ.... కుసుమ పెళ్ళి జరగకపోయినా ఫర్వాలేదు .... నువ్వెళ్ళొద్దు.

మధు : (పేలవంగా నవ్వి) ఒరేయ్ సుధా : నేను ఎవరికి కావాలిరా ? డబ్బుంది ఆస్తి కావలసినంత ఉంది. నేను పుట్టినపుడు అమ్మ చచ్చిపోయింది.... అమ్మను పొట్టపెట్టుకున్నానని నాన్నగారికి నేనంటే ద్వేషం. ఎన్నికి నా ఉనికే అవసరం లేదు .... చివరికి ప్రేమించిన వాళ్ళూ దూరమయ్యారు ... ఇపుడు ఆ సుధని చేసికుని ఏం సుఖపెట్టగలనని అందరూ చేసికోమంటున్నారు .... విధివిలాసంలో ఓ ఆట వస్తువుని. మొండివాణ్ణయి మోడువారిన ఈ బ్రతుకు నీడుస్తున్నాను. ...[గొంతు గాద్గదికమవుతుంది] అలాంటి నా జీవితం వలన మరొక నిండు జీవితం నిలబడుతున్నపుడు ఎందుకు వెనకాడాలి?.... అంతకన్నా నాక్కావలసిందేముంది .... ఫరవాలేదు ... నన్నాపకు.... వెళ్ళనీ.... !

సుధా : [కనుల వెంబడి నీళ్లు ప్రవహిస్తుంటాయ్ ధారగా] మధూ : నీ త్యాగం, మంచితనం నేను భరించలేను. వద్దు .... నా కారణంగా నీ జీవితాన్ని నాశనం చేసికోకు.

మధు : లేదు సుధా! చెల్లాయ్‌మీద నీకే మాత్రం అభిమానమున్నా నన్నిలా ఆగమనవు.... ప్లీజ్ లెట్ గో ...(రెండడుగులు ముందుకు వేస్తాడు. టక్ టక్ టక్ తలుపు చప్పుడు)

సుధా : (అతనికి అడ్డంగా వచ్చి) మధూ నీ త్యాగంతో నా హృదయాన్ని బద్దలుచేయకు.

మధు : సుధా! నువ్ త్యాగం అంటూ ఏదో పెద్ద మాటలు ఉపయోగిస్తున్నావ్. కాని అందుకు నేను అరుణ్ని కాదు. ఒక స్నేహితుడుగా, ఒక చెల్లెలికి అన్నగా ఆ మాత్రం చేయలేనపుడు 'స్నేహం' అనే పదానికి అర్థమేమిటి? చెప్పు.... ఎక్స్యూజ్‌మీ! నా నిర్ణయం మారదు.

[సుధాకర్ చేతులను తన భుజం మీదనుండి తప్పించుకొని వెళ్ళి తలుపు తీస్తాడు. కృష్ణ, జగన్, సుబ్రావ్, రవి ఒకళ్ళనొకళ్లు తోసికుంటూ లోపలకు ప్రవేశిస్తారు.]

మధు : వాట్ రవీ, ఏమిటిది? ఇలా వచ్చేరేమిటి వేళకాని వేళలో.

రవి : వండ్రఫుల్! రియల్లీ వండ్రఫుల్! మధూ! ఎంత గొప్ప హృదయం నీది.

మధు : ఏమిటి రవీ, నువ్వేమంటున్నావో నాకర్థం కావటంలేదు.

జగన్: ఆపవోయ్, జరిగింది నిజమో, కాదో అర్థం కాక నే చస్తుంటే....

కృష్ణ : నిజం మధూ, ఇలాటి త్యాగం ఏదో కథల్లోను, సినిమాల్లోను చూశామే గాని నిజంగా.... ఓహ్ నీలాటి స్నేహితుడు ఉండడం మా అదృష్టం. [భుజం తడతాడు]

సుబ్రావ్ : రియల్లీ మధు, యూ హావ్ దట్ ఎ ఫ్రెండ్ ఇన్ నీడ్ ఈజ్ ఎ ఫ్రెండ్ ఇన్‌డీడ్...హేట్సాఫ్ టు యూ మై ఫ్రెండ్ !

మధు : [చెవులు మూసికొని] ఆపండి, మీరేమంటున్నారో నాకు ఏమీ తెలీటంలేదు. [సుధాకర్ వైపు చూస్తూ] ఏమిట్రా ఇదంతా ?

జగన్:[ముందుకొచ్చి]నన్ను చెప్పనీయవోయ్ సుధా! నిన్న సాయంత్రం పార్క్‌లో కూర్చుని మాట్లాడకుంటుండగా నీ విషయమై ఏదో చర్చ వచ్చింది. సుధాకరం నీ గురించి ఏదో ఏదో చాల గొప్పగా పొగిడే సరికి మా కందరికి ఒళ్ళు మండి....సారీ గురూ....ఏమిటోయ్ ఆ మధుగాడి గురించి తెగ పొగిడేస్తున్నావ్, ఏమిటో మీవాడి గొప్పతనం చూపించు చూద్దాం అంటూ ఛాలెంజ్ చేసి పడేశాం.

మధు : [సుధాకర్‌కేసి చూస్తాడు చిరుకోపంతో]

సుధా : ఏమిట్రా అందరూ కలిసి మధుగాడ్నే పొగిడేస్తున్నారుగాని....నా యాక్షన్ మాట ఎవడయినా ఎ తేడా అసలు....అబ్బ....ఎంతకష్టపడి ఎంత నేచురల్‌గా చేశాను....ఆ ఫీలింగ్‌లు.... ఓహ్ !

సుబ్రావ్ : ఫీలింగ్‌సందుకున్నాయ్ లేవోయ్....బోడి ఏక్షనూ నువ్వూనూ! ఎవ్వరూ పొగడలేదని నీఅంతట నువ్వే తెగడబ్బాకొట్టుకొంటున్నావ్....

జగన్ : మొన్నమొన్న అప్పారావ్ గాణ్ణి ఓ అయిదుంటే అప్పివ్వరా అనేసరికి, ఎప్పుడెప్పుడో ఎగబెట్టిన బాకీలన్నీ గుర్తుకుతెచ్చి....ఫూల్, కొట్టినంత పనిచేశాడు. వాడా ఫ్రెండంటే;

కృష్ణ : నాది మరీ ఘోరంరా ! ఆ కామేశంగాడ్ని ఎన్నిసార్లు హోటల్‌కి తీసికెళ్ళలేదు, ఎన్నిసార్లు సినిమాలకి తీసికెళ్ళలేదు? వాడ్ని ఓరోజు గురూ రేపు హేమ్మాలిని డేన్స్ ప్రోగ్రాం టికెట్ తియ్యమంటే ఏమన్నాడూ....

రవి : అంతవరకూ ఎందుకురా? నాల్రోజులక్రితం ఓ కవిత వ్రాసి చదవరాబాబు అని విశ్వంగాడి ముందు పట్టుకు నుంచుంటే వాడు చదివితేనా ? పోనీ నేను చదివి వినిపిస్తాన్రా బాబూ అంటే.... ప్చ్ .... రోజూ వాడికి సైకిల్‌మీద లిఫ్ట్ ఇచ్చేవాణ్నా....రాస్కెల్‌కి అంతమాత్రం విశ్వాసం కూడా లేకపోయింది.

సుబ్రావ్ : ఒరే బాబూ చదవక చదవక నీ కవితలే చదవాలి. ఏదో ఏడ్చావ్‌లే అని ఓసారి చదివి పది రోజులపాటు మంచమెక్కటము నాకు బాగురుందిరా రవీ! చాల్లేగాని నెల్లాళ్ళక్రితం ఓసారి లతకి ప్రేమలేఖ ఎలా వ్రాయాలో తెలీక నాలుగయిదుటావులు తగలేసి, ఇలా నా అంతట నేనే వ్రాస్తే ప్రేమించబోయేదల్లా జడుసుకుని ఎక్కడ మానేస్తుందోనని చివరికా భాస్కరంగాడి కాళ్ళు పట్టుకుంటే .... 'వెధవాయ్–దేవానంద్‌లా తెగ ఫోజు కొట్టాడు....ఎన్నాళ్ళుగా

ప్రయాస పడినా ఆ దేవానంద్ ఫోజు వస్తుందా ఆ మొహానికి....ఈ రాస్కెల్సంతా మధుగాడ్ని చూసి బుద్ధి తె....

మధు : [కోపంగా] ఏయ్ సుబ్బారావ్! ఆపు నీ దండకం........ఏమిటిదసలు మీ మతులేమైనా పోయాయా ?

సుధా : నిజమే మధూ, నిన్ను చూసేకా నిజంగానే పోయుంటాయ్ వాళ్ళమతులు,....చూడు నీ మీద నా కున్న విశ్వాసం ఈ చిన్ననాటకం ఆడించిందంతే....ఇపుడు నిజంగా నా కెంత గర్వంగా ఉందో తెలుసా, నీలాటి స్నేహితుడున్నందుకు అయామ్ రియల్లీ ప్రౌడ్ ఆఫ్ యూ !

మధు : నే చేసిందేమీ లేకపోయినా పొగడ్తలతో ఇబ్బందిలో పెడుతున్నావ్! సుధా. స్నేహం అంటే అదొక మధురమైన అనుభవంరా. ఆ అనుబంధం బంధుత్వానికన్నా గొప్పది. దాన్ని ఎవరయినా శాశ్వతం చేసికోవాలేగాని త్రెంచుకోవాలని చూడకూడదు.

ఇలా ఇక్కడ మనం అందరం ఏ కారణం చేతనయినా కానీండి కలుసుకున్నాం. నిజంగా నా కెంతో ఆనందంగా ఉంది. మనం ఏనాటికీ స్నేహితులుగానే ఉండిపోవాలి ఇలానే. స్నేహం అంటే మనదే అనిపించాలి. ఓ.కె. [చేయి జాపుతాడు].

[అందరూ అతని చేతిలో చేయి వేస్తారు. "స్నేహబంధమూ, ఎంత మధురము, చెఱిగిపోదు తరిగిపోదు జీవితాంతమూ...." నేపథ్యంలో నుండి మృదుమధుర స్వరం వినవస్తుంటుంది]

— ....సమాప్తం.... —

"పూర్వజన్మ సుకృతం"

పి. గౌరినాయుడు
బి. ఎ. ద్వితీయ

సాయంత్రము 6 గం॥ లకు బయలు దేరిన నేను తిరిగి తిరిగి సైకిలును ఇంటి ముఖం పట్టించాను. అప్పుడే చిన్నగా గాలి వీస్తోంది. సైకిలు లైటు వెలిగించి తొందరగా వస్తున్ననేను లైటు ఎప్పుడు ఆరిపోయిందోన్న సంగతి పట్టించుకోకుండా వీధి లైట్ల వెలుగులో పోతున్నాను. నాసైకిలు వెనుకనే ఇద్దరు పోలీసులు అనుసరిస్తూ నాకు ముందుగా వచ్చి దారిదోపిడీగాండ్లులా నిలిపివేసారు. నాకు ఏమీఅర్థము కాలేదు. అందులో ఒకడు చెక్ చేస్తూ "లైటు లేకుండా పోకూడదని తెలుసా" అని అదలించాడు.

"లేదండీ, బహుశా ఇప్పుడే ఆరిపోయియుండ వచ్చును. చూడండి, ఈ లైటు ఇంకా వేడిగానే యుందని" నేను చెప్పాను. అయినా వినిపించుకో లేదు. "నీ పేరు" అన్నారు. నా సైకిలు స్టేషనుకు అప్పజెప్పుతామని, ఉదయంవచ్చి సంజాయిషి చెప్పు కొమ్మని బెదరించి నాలుగడుగులు నడిపించారా పోలీసులు. వేరొకడు రెండడుగులు వెనుకకు వేసి, 'అయ్యా, మీ రెవరో, అమాయకులులా ఉన్నారు....అతనెవరో తెలుసా. చండశాసన ముండా కొడుకు. వాడి చేతిలో పడ్డ ఏ వ్యవహారము అంత సులభముగా వీడదు. కాబట్టి ఏదో వాడి చేతులు తడి జేసి నీదారిని నీవుపో ...." అని రాయబారముచేసాడు. అప్పటికి నాజేబులో నాల్గురూపాయలు కెక్కువలేవు. ఉన్న కాస్త ఆ డబ్బులు వారిద్దరి మొఖాన గొట్టి ఆయమకింకరులచేతులలో నుంచి బయటపడి తిన్నగా ఇంటికి చేరుకొని ఆరాత్రికి ఉపవాసముతో నిద్ర పోయాను. గానీ నిద్రపట్టలేదు. ఆకలి సుడులు తిరుగు తున్నవి. ఈ పోలీసులు నిజంగా ఈ రూపములో యున్న యమకింకర్లేమో ననిపించింది.... ఆ నీరస ములో ఒకనాటి మా తాతగారు చెప్పిన కథ జ్ఞాపక మొచ్చినది.

....శ్రీరామచంద్రుడు సీతాలక్ష్మణ సమేతుడై రావణుని మరణానంతరము తిరిగి అయోధ్యకు వస్తున్న సమయములో తన జయానికి సహాయ పడిన ప్రతి యొక్కరికి కోరిన కోరికలు ఫలించు నట్లు వరములు ప్రసాదిస్తున్నాడు. ఏ ఒక్కరు కూడా మిగలకుండా వరాలు కోరుకొన్నారు. పుష్పక విమాన ములో వచ్చిన వారందరినీ అయోధ్య తీసుకొని వెళ్లడానికి సంసిద్ధుడౌతున్న సమయమందు కొన్ని గండభేరుండ పక్షులు తమ పక్షి సమూహము నంతయు వెంటబెట్టుకొని శ్రీరాముని దగ్గరకు వచ్చి చుట్టూ నిల్చుండి వందనము నాచరించి ....

"శ్రీరామచంద్రా .... రావణునితో యుద్ధము సమాప్తి అయినది. సీతమ్మతల్లితో ఆనందముతో పుష్పక విమానములో అయోధ్య చేరుకొని ఉవ్విళ్లూరు చున్నావు....నీకు పూతిక పుల్లంత సహాయము చేసిన ప్రతి యొక్కరికి వారివారి తలపులు నెర వేరునట్లు అనుగ్రహించినావు గానీ .... మమ్ము మాత్రము మరచినావు....,, అని గండభేరుండము నమస్కరించి విన్నవించుకున్నది. అది విని శ్రీరాముడు "ఓ పక్షిరాజమా ! ఏమి నీ విన్నపము. నాకు అగోచరంగా యున్నది....నాకు సహకరించినవారంద రికి ప్రత్యుపకార మొనర్చితివి ....గానీ మీరు అనగా మీ పక్షిసంతతి నాకు ఎచ్చట, ఏవిధంగాసహాయపడి తిరో తెల్పిన నాతొందరపాటుకుమిమ్ములను క్షమార్పణ వేడుకొని మీకు వలయు వరములను అనుగ్రహించు వాడను" అని శ్రీరాముడు చెప్పగా గండభేరుండము వినయంతో "కోదండరామా! రామరావణ సంగ్రా మమునందు నీ పదునైన బాణములు శత్రువులను ఒక్కదెబ్బతోనే కూల్చివేసి ఆ శరీరములో నాటు కొని యుండ నొల్లక బయటకు దూసుకొని వెళ్ళి పోయినవి. మరియు ఈ వానర సైన్యము శత్రువు లను చెండాడి వారి మృత కళేబరములు మధ్య ఒక్క క్షణముకూడా నుండ నిచ్చగించక వెళ్ళిపోయిరి. భయంకరంగా నుండిన యుద్ధభూమిలో శవాలను పీక్కుతినటానికి నక్కలకు కూడా అసహ్యము కలిగినది....గానీ మేము అచంచలమైన నీపై యున్న ప్రభుభక్తితో ప్రాణములను నీ శరములకు అర్పించి నేలకొరిగిన వారి మృతదేహములపై వాలి రాత్రనక పగలనక మా పగ చల్లారునంత వరకు మా వాడి

యైన ముక్కులతో, గోళ్ళతో రక్కి "కోదండ రాముని అర్ధాంగి సీతమ్మ తల్లిని చెరబట్టిన మూర్ఖుని చేత ఇన్నాళ్ళు పోషింపబడిన నీచులారా.... మీ కండను కండ పీక్కుతిన్నను మా పగ చల్లారదు. మా ప్రభువు మనస్సు శాంతించదు" అని మేము చచ్చిన శవాలపై మామీదయున్న భక్తికొలది మా పగ సాధించాము.... కాబట్టి మాకుకూడా ఈజన్మలోచేసిన ఈ చిన్నపుణ్యమునకు తగిన వరము మరుజన్మకు ప్రసాదించు స్వామి" అని గండభేరుండాది పక్షులు కోరుకున్నవి. అందుకు రాఘవుడు వాని ప్రభుభక్తికి ఆశ్చర్యపోయి సకల సంతోషంతో "ఓ పక్షి సముదాయమా! నా తొందరపాటును క్షమించండి.... మీలో ఇంతటి ప్రభుభక్తి, విశ్వాసము దాగియున్నవని ఊహించలేకపోతిని.... కాబట్టి మీరు కోరినవరము ప్రసాదించ సంసిద్ధుడను" అని శలవియ్యగా....పక్షులు అన్ని ఒక్కమాటగా తీర్మానించుకొని "రాఘవా! ఈ జన్మలో మేము కేవలము క్షుద్ర జీవితము గడిపాము! మరుజన్మలో మేము నరులమై పుట్టే వరము ప్రసాదించండి స్వామీ! మరియు ఒక్క మనవి. ఈ జన్మలో మేము ఎవరమో-అన్న సంగతి గుర్తుగా వచ్చే జన్మలో మాకు జ్ఞాపక చిహ్నములునుకూడా అనుగ్రహించు స్వామి" అని కోరుకున్నవి.

అందుకు శ్రీరాముడు నవ్వి "ఓ పక్షి సముదాయమా; వినండి. మీకు నరజన్మపై మిక్కిలి ఆసక్తి యున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాబట్టి వచ్చే జన్మలో రోరందరు నరులుగా పుట్టి పోలీసు వృత్తులను స్వీకరిస్తారు....ఈ జన్మలో పాపం మీరు కేవలం చచ్చిన శవాలనే పీక్కుతిని తిని విసిగిపోయారు. గానీ వచ్చే జన్మలో మీరందరు పోలీసులుగా మనుషులను నిలువునా ప్రాణాలతోనే హింసించి పీక్కుతింటారు. ఇదే నేను మీకిచ్చే దివ్యవరము. మీరు గత జన్మలో పక్షులని తెల్సుకొనుటకు నిదర్శనంగా మీరు నిర్దాక్షిణ్యంగా అర్ధణాకి, పైసకు కూడా చేతులు చాపే స్థితికి దిగజారే కాలం కొన్నాళ్ళకు మీకు వస్తుంది. దానిని బట్టి మీ మీ పూర్వజన్మలను ఒక్కసారి జ్ఞాపకం చేసుకొనగలరు, అని శ్రీరాముడు వరమిచ్చి అయోధ్యకు వెళ్ళిపోయాడు. ఈ పక్షిసమూహమంతా నర రూపములో పోలీసులై జన్మించారని .... మా తాతయ్య జెప్పిన కథ నన్ను కొంత ప్రశాంతంగా నిద్రుపోనిచ్చింది....ఇందులోపోలీసుల తప్పేమీలేదు. వారలా నా దగ్గరి డబ్బులుకు పుణ్యం కట్టుకున్నారంటే అంతా వారి పూర్వ జన్మ సుకృతము; వారు సంపాదించుకున్న వర ప్రసాద బలమని నా మనస్సును సరిపెట్టుకొని, నాలో నేనే కొన్ని సార్లు నవ్వుకొని ఎప్పుడైనా పోలీసు ఎదురుపడితే ముందుగా నా బెల్ యుందా లేదా! రాత్రయితే లైటు వెలుగు తుందా? లేదా? అని చూసుకొని జాగ్రత్త పడతాను ....

కొన్ని సార్లు తాతయ్య దివ్యదృష్టి కలిగిన మునీశ్వరుడిలా ప్రతి యొక్కరి పూర్వ జన్మ సుకృతము ఈ జన్మలో ఎలా అనుభవిస్తున్నారో అని కనిపెట్టి చెబుతుండేవారు. ప్రక్కింటి రాంబాబు సామాన్య కుటుంబీకుడైనందు వలన తన జీతం ఇంటి జీవనముకే సరిపోతుండేది. కాబట్టి నాలుగు రాళ్లు వెనకేసుకొనే ఆధారము లేనందున పెళ్లీడు కొచ్చిన ఇద్దరు ఆడపిల్లలను అలాగే నాలుగేళ్ల నుండి ఇంటిలో యుంచుకున్నాడు. సామాన్యంగా కట్నాల బేరములో రాంబాబు ఇద్దరి పిల్లలకు ముప్పై నలభై వేలు రూపాయిలకైనా ఇద్దరు మగ మహారాయళ్ళను కొనుక్కోలేకపోయాడు....ఈసంగతి ఒకరోజు తాతయ్యతో చెబుతూ తన దుస్థితికి కంటతడి బెట్టుకున్నాడు. అది చూసి తాతయ్య వారి కాలమునాటి పెళ్ళిళ్ళకు, ఇప్పటి పెళ్ళివ్యవహారాలకు ఎన్ని యోజనముల వ్యత్యాసమొచ్చిందోనని తీవ్రంగా ఆలోచించి కోపము పట్టలేక...."ఊరుకో రాంబాబూ! 'ఒకరిని అనుకుంటే లాభమేముంది? అంతా ఇప్పటి వరకట్నదాసులు తెచ్చుకున్న వినాయకుని వరమయ్యా! అది తప్పించ మన తరము కాదు. ఇలాంటి వరమిచ్చిన ఆ బొజ్జ గణపయ్యను ఏమైనా అనాలి....గానీ మధ్యన యీ కట్నాలు కోరిన కుర్రకార్లను నిందించితే లాభం లేదు....అదంతా మన పిచ్చి భ్రమ" అని తాతయ్య ఒక్క గుక్కలో తన అక్కస్సునంతా వెళ్ళగక్కాడు.

....ఇదంతా ఏమిటో నాకు అర్థంగాక "తాతయ్యా! నువ్వంటున్నదేంటో నాకు అర్థంకాకుండాయుంది.... ఏదో వినాయకుని వరమంటున్నావు....ఆ బొజ్జ గణపతిని తిట్టాలంటున్నావు....ఏంటో చెప్పు తాతయ్యా" అని మారాము చేశాను. అప్పుడు తాతయ్య "అవును బాబూ ...

పూర్వకాలమందు ఏనుగులు తమ ఇచ్ఛవచ్చినట్లుగా విహారం చేసుకుంటూ వాటికి దొరికినచోటెల్లా పెద్ద పెద్ద వృక్షాలు సహితం పెల్లగించి రొడ్డా, రోలు తిని మదించిపోయి తిరుగుచుండేవి. చివరకు కొన్నాళ్లు గడిచాక భూమిమీద పచ్చనిఆకు కూడా వాటికి కరువై పోయింది.... అప్పుడు ఆ ఏనుగులన్నీ ఆకలితో మలమల మాడిపోతూ చిక్కి సగమై పోయి కొన్ని జీవాలు కూడా కోల్పోతున్నాయి.... తుదకు అవన్నీ ఒకరోజు ఒకచోట చేరి వాటి అధినాయకుడైన వినాయకుని ఎలుగెత్తి ఏడుస్తూ ఘీంకారధ్వనులతో ఒంటి కాలిపై ఆ బరువైన శరీరాలు నిల్పి ప్రార్థించడం మొదలు పెట్టాయి. ఇలా కొన్ని సంవత్సరాలు ప్రార్థించగా, ప్రార్థించగా చివరకు వినాయకుడు వాటి మొర ఆలకించి వాటికి దర్శనమిచ్చివాటిసమస్య ఏమిటో పరిశీలించాడు. అప్పుడు "విఘ్నేశ్వరా....ఈ భూమిపై మేము తినడానికి పచ్చనిఆకైనా, గడ్డిపోచైనా కరువై పోయింది. మేము ఇక బ్రతకలేము కాబట్టి తిరిగి మాకు భూమిపై ఆహారం కల్పించండి స్వామి" అని ప్రార్థించుకొన్నవి.

అందుకు వినాయకుడు జాలిచెంది 'ఓ గజ సమూహమా ! భూదేవికి మీ భారమువలన కోపంకలిగి తాను మీకు పచ్చని గడ్డినైనా మొలిపించ ఇష్టపడకున్నది. అయినా మీ సంతతిలోని వారు చాలామంది తనువు చాలించారు. మీలో చాలమంది చిక్కి సగమై పోయారు....కాబట్టి మీరు అధికకాలం జీవించి యుండియు ఈ జన్మలో సాధించేది ఏమియులేదు ... కాబట్టి ఈ జన్మకు ఈ తనువు చాలించండి. మీ ప్రార్థనకు ప్రతిఫలంగా మీకు వచ్చే జన్మలో మంచి మార్గాలు ఏర్పాటు చెయ్యదలచుకున్నాను ....అదేమనగా, అందరు శ్రద్ధగా వినండి "మీ రందరూ వచ్చే జన్మలో మనుషులై పుడతారు. 20 వ శతాబ్దములో పుడితే ఇంకా మీరు అదృష్టవంతులు. ఎందుకంటే నరలోకములో ముందు ముందు అన్ని నియమములలో మార్పులు రానున్నవి. ఆ మారుతున్న పరిస్థితుల్లో 'వరకట్నమనే' భాగ్య చక్రము మీపాలిట రానున్నది. అప్పుడు మీరు అందరూ ఇప్పుడు ఎంత ఆకలి మంటలతో నకనకలాడిపోయి తనువులు చాలిస్తున్నారో ఆ వచ్చే జన్మలో మీ ఆకలి తీరినంతవరకు ఆడపిల్లలు గల తండ్రులను బాధించి వేధించి కట్నాలు గుంజుకొని మీ ఆకలి తీర్చుకొనవచ్చును. అప్పుడు మీ ఆకలి పూర్తిగా తీరుతుంది....ఇదే నా వరము" అని వినాయకుడు అంతర్ధాన మయ్యాడు.

....కాబట్టి ఇది బాబూ ; వినాయకుని వరమంటే ఇదే. కాబట్టి వాళ్ల ఆకలి తీరినంతవరకు వారు కట్నాలు కోరుతూనే యుంటారు. కాబట్టి గత జన్మలో వీళ్లు ఏనుగులన్న సంగతి ఆడపిల్లలుగల తండ్రులు మరచిపోకుండా వారికి మేత వేయక తప్పదు....ఇలాంటి పూర్వ జన్మ సుకృతమువల్ల కొంతమంది పుడతారు....కాబట్టి వాళ్ళను సంతృప్తి చెందించక తప్పదని రాంబాబు వంటివాడు తెల్సుకోవాలి. గానీ.... ......వాళ్ళని నిందిస్తే వచ్చేజన్మలో మనకొక శాపము ఏదైనా రాగలదు..........అని తాతయ్య నాకు కొన్నిసార్లు చెబుతుంటే ఇలాంటి వింత కథలు అబద్ధం కాదేమో అనిపిస్తుంది....

పై రెండు సంగతులు చదివిన తరువాత మనము పూర్వజన్మలో ఏ వరములు వెంటతెచ్చుకొన్నామో నని ఒక్క క్షణము ప్రతి చదువరి ఆలోచిస్తే నేను చెప్పిన 'మా తాతకథలు' అబద్ధం కాదని అనుకుంటాను.

[ఇది కేవలం కల్పితం....]

మహాత్మా! మళ్ళీ అవతరించు!!

యస్. వెంకటేశ్వర్లు,

అశుభం శుభం తెలియని
అమాయకుల ఆత్మలు సంక్షోభిస్తున్నవి.
అనవరతం
అజ్ఞానుల అధికారం అధిగమిస్తున్నది.
నీ పాలించిన రామ రాజ్యానికి
రాగ మధురిమ కరువై పోయింది.
కలుషాత్మల కరాలలో నీ కమనీయ తేజోరూపం
వెల వెల పోతున్నది.
నీ ఆదేశాలు, ఆశయాలు, ఆ ధర్మాలు
నీతోనే పయనించి వచ్చాయి.
నీ కాలపు కర్పూర నీరాజనం
కంట తడి పెట్టోంది.
నీ మార్గపు మధుమాసం
మరణాన్నాశిస్తోంది.
నీ నిర్మల నిరాహార దీక్షలు
నిండైన ఆహారం కోరుతున్నాయి.
మా మానవ ప్రగతంతా; దీనుల శోకంతో
మట్టిగలిసే రోజు వస్తోంది.
సామాన్యుడి సంతోషం
సంగ్రహించే సాహసికులు
సార్వజనీన సౌభాగ్యం
సమసింపజేసే స్వార్థ పురుషులు
నిండైన రత్న గర్భని .
నిరంతరము బాధించే నిబిడాంధకారంలో
మహాత్మా ! నీవు
మళ్ళీ అవతరిస్తావుకదూ !

ఆదినుండి అంతము వరకు....

టి. సత్యనారాయణ IInd B. A.

అమ్మనంటిది 'అ' అక్షరము
ఆదరిస్తావు పుట్టుకతోనే అ...అ...అ అంటూ
అలవాటు అవుతుంది అమ్మా—అమ్మా అంటూ
ఆ పిలుపుతోనే ఆదరిస్తారు అందరూ
ఆడుకుంటావు అందరితో అరే—అరే అంటూ
ఆ పిలుపుతోనే పెంచుతావు నీ అధికారాన్ని
అంతవాడివై, యింకెంతో పెద్దవాడివై
అలముకున్న అంధకారములో ప్రవేశిస్తావు.
అలవరచుకుంటావు సంఘములోని అలవాట్లు
అవి మానలేవు అలవాటైతే
అందరితో తిరగలేవు, వారు ప్రజలే
అని తెలుసుకోలేవు. అసహ్యించుకున్నా
ఆదరిస్తారు నిన్ను అభిమానముతో
అణగద్రొక్కేస్తున్నావు వారిని,
అసమానతతో అల్లరి చేస్తున్నావు.
అరుస్తున్నారు నీ బాధ పడలేక, పాపం
అరణ్యరోదనముగా మిగిలింది వారి బ్రతుకు
అజ్ఞానముతో, అసమానతతో
అలుముకున్న అంధకారముతో
అలంకరించుకున్నావు భయంకర ఆకారాన్ని
ఆణిముత్యమునంటిది మంచితనము
అగ్నిగోళమువంటిది చెడ్డతనము
అర్థం చేసుకుంటె తెగదు మాతో అనుబంధము
అధికార దాహముతో మారింది నీ మనస్సు,
అంధకారములో తరిగింది భారతి యశస్సు !

అన్నది నిన్న అంతా రోత చేస్తున్నావనీ
అహంకారాన్ని చూసి, నీ
అసహాయ స్థితిని చూసి
ఆక్రోశించింది భరతమాత
అణచివేయవద్దు ఈ సమాజాన్ని అని
ఆలోచిస్తావు నీ గురించి మాత్రమే !
ఆలోచించవే మా గుఱించి !
అయినా పండకపోదు నీ పాపం !
అనుభవించకపోవు పరితాపం !!
అందుకోనవద్దు అందరి ఘోర శాపం !!!
అహంభావం పనికిరాదోయ్
అధికారము తోడు రాదోయ్
ఆవేశము మరచిపోయి
ఆశయాలను, ఆదర్శాలను చేపట్టి
ఆకలిదప్పులు—ఆర్తనాదాలు
అణచివేసి, అందరితో
ఆనందముతో సుఖించవోయి
అవే భావి జీవిత దోహదాలు
అదేనోయి పరమార్థం
ఆదర్శ చక్రవర్తులగు
అశోకుడు, అక్బరు, అమర ప్రతాపులు
అధర్మమును విడిచిపెట్టి
అదిగో ! చరిత్రలో మైలు రాళ్లను ఏర్పరచినారు.

B. Sc., Final – Maths (Main)

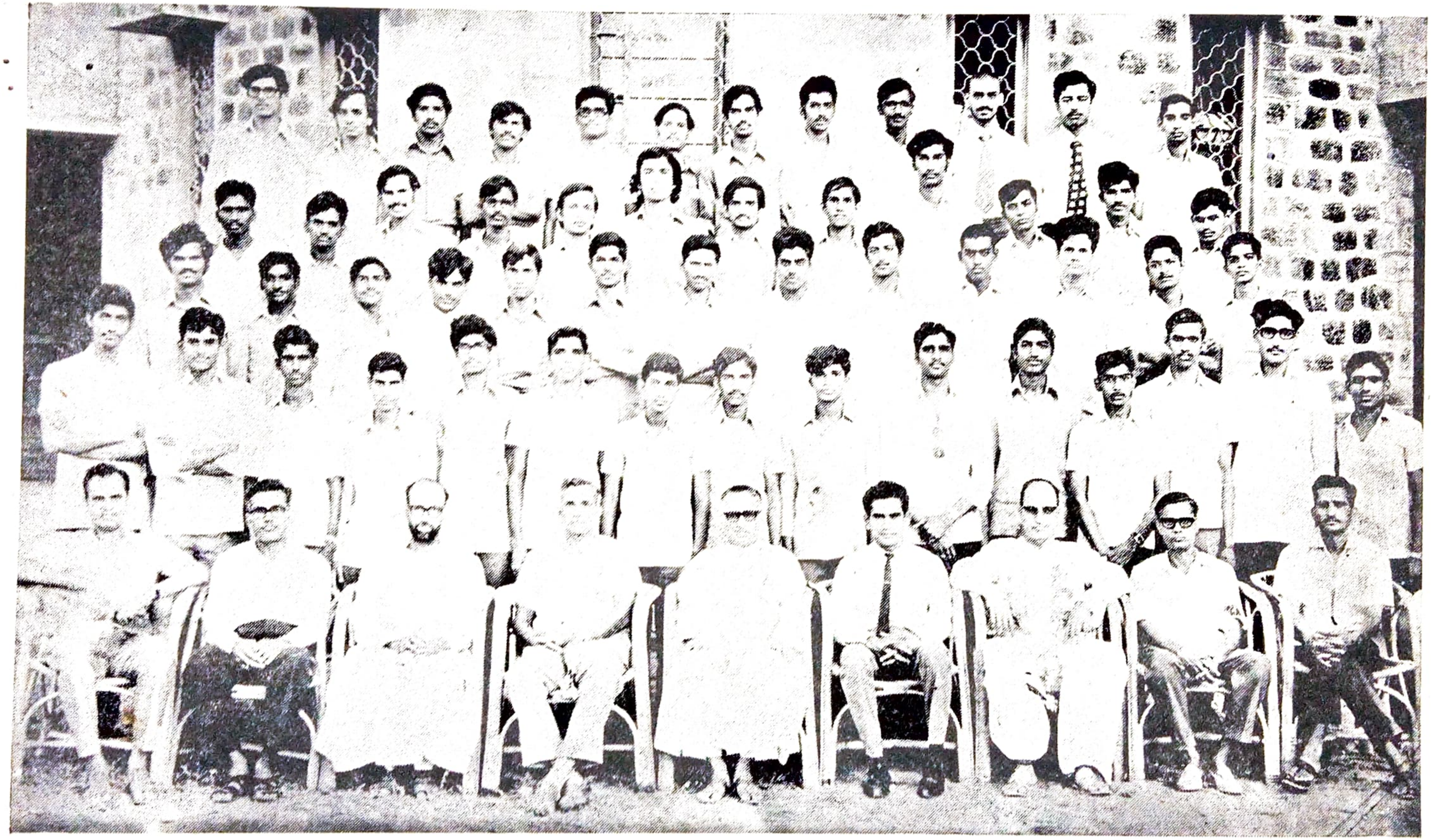

B. Com., Final

कद्दू - बुद्धू

एन॰ सि॰ किशोर
जूनियर इन्टर

बहुत तेज थी धूप झुलस गया था रूप।
जा रहा था सड़क पर तभी मियां अनूप। ।

जाते जाते लगा जब, उसको आलस आने।
बैठ गया एक पेड के नीचे और लगा सुस्ताने ॥

कुछ देर बाद जब देखा उसने ऊपर।
आ गई तरस उसे तब ईश्वर की बुद्धि पर॥

था बेल का पेड लिपटी उससे इक लता।
कहने लगा हे ईश्वर! तुझे कुछ है नहीं पता ॥

इतनी कोमल लता पर उगाये बड़े से कद्दू।
तू तो लगता हैं मुझको सिर्फ एक बुद्धू॥

बड़े से इस पेड पर छोटे छोटे बेल।
तू तो सब परीक्षाओं में जरूर होगा फेल

तभी अचानक उसके सरपर जोरो से हुआ।
प्रहार 'बेल' का चीखा जोरों से आह ॥

उसके मुँह से निकला मैं हूँ एक बुद्धू।
सर फटता मेरा अगर गिरता एक कद्दू।।

सुधार

एन॰ सि॰ किशोर
जूनियर इन्टर

हमारे देश के एक नेता थे बड़े महान ।
उन्हीं का नारा था जय जवान-जय किसान ॥
अब तो यह नारा भूल गये सब कोई ।
सब करते हैं 'प्यार' सुनो मेरे भाई ॥
नहीं करते कुछ काम और है नहीं पढ़ाई ।
करते आवारागर्दी है, न जाने किसने सिखाई !

बाप भगा दे घर से गर यारों का ।
अक्ल आ जायेगी तब ही प्यारों को ॥

मांगेगे जाकर गली-गली में भीख ।
आयेगी अक्ल और मिलेगी सीख ॥
अभी तो तब करते क्लबों में हरे कृष्णहरे राम ।
तब करेंगे प्रार्थना मुझे बचा लो श्याम ॥
अभी तो खोजते है फिल्मों में चान्स ।
तब करेंगे सड़कों पर घूम घूम कर डान्स ॥
यही तो तरीका है इन्हे सिखाने का ।
और सीधे रास्ते पर जल्दी से लाने का ॥

———

कबीर की प्रतिभा

वी. एस. गुरुनाथ. जूनियर इन्टर

पुरातनकाल से इस देश में होनेवाले सन्तों धर्माचार्यों एवं लोकनायकों की यह परिपाटी रही है कि उन्होंने अपने जीवन काल में लोक कल्याण के लिए अपने आदर्श जीवन हृदय से निकलनेवाली वाणी और दूसरे लोक कल्याणकारी कार्यों द्वारा समाज और राष्ट्र को ऊपर उठाया। उसे नई दिशा बतलाई। पर वे अपने सम्बन्ध में सर्वत्र मौन रहे। किसी के द्वारा कुछ पूछे जाने पर भी वे इन प्रश्नों को व्यर्थ समझ कर चुप रह जाया करते थे। जहाँ वे अपने जीवन और सत्यपूत वाणी द्वारा शाश्वत सत्य प्रकट किया करते थे, वहाँ वे अपने इस आत्म गोपन में ही जीवन की चरितार्थता समझते थे।१ कबीर भी इसके अपवाद नहीं थे।

लेकिन इन महापुरुषों की मृत्यु के बाद उनके ऐतिहासिक जीवनकी छानबीन करना बहुत कठिन हो जाता है। इनके काव्यों द्वारा इनके समकालीन कवियों की रचनाओं के द्वारा, उनके समय के राजनैतिक, सामाजिक और धार्मिक परिस्थितियों के विश्लेषण से शिला लेख आदि से विद्वानों ने उनके गोपनीय चरित्रों को जानने की चेष्टा की है। पर वे आपस में एक निर्णय पर नहीं आ पाते हैं। लेकिन जीवन चरित्रों से एक व्यक्ति को जानने से अच्छा उस व्यक्ति की प्रतिभा में उसे हम ज्यादा जान सकते हैं। जैसे स्वयं कबीरदास जी ने कहा है।

"जात न पूछो साधु की, पूछ लीजिए ज्ञान" हमें किसी व्यक्ति को जानने के लिए उसके जीवन को नहीं उसकी प्रतिभा को जानना चाहिये।

प्रतिभा के अन्तर्गत प्रधान रूप से चार शक्तियाँ आती हैं — तत्व ग्राहिणी शक्ति, तत्व धारणा शक्ति, उद्भावना शक्ति, और अभिव्यंजना शक्ति। कबीर में यह चारों शक्तियाँ अपरिमित मात्रा में विद्यमान थीं। उनकी तत्व ग्राहिणी शक्ति तो इतनी प्रखर थी कि वे जटिल से जटिल और दुरूह से दुरूह विषयों को सुनते सुनते ही समझ जाते थे। तभी तो वे भारत के प्रत्येक धर्म, दर्शन के सूक्ष्माति सूक्ष्म सारभूत तत्वों को आत्मसात करने में समर्थ हुये थे (२) और दर्शनादि की जटिलता तो मानी हुई बात है। उन्हे इतनी सूक्ष्माति सूक्ष्म बातें ज्ञात थीं कि जिनको सम्भवतः उस विषय के विद्वान भी नहीं जानते थे। कारणवश ही पण्डित मुल्ला, मौलवियों से विरोध था।)

---

१ "कबीर दोहावली" (टी) महेन्द्र कुमार जैन दक्षिण भारत हिन्दी प्रचार सभा प्रथम संस्करण 1953 पृष्ठ 16।

२ "कबीर की विचारधारा" डा. गोविन्द त्रिगुणायत एम ए. पी. एच डी., साहित्य निकेतन-कानपूर द्वितीय संस्करण 2014, पृष्ट 313

कबीर की धारणा शक्ति तत्व ग्राहिणी शक्ति से भी अद्भुत थी। सूक्ष्म विषयों का समझ लेना उतना कठिन नहीं जितना उनको सदैव स्मरण रखना। इस शक्ति को देखकर आश्चर्य चकित रह जाना पड़ता है क्यों कि कबीरदास पढ़े लिखे नहीं थे। उन्होंने स्वयं कहा है "विदिया न परउ॰ बाद नहीं जानउ"।

कबीर की उद्भावना शक्ति भी अद्भुत थी कल्पना और मौलिकता उद्भावना शक्ति के समानान्तर हैं। कबीर का कल्पना शक्ति बड़ी प्रचण्ड थी। उनकी विशाल कल्पना ही तो रहस्यवाद में विरह-मिलन के अनेकानेक मधुर चित्रों का मूल है। हिन्दी के सुन्दर और मधुर कवि बनने का कारक उनकी प्रचण्ड कल्पना शक्ति ही तो है कल्पना के साथ साथ कबीर में अद्भुत मौलिकता भी थी। अनुभूति की अग्नि में परिकृष्ट हुए। कबीर के विचार रूपी स्वर्ण कण प्राचीन होते हुए भी अभिनव ही दिखलाई पड़ते हैं। यही उनके विचारों की मौलिकता है। वास्तव में उनके विचारधारा का बहुत बड़ा महत्व इसी मौलिकता पर आधारित है।(२)

मौलिकता के बाद अभिव्यंजना शक्ति आती अभिव्यंजना वास्तव में वाणी का प्राण है। कबीर की प्रतिभा वाणी के इस प्राण से पूर्ण रूपेण अनुप्राणित थी। भाषा अभिव्यक्ति का प्रमुख साधन है। जैसे कि डा॰ गोविन्द त्रिगुणायत ने कहा है, कबीर भाषा के डिक्टेटर थे। (४) जहाँ जैसी भाषा की आवश्यकता होती थी, कबीर वहाँ वैसी ही भाषा प्रयुक्त करते थे। जैसे कि डा॰ हजारी प्रसाद जी ने कहा है।

"जिस बात को उन्होंने जिस रूप में प्रकट करना चाहा है, उसी रूप में भाषा को कहलवा लिया है। बन गया तो सीधे साधे नहीं तो दरेरा देकर। भाषा कुछ कबीर के सामने लाचार सी नजर आती है। उसमें मानों इतनी हिम्मत नहीं कि वह लापरवाह फक्कड की किसी फरमाइश को नाहीं कर सके। अकह कहानी को रूप देकर मनोग्राह्य बना देने की जैसी ताकत कबीर में है वैसी बहुत कम लेखकों में पाई जाती है।(५)"

इसी प्रकार कबीर की भाषा पर स्वाधिकार का स्पष्टीकरण होता है।

अतः हम देखते हैं कि कबीर एक प्रतिभाशाली व्यक्ति थे। उनकी प्रतिभा का कारण है उनका अलौकिक व्यक्तित्व। उनके व्यक्तित्व के बारे में इतना ही कहना अधिक है जो कि डा॰ हजारी प्रसाद द्विवेदी ने कहा है।

"हजार वर्ष के इतिहास में कबीर जैसा व्यक्तित्व लेकर कोई लेखक नहीं उत्पन्न हुआ।६

प्रतिभा ही कबीरदास के महत्व का मूल कारण है। इसी कारण वे महात्मा कहलाते थे और उसी के कारण महाकवि भी। वे तो हिन्दी साहित्य के श्रेष्ठतम विभूतियों में एक थे।

---

२ पृष्ठ ३३८ ४ पृष्ठ ३८४

५ "कबीर" डा हजारी प्रसाद द्विवेदी — उपसंहार

६ "कबीर" डा हजारी प्रसाद द्विवेदी - उपसंहार

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

परिचय

अब्दुल खादर
बि॰ ए॰ तृतीय वर्ष

बस स्टाप पर लोगों का हुजूम था। बच्चे, बूढे, युवक सभी प्रकार के लोग नजर आ रहे थे। कुछ लडकियाँ भी थीं। मैंने उस पर ध्यान नहीं दिया। मैं भी आहिस्ते वहाँ पहुँच गया। आपस में लोग बातचीत कर रहे थे। बहुत देर हो चुकी थी। करीब पाँच बजने वाले थे। मुझे घर जल्दी जाना था। अन्धेरा हो रहा था। सूरज बादलों में खोया हुआ था ठण्डी ठण्डी हवा चल रही थी और बारिश होने का अनुमान था। बहुत देर तक खडा रहा। परन्तु बस का कोई पता नहीं। सभी लोगों की आँखें उस रास्ते पर लगी थीं जिस पर उस बस का इन्तेजार था। कुछ लोग आराम के लिये बैठ गये थे। लेकिन मैं खडा रहा। घडी देखता फिर अपनी नजर उस रास्ते पर दौडाता। बडी इन्तजारी के बाद उस बस की पीली पीली बत्तियां दिखाई देने लगीं। करीब करीब अन्धेरा हो चुका था। थोडी ही देर में बस वहाँ आकर रुकी।

एक एक बस में जाने लगे। मैं भी भीतर पहुँचा। बस पहले ही से भर चुकी थी। बैठने के लिए कहीं जगह न था। कई लोग खडे थे। बारिश धीरे धीरे पडने लगा। बाहर अन्धेरा सा छाया हुआ था। बसमें अन्धकार को दूर करने के लिए बत्तियाँ जल रही थीं। मैं यों ही खडे कभी सामने, कभी पीछे अपनी नजर दौडाता। बस में किसी की बात करने तक की आहट सुनाई न देती। एक दम सन्नाटा सा छाया हुआ था। मैं जहाँ खडा था पास ही में एक छोटी सी लडकी खडी मुस्कराती थी। वह कभी कभी अपने आप को न सम्भाले मेरे पैर पकड लेती। लडकी बहुत प्यारी थी। जी चाहता था कि मैं उसे गोद लूँ। परन्तु फिर डरता कि कहीं वह इनकार कर दे या उसके बन्धुओं को बुरा लगे।

मेरे सामने एक और लडकी थी। बेचारी वह भी मेरी तरह खडी थी एक हाथ ने पुस्तकें लिये दूसरे हाथ से अपने आप को सम्भाले हुये थी। उसकी यह अवस्था देखकर सहायता करने की इच्छा हुई। वह कैसे मेरी सहायता को स्वीकार करेगी? मैं तो एक अजनबी हूँ। न जान न पहचान। फिर मैंने सोचा कि क्या जान पहचान होके लोगों से सहायता दी या ली जाती है। वैसे तो एक बार मदद करने से आपस में परिचय हो ही जाता है। यह सोचकर कि बुरा न मानेंगी, बात करनी चाही। परन्तु यह तो

किसी दूसरी ओर देखने लगी। मैंने सोचा — "अजीब लड़की है"। लेकिन फिरभी बात करनी चाही, पर नाम नहीं जानता। फिर कैसे बात करूँ। अगर किसी दूसरे नाम से पुकारूं तो शायद जबाब न दे। फिर सोचने लगा कि क्यों मैं अपने आप को मुसीबत में डालूँ। चुप रहा।

बस तेज चलने लगी। बारिष अधिक पड़ रही थी। रास्ता साफ न दिखाई देता था अचानक बस रुकी जिसके कारण वह लड़की अपने आपको न संभाल सकी, परन्तु मैं ने उसे संभाला। पुस्तकें मुझे देने को कहा। पुस्तकें देते समय कुछ कहने लगी। मुझे कुछ न सुनाई न दिया। वह बार बार मेरी ओर और कभी कभी उस छोटी सी लड़की की ओर देखती थी। मैंने फिर से बात करनी चाही। पर कैसे?

हाँ।

क्यों न उसका नाम पूछूं?

फिर मन में यह बात आई कि मेरी बात का कहीं वह बुरा माने तो?

नहीं! नहीं!

चुप रह गया।

थोड़ी देर बाद सामनेवाली सीट खाली दिखाई दी। मैं चाहता था कि वह वहाँ बैठ जाये। पर उसने मुझे बैठने के लिए अपनी आंख से इशारा किया। मैं नहीं चाहता था कि मैं बैठ जाऊँ और वह खड़ी रहे। उसने फिर मुझे बैठने को कहा। परन्तु हुआ यह कि हम में से कोई बैठ न पाये। फिर मैंने उसका नाम पूछा उसने अपना नाम 'निर्मला' बताया। मैंने सोचा कि बड़ा प्यारा नाम है। उसके मुख पर तो निर्मलता दिखाई देती थी। शायद हृदय भी निर्मल हो। बहुत सी बातें कीं। वह तो सेंट कालेज में पढ़ती थी। मुझे पढ़े और ज्ञानी लोगों से बात करना अच्छा लगता था। उसका बात करने का निराला और अनोखा ढन्ग था। उसकी मीठी मीठी बातें और निर्मल जैसा मुख बहुत ही सुन्दर लगता। मैंने आज तक दिल खोलकर किसी से बात न की थी। और न किसी ने मुझ से। शायद यही एक लड़की थी जिस ने मुझे करीब से पहचाना। मेरा मन तो चाहता था कि आजीवन उसी के साथ बात करता हूँ। पर कैसे?

बारिष कुछ थम गई थी। अन्धकार कुछ और अधिक था। अचानक बस धीरे धीरे चलने लगी। जिस प्रकार बस धीरे धीरे चलने लगी मेरा मन तेज दौड़ने लगा। ड्राइवर (Driv r) ने अचानक बस रोकी। उस समय न जाने क्यों उसी की ओर देखता रहा। जी चाहता था कि सदा इसी तरह सफर करता रहूँ। परन्तु हर मुसाफिर को कहीं न कहीं उतरना है। हर एक को अपनी अपनी मन्जिल पाना है। लेकिन मेरी मन्जिल का पता नहीं कि कहाँ है। मेरा जीवन तो एक डूबती हुई नाव है जो किनारे पर आना चाहती है। लेकिन कोई सहायता नहीं। अकेला! बेचारी निर्मला मेरी ही ओर देखती रही। पर

वह क्या करती। उसकी आंखों में मुझे एक आशा की किरण काफी है जिस से जीवन सफल हो सकता है। बस रुकी, पर इसका हमें पता नहीं। ऐसा लगा कि बस में हम दो ही मुसाफिर हैं जो मन्जिल की तलाश में निकले थे। पर यह सन्नाटा थोडी देर का था। किसी के पुकारने की आवाज सुनाई दी।

हाँ! वह कंडक्टर की थी। मुझे यहीं उतरना है। मैं जब उतरने लगा तब वह मेरी हो ओर गम्भीर सांस लेते देखती रही। मैं बस से नीचे उतरा और बस धीरे धीरे चलने लगी।

बारिष रुक गई। लेकिन धुन्द से रास्ता दिखाई न देता था। बस धीरे धीरे आगे बढती गई और मैं खडा दूर तक उस बस की लाल लाल बत्तियाँ देखता रहा।

अंक भी बोलते हैं

रसिकलाल संघवी

द्वितय वर्ष

एक बार 100 दागर 100 दा करने के लिए गये। रास्ते में बर 7 आ गई। भाग्य से उनके 2स्त 9निहाल का घर रास्ते में ही था। वे अपने दोस्तों का खूब स्वागत किया। उनको आराम करने के लिए 4 पाई दी। उनमें से एक 100 दागर बहुत मोटा था। जब वह 4 पाई पर बैठने लगा तो 9 निहाल की 4 पाई टूट गई। उसके 2 स्त उस पर हँस पडे। यह देख मोटा 100 दागर 9, 3, 11, हो गया।

चोर कौन है

महम्मद यूसुफ
बि॰ ए॰ द्वितीय वर्ष

रवि एक बाईस साल का नौजवान था। वह बेरोजगार था। बि॰ ए की डिगरी लेकर जब वह कालेज से निकला तो वह इस दुनियां में अकेला नहीं था। उसके एक छोटा सा प्यारा बच्चा था और उसकी पत्नी उसके हमराह थी। उसकी शादी पढाई के दौरान ही हो गई थी। शादी के कुछ ही दिनों बाद उसके माता-पिता किसी दुर्घटना में भगवान के प्यारे हो गये। विरासत में उसे उनकी छोड़ी हुई कुछ संपत्ति और एक जवान बहन मिली। अपनी बहन की जिन्दगी को संवारने के लिए उसने सारी जायदाद को बेचकर बहन का ब्याह (शादी) एक अच्छे खानदान में कर दिया। बहन के साथ साथ संपत्ति भी चली गई। मगर उसे दुख नहीं हुआ। यदि उसके पास रहने के लिए मकान तक नहीं था, फिर भी वह एक छोटे से किराये की झोपडी में अपनी पत्नी के साथ खुश था। दिन भर वह कालेज में पढा करता और रात गये तक दूकानों पर हिसाब-किताब लिखता। इस नौकरी में जो भी पैसा मिलता उससे उनका गुजारा होता।

शादी के दो साल बाद ही उसके घर एक नया मेहमान आ गया और वह पति से पिता बन गया। बच्चा उसके लिए एक समस्या बन गया। उस दो चार घण्टों की नौकरी से उसे जो कुछ मिलता था उससे पति-पत्नी का गुजारा ही मुश्किल था। उसकी समझ में नहीं आ रहा था कि वह उस छोटे से बच्चे की परवरिश कैसे करेगा।

वह इसी चिंता में डूबा था कि उसकी पढाई खतम हो गई। वह परीक्षा में साधारण श्रेणी में उत्तीर्ण हुआ था। वह सच्चाई, ऊँचे-आदर्श और कई उमन्गों को लेकर नौकरी की तलाश में निकल पडा।

रवि का मन निर्मल था। वह सच्चा था और सत्य का पुजारी था। मगर इस नीचे, परले दर्जे के गिरे हुए समाज में उसकी सच्चाई और पवित्रता की कोई कीमत नहीं थी। उसके ऊँचे आदर्शों की जरूरत नहीं थी। समाज की और समाज में रहनेवालों की नजरों में वह किसी काबिल नहीं था (उनके लिए उसमें कोई अच्छाई नहीं थी। क्यों कि वे बुराई को ही अच्छाई समझते हैं) वह नौकरी के लिए जिस किसी के पास गया उसने उसे उल्टे हाथों लिया। उसके लिए हर दफ्तर का दर्वाजा बन्द हो गया। नौकरी की तलाश में घूमते घूमते उसके पैर घिस गये। निराशा ने इस पर कब्जा पा लिया और वह जिन्दगी से हार मानने पर मजबूर हो गया।

एक दिन —

घर लौटते समय रास्ते में उसे अपना एक पुराना दोस्त मिल गया। वह दोस्त स्टेट बेंक आफ इण्डिया (State Bank of India) को जा रहा था। वह रवि को भी जबरदस्ती अपने साथ ले गया। वह उसे एक कोनेवाली मेज पर बिठाकर कौंटर पर चला गया।

रवि जिस मेज पर बैठा था उसकी बराबर वाली मेज पर एक मोटा आदमी जो वेश-भूषा से वैश्य लगता था, बैठा रुपये गिन रहा था उसके सामने रुपयों के कई बन्डल पड़े हुये थे। वह बारी बारी से रुपये गिनकर दूसरे बाजू में रखता जाता था। रवि सोचने लगा कि भगवान भी कितना महान है। कितने प्रकार के लोगों को उसने जन्म दिया है। एक ही वक्त में वह किसी को धनवान बना देता है और किसी को गरीब। एक वह खुद है जो अपने और अपनी बीबी व बच्चे के लिए रोटी तलाश करता मारा मारा फिर रहा है और एक वह बनिया है जिसके हाथ और जबान थक चुके हैं रुपये गिनते गिनते। मगर गिनती खतम नहीं होती। वह सोचने लगा। आखिर भगवान इन अमीरों और गरीबों को जन्म देकर क्यों मानव को परख रहा है।

"पिताजी चलिए गाड़ी तय्यार है" एक युवक उस बनिये के करीब आकर बोला। बनिये ने जल्दी से सारे रुपये थैला में डाल लिये और अपने बेटे के साथ चल दिया।

रवि अपने हाथपर सर को थामे बैठा गहरी सोच में डूबा था। अचानक उसकी दृष्टि उस बराबरवाली मेज जिस पर बनिया बैठा था, उसके नीचे जमीन पर पड़ी है और वह चौंक पड़ा। मेज के बिल्कुल नीचे रुपयों का एक बन्डल पड़ा था। उसे देखते ही रवि का मुर्झाया हुआ चेहरा खिल उठा। उसकी आंखें चमकने लगीं। वह सोच रहा था कि वह भी कितना खुशनसीब है न जाने आज घर से निकलते समय किसका मुँह देखा था। बैठे-बैठे हजार रुपये मिल रहे हैं। क्योंकि उस बन्धन में हजार से कम तो रुपये नहीं होंगे। वह सोचने लगा कि उसकी पत्नी गीता उन रुपयों को देखकर कितना खुश होगी। वह समझेगी कि मुझे कोई लाटरी मिल गई है। मैं... मैं इन रुपयों से एक दूकान लगाऊंगा और अपनी बीबी-बच्चों का पेट पालूंगा। सौदागरी तो नोकरी से सौ गुना बेहतर है। और अगर मुन्ने की किस्मत अच्छी है तो दूकान और भी बढ़ेगी और मैं धनवान हो जाऊँगा।

अचानक उसके दिल से आवाज आई "नहीं नहीं इन रुपयों को कभी हाथ मत लगाना। ये रुपये तुम्हारे नहीं, किसी और के हैं। दूसरों के माल को हाथ भी लगाना पाप है और अगर तुम ऐसा करोगे तो तुम्हारी सच्चाई और नेकनामी का सर्वनाश होगा। तुम्हारे ऊँचे आदर्श मिट्टी में मिल जाएँगे। यह चोरी होगी। अगर पकड़े गये तो जेल जाओगे। लोगों में बदनामी होगी और समाज की नजरों में तुम

हमेशा के लिए गिर जाओगे । जरा यह तो सोचो, तुम्हारे बच्चों का भविष्य क्या होगा। अगर बाप की तरह तुम भी अपने बच्चों का भविष्य उज्वल बनाना चाहते हो तो इस बुरे खयाल को दिमाग से निकाल दो—"

दिमाग से आवाज आई "नहीं रवि! दिल की बातों में मत आना। सच्चाई और ईमानदारी को लेकर अगर तुम दर दर भीख माँगोगे तो भीख भी नहीं मिलेगी। यह समाज अन्धा है। इसमें रहनेवाले सभी लोग स्वार्थी हैं । पैसे के पुजारी हैं। इन लोगों के पास एक दूसरे के बारे में जानने के लिए समय नहीं होता । सभी दौलत कमाने में मसरूफ हैं। आज ऐसा कौन धनवान है जिस ने अपना सारा धन नीति और ईमानदारी से कमाया हो। धोखा देकर दूसरे के माल पर कब्जा पानेवाला ही इस समाज में गौरव पातर है। यहा चढते सूरज की पूजा की जाती है। यह समाज धनवानों का है और धनवानों का ही अधिकार चलता है । फिर तुम तो गरीब हो, बेरोजगार हो, एक लडके के बाप हो फिर भी तुम्हें अपनी जिम्मेदारी का एहसास नहीं। अगर आज तुम रुपया नहीं कमाओगे तो कल तुम्हारे बच्चे धनवानों का मुँह ताकते रह जाएँगे और उनका भी वही हाल होगा जो आज तुम्हारा है "

सच्चाई की हार हुई और बुराई की जीत। रवि ने अपने काँपते हुए हाथ से उन रुपयों को उठाकर अपनी जेब में डाल लिये और लम्बे लम्बे कदम भरता वह दरवाजे की तरफ बढ गया।

जैसे ही उसने दर्वाजा के बाहर कदम रखा वह पीछे पलटा और फिर उसके कदम जमीन पर जम गये। उसे अपने पैरों तले जमीन खिसकती महसूस हुई। उसके सामने दो पुलिस कानिस्टेबल कन्धों पर बन्दूकें लटकाये उसकी तरफ देखकर मुस्कुरा रहे थे उसकी जहरीली मुस्कुराहटों पर उसके दिल की धडकन बढती ही जा रही थी।

"मैं ने कहा था कि यह माला चोर है" पहले ने कहा।

"हां भाई! मैं धोखा खा गया। सूरत-शकल से तो देखो कितना भोला और नादान दिखाई दे रहा है।" दूसरे कानिस्टेबल ने उसे घूरते हुए अपने साथी से कहा।

"भाई, तुम तो अभी नये हो। मैं ऐसे लोगों को खूब जानता हूं। ये बडे मक्कार होते हैं। (रवि से) चलो रुपया निकालो।"

मगर रवि अपनी जेब में हाथ डालने से पहले ही उस कानिस्टेबल ने हाथ डालकर रुपया निकाल लिया अचानक रवि की आँखों में अन्धेरा छाने लगा और वह एक अनजान गहराई में डूबता चला गया। उसके बाद क्या हुआ वह नहीं जानता था।

जब उसे होश आया तो अपने आप को जेल की कोठरी में बन्द पाया। वह जेल की सलाखों

से सर टेककर अपनी जिन्दगी के बारे में सोच रहा था और बहुत देर तक सोचता रह गया।

दूसरे दिन रवि का कोर्ट में हाजिर किया गया। वह गठरे में खडा था और सरकारी वकील चिल्ला चिल्ला कर उसके विरुद्ध बोल रहा था। तमाशाईयों की नजरें उसपर जमी हुई थीं।

अन्त में जज ने उससे पूछा "मिस्टर रवि! तुम पर यह आरोप लगाया गया है कि तुम ने दस जनवरी के दिन स्थानीय स्टेट बैंक आफ इन्डिया में एक साहूकार के पास से एक हजार रुपये चुराकर अपने किसी साथी के हवाले कर दिया और खुद भाग जाने की कोशिश करते हुये पकडे गये। पुलीस का यह आरोप क्या सच है? तुम अपनी सफाई पेश कर सकते हो?"

रवि की आँखों में जैसे सारा कोर्ट घूम रहा था। उसका सर चकरा रहा था। उसके दिमाग में हल चल मची हुई थी। वह सोच भी नहीं सकता था कि कानून एवं लोगों की रक्षा करनेवाला पुलीस ही आज कानून को अपने हाथ में लेकर एक बेगुनाह नादान इन्सान को सजा दिला रही है। यह उसके लिए अचंभे से कम न था कि पुलीस भी पैसे के लिए अपना धर्म बेच रही थी। कैसी नगरी है? कैसा संसार है? सभी पैसे के पुजारी है।

रवि सर झुकाये खामोश खडा था। वह जानता था कि अपनी तरफ से सफाई पेश करने पर ह कोई यकीन नहीं करेगा। किसी को उसकी बातों पर विश्वास नहीं होगा। वह यह भी जानता था कि सच्चाई उसके किसी काम नहीं आयेगी। यहाँ न्याय और अन्या का फैसला भी अधिकार के बल पर होता है। ऐसे वक्त पर वह अपनी आंखों के सामने सच्चाई की तौहीन होते देखना नहीं चाहता था। वह सच्चाई का पुजारी था और सत्य उसके लिए भगवान के समान था।

उसकी खामोशी देखकर जज ने समझा कि उसने जरूर रुपये चुराये हैं। फैसला सुनाया गया और उसे एक साल जेल की सजा दी गई।

Reports

Students' Association

Soon after the College Students' Association office bearers elections were over, we had our inaugural function. It was a really gala day for the student community as a whole. The inaugural function was presided over by Mr. Rajini Kantha Rao, Director, All India Radio, Vijayawada. On that day we had the good fortune to listen to him singing his own musical drama, 'MULASTHAMBHALU'.

After that everything went on smoothly. We had the full co-operation of all sections of the student community in every activity we undertook. This was the first time we had so many associations: English, Telugu, Hindi Literary Associations, Arts and Commerce, Mathematics and Science, Fine Arts and Dramatic Associations. These were the major Associations.

Looking back to the past, we can say with great pride that we have never had such a fine College Day as we did this year. The Convocation Address was given by Sri P. Ranga Reddy, the honourable speaker of the Legislative Assembly.

In all fields, including sports, we did our best. We conducted Fr. Devaiah Memorial Tournament which was a grand success. Owing to lack of time we could not unfortunately have the sports day.

We have the satisfaction that we have done our best in all fields and we thank all our colleagues for their kind co-operation.

A. Bharat Bhushan,

C. V. Subbaiah,

General Secretaries.

Mathematics & Science Association

The Mathematics & Science Association with Mr. Y. Veerabhadra Rao, M.Sc. as President, Mr. K. Sreenivasa Reddy, III B. Sc. as Secretary and Mr. P. S. N. Murthy (II B. Sc.) as Joint Secretary was inaugurated on 14th Feb., 1974 by Dr. N. Sundarachari, Ph. D., Mr. Y. Veerabhadra Rao, Presided over the function. Mr. K. Sreenivasa Reddy welcomed the gathering. Mr. Sundarachari in his inaugural address, discussed the present educational system, its shortcomings and its remedies. He spoke at length about his experiences with American students in the United States. Mr. P. S. N. Murthy proposed a vote of thanks.

I gratefully acknowledge the co-operation extended by Rev. Fr. A. Miranda, S. J., Students Activities Director. Mr. K. Sreenivasa Reddy and all our friends.

I regret that due to the short academic year the Association could not organise many functions this year.

P. S. N. Murthy.

English Literary and Debating Association

Monday, 21st January, 1973 was an auspicious day for all the student community. We had the inaugural function of the English Literary and Debating Association. Mr. N. Prabhakar, Managing Director of Super Bazaar, was the chief guest. Mr. I. L. Narayana, P. J. Shelly, P. S. R. Murthy were the President, Secretary and joint-Secretary of our Association. On the inaugural day itself we had an interesting current topic 'Student Progress Promotes Rather Than Hinders National Progress' for discussion. There was a good gathering of staff and students.

After that we had some debates on some other current topics. These inculcated in the participants a spirit of free discussion and fearless expression. There was a lively debate on "Agression in Israel". Tempers ran high among the debators, and it was very interesting to watch our young men speak out with the passion and poise of seasoned orators at the U. N. O.

We sent some of our college debators to represent our college in local town and intercollegiate competitions. They won many laurels for themselves and the college.

We thank all the student community who took an active part in our debating society. Our thanks are due to Rev. Fr. Miranda, S. J., and Sri I. L. Narayana, who guided the young debators.

P. J. Shelley,
P. S. R. Murthy,
Secretary & Joint Secretary.

తెలుగు భాషాసమితి నివేదిక

1973–74 విద్యా సంవత్సరమునకు ఎం. వి. రఘునాథ్, బి. కాం., (తృతీయ) కార్యదర్శిగాను, కె. వి. యల్. యన్. శాస్త్రి, బి. ఏ., (ద్వితీయ) సంయుక్త కార్యదర్శిగాను, శ్రీ మెట్లా వెంకటేశ్వరరావు అధ్యక్షులుగా 'తెలుగు భాషాసమితి' ఏర్పడినది.

మొదటి సమావేశము 17–1–74న 'భారతదేశము పురోగమించుచున్నది', అన్న విషయముపై చర్చ జరిగినది. రెండవ సమావేశము 31–1–74న 'భారత దేశ దుస్థితికి కారణము ప్రజలే, ప్రభుత్వము కాదు' అన్న విషయముపై శ్రీ శనగన నరసింహస్వామి. బి. ఏ., (ఆనర్స్) అధ్యక్షతన జరిగినది. ఆనాటి సభలో ఫాదర్ మిరండా, శ్రీ పి. వీరబ్రహ్మం పాల్గొనిరి. 21–2–74న 'ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్ర వికాసము – మానవ జాతి వినాశకరము' అన్న విషయముపై ఆఖరి సమావేశము జరిగినది.

పై మూడు సమావేశములును కార్యదర్శి అస్వస్థులుగా నుండుటచే 'సంయుక్త కార్యదర్శి' ఆధ్వర్యముననే జరిగినవి.

విద్యార్థి రచయితలకు, వక్తలకు ద్విగుణీకృత ఉత్సాహము నొసంగుటయే 'తెలుగు భాషాసమితి' ముఖ్య ఆశయము.

ఎం. వి. రఘునాథ్, బి. కాం., (తృతీయ)
కార్యదర్శి.

కె.వి.యల్.యన్. శాస్త్రి, బి. ఏ., (ద్వితీయ)
సంయుక్త కార్యదర్శి.

Hindi Literary Association

The activities of the Association for the academic year 1973–'74 began with the election of Mr. Mohammed Yousuf, II B. A. as S cretary and Mr. V. S. Gurunath, Jr. Inter as Joint-Secretary. Sri P. Sivannarayana, M. A., lecturer in Hindi, kindly consented to be the president. The Association was formally inaugurated on 6-2-1974, with Sri K. T. Panikker, B. A., Sahityaratna, in the chair and Sri D. V. Rama Raju, M. A., Head of the Department of Hindi Sathavahana College, Vijayawada as the Chief Guest. A fine speaker, he made a great impression on

the audience by his inspiring speech. Simultaneously a debate was held under the auspices of the Association.

The topic was

"GARIBI HATAO' KA NARA, NARA HI RAHGAYA HAI".

The following were the Prize winners:

I Prize : Mr Rasiklal Sanghni.

II Prize : Mr. Y. Rama Krishna.

III Prize : Mr. Ramesh Mohan.

The great success of the Association in this year lies in staging a Hindi Playlet "INTERVIEW", directed by Sri P. Sivannarayana, on the College Day. It was very entertaining and was received with immense appreciation by the audience. Mr. Md. Yousufuddin, Sr. Inter, got the first prize.

We specially thank the president of the Association Sri P. Sivannarayana, M. A., for his kind and able guidence in conducting the meetings and his encouragement to the students. Finally, We thank all the students who participated in all the activities of the Association.

Jai Hind.

Mohammed Yousuf,
V. S. Gurunath.

జాతీయ సేవాదళ సంస్థ నివేదిక

1973–'74 విద్యా సంవత్సరమునకు జాతీయ సేవాదళ సంస్థ టి. మురళీశంకర్ III B A., కార్యదర్శిగాను, టి. విన్సెంట్ III B. A , కె. శ్రీరామచంద్రరావు II B. Sc., సంయుక్త కార్యదర్శులుగా ఏర్పడినది.

జాతీయ సేవాదళ సంస్థ సభ్యులందరు సమావేశమై ఐదు జట్లుగా ఏర్పడి భవిష్యత్ కార్యక్రమ నిర్ణయము చేసికొనిరి. ప్రతి బుధవారం కార్యక్రమ నిర్ణయము, గతమును గూర్చి సింహావలోకనము ; ప్రతి శనివారం "ప్రాక్టికల్ వర్క్" చేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

ఒక నిర్మాణాత్మక ప్రణాళిక ద్వారా కార్యక్రమమును నిశ్చయించినాము గాన అంచెలు వారీగా జాతీయ సేవాదళ సంస్థ సంతృప్తిమేరకు తన కార్యక్రమములను నిర్వహించ గలిగినది. జాతీయ సేవాదళ సంస్థకు అనిల్ ప్రభాస్ ఎంటర్ ప్రైజస్ వారు తమ "స్త్రీ గౌరవము" చిత్రముద్వారా ధన సహాయము చేసినారు.

ఈ కార్యక్రమములో మొదటి భాగముగ కాలేజి ఆవరణలో నవంబరు 14న **"Children's day"** నిర్వహించినారు. కాలేజి ప్రాంతంలోని బాలబాలికలందరు ఈ కార్యక్రమములో పాల్గొని ఆటలు, క్విజ్ మొదలగు వాటిలో తమ ప్రతిభను చూపి అనేక బహుమతులు గెలుపొందారు.

రెండవ భాగము కాలేజి సమీపమున గల అరుల్‌నగర్‌లో రోడ్లు వేయుటతో ప్రారంభమైనది. తరువాత ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు సులభముగ నుండునట్లు కొండ ప్రాంతమును చదును చేసినారు. ఈ సంస్థలోని సభ్యులు కొందరు ఆస్పత్రులలో రోగులకు సహాయము చేయుట, పారిశుధ్యము, రిక్షా కార్మికులకు రాత్రులందు వయోజన విద్య గరపుట చేయగా, మరికొందరు సత్యనారాయణపురంలోని **Boys reception home** నందు గల బాలురకు చదువు చెప్పుట, వారిలో ఉత్సాహము పెంపొందించుటకుగాను, వారిలో పోటీల నేర్పరచి వారికి బహుమతుల నొసంగుట, మంచి మంచి పుస్తకములను వారికి సరఫరాచేయుట, మొదలగు కార్యక్రమములను నిర్వహించారు.

విద్యార్థులలో జాతీయ సమైక్యత, మాతృదేశ ప్రేమ, ఆలోచన కలిగించే 'ఛాలెంజ్' అనే పత్రికను పునరుద్ధరణ చేయటం ఈ సంవత్సరం జరిగినది.

ఈ కార్యక్రమములను సక్రమముగ, విజయవంతముగ నిర్వహించుటకు తోడ్పడిన ఫాదర్ ఎ. మిరండాగారికి, అధ్యాపకులకు, విద్యార్థులకు జాతీయ సేవాదళ సంస్థ నిండు మనసుతో కృతజ్ఞతలు తెలియజేయుచున్నది.

కె. శ్రీరామచంద్రరావు, **II B. Sc.,**
సంయుక్త కార్యదర్శి.

The Current Affairs Club of Andhra Loyola College

The Current Affairs Club started its activities with the coming of the new academic year. Fr. George was the first to get it moving. Under the auspices of the club he conducted a Quiz competition early in January, 1974. Our enthusiastic students formed their own teams and participated in the programme. Selections for college teams were made. However, the runners-up were not discouraged from participating in future programmes of this type.

We entered the arena of problems around us on 26–2–'74 when we once again set ourselves to debate on the topic "GOVERNMENT IS NOT SOLELY RESPONSIBLE FOR THE PRESENT ECONOMIC CRISIS IN INDIA". Mr. Rajendra Kumar Girglani welcomed the students and the guests. The topic was also introduced to them. Our president Mr. Veerabhrahmam presided over the function. He spoke on the topic with insight and equanimity. A host of our speakers including many members of the staff participated in the debate. Fr. George opened the topic followed by Mr. P. T. Thomas opposing him. For once, our teachers and students decided to be on an equal platform. But, our judges decided to maintain the difference when they decided to give the prizes to the student participants only. P. J. Shelley (B. Com.) Balasubrahmaniam (B. Sc.,) Murali Gopal (B. Com.) bagged the first, second and third prizes respectively. A lively audiance of two hundred and fifty unanimously upheld the motion. Every one of us were bent on winning a prize in future but we had other aspirations too – Examinations !

Rajendra Kumar Girglani, III B. A.,
(Spl. English).

College Dramatic Association

During the academic year 1973–'74 the College Dramatic Association carried out its functions in a splendid manner. The Telugu Dramatic Association was formed under the Presidentship of Sri V. Narayana Rao of the Commerce Department. Sri Thyagarajan of the III B. Com. class was elected its secretary. The English Dramatic Association was formed with Sri M. Sureshan of the English Department as the President. Sri G. K. Venkatesh and Sri P. Trinadha Rao were the Secretary and Joint Secretary respectively

On the College Day our amateur actors proved their ability to stage a good drama by putting on boards 'Bahukrutha Vesham', a Telugu play by Jandhyala. Sri M. C. Das was the Director.

A great Telugu play 'Pavala' by Sri Ganesh Patro was staged during the Hostel Day Celebrations. It was ably directed by Sri S. Narasimha Swamy of the Telugu Department and Sri P. Trinadha Rao of II B. Sc.

'Dantavedantam' by Bhamidipati Radhakrishna was also staged. It was directed by Sri P. Veerabrahmam of the History Department and Sri Bhaskara Rao.

The English Dramatic Association staged an English drama 'The bitter bitter' on the College Day.

A Hindi drama by name 'Interview' was staged, ably directed by Sri P. Sivanarayana, M. A., of the Hindi Department.

The best actor prize was awarded to Sri P. J. Shelley, and the best actor prize for female role was awarded to Sri Thyagarajan.

P. Trinadha Rao,
Joint Secretary.

Department of Physical Education

It was another eventful year in the history of our college. Our players practised vigoursly from the beginning of the year with unflagging spirit

The following were nominated as Captains and Vice-Captains for the year 1973-'74.

Cricket :

Captain : Mr. G. Prithvi Raj
Vice-Captain : M. Devendra Kumar.

Hockey :

Captain : Mr. B. Satish Kumar
Vice-Captain : Mr. K. Rajamohan Reddy.

Foot-ball :

Captain : Br. T. K. Jose.

Basket-ball :

Captain : Mr. G. Amareswar
Vice-Captain : Mr. Y. Appa Rao.

Badminton :

Captain : Mr. Parandhamaiah
Vice-Captain : Mr. P. M. Murali Krishna.

Shuttle

Captain : Mr. Ajoy Kumar Singh.

Tennis :

Captain : Mr. I. Sudhakar.

Table-Tennis :

Captain : Mr. C. Murali Krishna.

Athletics :

Captain : Mr. S Satyam.

Mr. I. Sudhakar of III B. Com. Class was elected General Captain.

The general captain, Captains, Vice-Captains took great interest in training, encouraging and bringing up their respective teams to a high standard. There was remarkable co-operation and mutual understanding among the Captains, Vice-Captains and Physical Director.

The following players were selected to represent the University in the Inter-University tournaments conducted at various places.

Basket-Ball :

Mr. G. Amareswar of II B. A. Class.

Cricket :

Mr. M. Devendra Kumar, II B. Sc. Class.

Mr. Visweswara Rao, I B. Sc. Class.

Hockey :

Mr. K. Raj Mohan Reddy, II B. A. Class.

Mr. N. Nageswara Rao, I B. Com.

Mr. P. S. R. Murthy, II B. Sc.

Badminton :

Mr. P. M. Murali Krishna, I B. A.

Mr. P. Venkata Rao, II B. Sc.

Tennis :

Mr. I. Sudhakar, III B. Com.

Athletics :

Mr. S. Satyam, II B. Com.

The following teams of our college participated in the Andhra University Inter-Collegiate "C" Zone tournaments conducted at Y. N. College, Narsapur.

Our Shuttle Badminton team lost in the Semi-finals,Our Foot-ball & Badminton teams considered to be very good lost to their opponents Noble College and Y. N. College Narsapur after a gallant fight. The spectators were surprised to see them lose in spite of their best skills and talents in the games. However, they kept up the good tradition of sportsmanship till the very end.

Our Basket-ball, Hockey, Cricket, Tennis-doubles and Table Tennis doubles teams won the Inter-Collegiate Zonal Champion ship. Our players left an indelible impression on the minds of the

spectators, Physical Directors, and the Co-compitators.

Owing to the lack of time and the approach of the University examinations, we could send our Basket ball, Hockey, Table Tennis and Athletic teams only for Central Zone. Our Hockey team lost in the Semi-Finals to the Andhra University combined colleges team after a valient fight. We were runners-up in Table-Tennis doubles. Our College Basket Ball team made history by winning the Inter-Collegiate University Championship for the *first time.*

Our college Athletic team competed enthusiastically with the other teams till the end. However, we could secure only the third position towards the close of the meet lagging behind the winners by just three points by securing 41 points. We were efficiently helped by our Athletics Captain S. Satyam who was adjudged as the fastest man of the Andhra University.

Our Athletes won in the following Events :

1.	100 Mtrs.	S. Satyam	I Place.
2.	200 Mtrs.	S. Satyam	I Place.
3.	400 Mtrs.	S. Satyam	III Place.
4.	800 Mtrs.	Y. Appa Rao	IV Place.
3.	5000 Mtrs.	M. S. Naidu	IV Place.
6.	10000 Mtrs.	M. S. Naidu	II Place.

7. Hop-Step & Jump :
   Br. T. K. Jose — I Place.
8. Discus throw :
   Br. T. K. Jose — II Place.
9. Discus throw :
   G. Amareswar — IV Place.
10. **4 × 100 Mtrs. Relay Team :** I Place.
    S. Satyam
    Br. T. K. Jose
    V. M. Mohan Reddy
    Y. Appa Rao
11. **4 × 400 Mtrs. Relay Team :** III Place.
    S. Satyam.
    K. S. Raju.
    Y. Appa Rao.
    B. K. Viswanadham.

We conducted Rev. Fr. Deviah Memorial Tournament in the third term in Basket-Ball, Volley ball, Badminton, table-tennis singles and doubles Teams from the Andhra and Osmania Universities participated in the above games. This tournaments was the highlight of the year.

The following teams won in various games:

Basket ball :

Winners : Nizam College, Hyderabad.
Runners-Up : City College, Hyderabad.

Volley ball :

Winners: D.N.R. College, Bhimavaram.
Runners-Up : Andhra Loyola College Old Boys, Vijayawada.

Badminton :

Winners : Y N. College, Narsapur.
Runners-Up : Andhra Loyola College, Vijayawada.

Table-tennis Single :

Winners : Govt. College, Rajahmundry.
Runners-Up : Hindu College. Guntur.

Table-Tennis Doubles :

Winners : Govt. College, Rajahmundry.
Runners-Up : A. L. College, Vijayawada.

Mr. Vijaya Kumar and Pash represented the Andhra Pradesh Rural Volley Ball team. Their team won the All India Rural Volley Ball Tournaments held at Salem (Tamilnadu).

On the whole the year went off very peacefully with the co-operation of all our players and staff members.

I thank the Principal, Wardens of the various hostels, Members of the staff, captains and the players for their co-operation.

ACADEMIC PRIZES TO BE AWARDED ON COLLEGE DAY (16–2–1974)

PRIZE WINNERS – 1973

University Examinations – April, 1973

B. A., Degree Examination

		Reg. No.		*D. No.*
1.	First in Part II with History, Economics and Politics	6070	Raghav Patri	1701
2.	First in Part II with History, Politics & English	6087	Punna Rao, Myneni	1753

B. Com., Degree Examination

3.	First in Part II	5710	Das Gupta Kunal	2159
4.	Second in Part II	5724	Maheswari, K. K.	2123

B. Sc., Degree Examination

5.	First in Part II with Mathematics Course (i), Mathematics Course (ii), and Physics	6843	Mallikarjunarao U. V. U. V. Mallikarjunarao 27–5–1974	1774
6.	First in Part II with Mathematics, Physics and Chemistry.	6852	Kamaleswara Rao, P.	1926
7.	Second in Part II with Mathematics, Physics and Chemistry.	6905	Kameswara Rao, M.	1942
8.	First in Part II with Chemistry, Botany, and Zoology.	6940	Nagaraju, D.	2020
9.	Second in Part II with Chemistry, Botany and Zoology.	6979	Subba Rao Budidi	2066

10. **I. Special Prize :** Annual Gold Medal founded by PHARMAN LABORATORIES, VIJAYAWADA, in memory of late Capt. C. Venkaiah, I. M. S., awarded to the out-standing senior Science student of Andhra Loyola College – judged by over-all performance in his examinations awarded to Mr. U. V. Mallikharjuna Rao, III B. Sc., M. M. P., D. No. 1774.

11. **II. Raghava Rao Prize :** In memory of our late Botany Demonstrator Sri B. V. Raghava Rao instituted by the members of his family awarded to Md. Mujeebur Rahman, III C. B. Z., D. No. 1934, being the best all round student in final C. B. Z. in 1972–'73.

12. M. Souri Sundara Rao, III C.B.Z. 1973–74.

13. **III. Prakasa Ramaiah Prize :** Instituted by Sri K. Kesava Rao of Politics Department in memory of his late father, Sri K. Prakasa Ramaiah, awarded to the outstanding B. A. student passing out the College Mr. P. Arogyam, D. No. 1704, during 1972–73.

Intermediate Examinations

Part – I English :

14.	164	R. N. Krishna Prasad	...	7380	...	First
15.	148	K. Madhava Rao	...	7378	...	Second

Part – II Telugu :

16.	80	Venkata Subba Rao, N.	...	7419	...	First
17.	38	Rambabu Devineni	...	7279	...	Second

Part – II Hindi :

18.	67	Yogesh Kumar, P.	...	7432	...	First

Part – III M. P.

19.	120	Balakotaiah, V.	...	7375	...	First
20.	123	Satyanarayana Choudary, Ch.	...	7351	...	Second

Part – III B. P.

21.	222	Gantam Challa	...	7447	...	First
22.	204	Eleswara Rao, K	...	7443	...	Second

Part III E. I. C. :

23.	328	Joanes, P.	...	7537	...	First
24.	382	Jesudes, M.	...	7536	...	Second

Part III with E. A. C.

25.	437	Viswanadha Reddy, T.	...	7653	...	First
26.	401	Rajeswar Kosuri	...	7630	...	First

B. A., B Sc. and B. Com , (N S.) at the end of II Year, 1973.

ENGLISH :

27.	B. A.	1217	Joseph, T. K.	12649	First
28.	,,	1203	Rama Prasad	12643	First
29.	B. Sc.,	1388	Ch. S. Satyanarayana Murthy	14083	First
30.	,,	1371	Ajay Kumar Singh	14088	Second
31.	B. Com ,	1669	R. Siddartha	7702	First

TELUGU :

32.	B. A.	1202	Aslesh Kumar	12633	First
33.	,,	1227	Ramesh Dasari	12644	First
34.	B. Com.,	1666	Ramalinga Raju, B.	7676	First

HINDI :

35.	B. A.	1217	Joseph, T. K.	12649	First
36.	B. Com.,	1623	Thiagarajan, Mahalingam	7711	First

GROUP:

B. A. Part II Economics (Main) History, Politics (Ancillaries)

37.	1202	Ashok Kumar, M.	12633	First

Eco. (M.) Pol. & Soc. (Anc.)

38.	1243	David Raju, K.	12655	First

B. Com., Part II

39.	1634	Mohammed Mazhar	7696	First
40.	1625	Krishna Rao, Ch. V.	7713	Second

B. Sc., Part II Group

Mathematics (M.) Sta. & Phy. Anc.)

41.	1287	Prasada Rao, M. V. R.	14064	First

Physics (M.) Maths & Che. (Anc)

42.	1341	Nagendranath, S.	14074	First

Chemistry (M.) Maths. & Phy, (Anc.)

43.	1438	Tata Rao, G.	14121	First

Botany (M.) Zool. & Che. (Anc)

44.	1502	M. Souri Sundara Rao	14139	First

Zoology (M) Botany & Che. (Anc)

45.	1583	N. L. N. Sitarama Prasad	14150	First

B. A., B. Sc & B Com., (N S.) I Year (University Examinations)

ENGLISH:

46.	B. A.	A. G. 11	R. A. Padmanabha Sastry	12699	First
47.	B. Com.	A. O. 39	Ch. Muralikrishna	7736	First
48.	B. Sc.	A. C. 22	D. Ramalingamurthy	14217	First
49.	B. Sc.	A. C. 3	N. Sambasiva Rao	14218	Second

TELUGU:

50.	B. Com.	A. O. 29	U. Rama Krishna	7747	First
51.	B. A.	AEH. 12	V. Ramachandra Reddy	12689	First
52.	B. Sc.	A. C. 9	A. V. Rama Rao	14224	First

HINDI:

53.	B. A.	AEH. 7	Mohammed Yousuf	12686	First
54.	B. Com.	A. O. 51	Narayanadas B.	7777	First
55.	B. Sc.	A. Z. 22	Rasiklal Sanghvi	14276	First

Junior Intermediate – 1972-'73

ENGLISH:

56.	T. B. E.	33	D. Raghunadha Rao	....	First
57.	T M. F.	1	K. Durga Prasad	....	Second
58.	T. M. E.	6	K. Sarath Chandra Babu	....	Second
59.	T. B. E.	9	Ajay Kumar Singh	....	Second

TELUGU:

60.	T. M. L.	8	A. R. Venkatesh	....	First
61.	T. M. L.	5	Y. Sambasiva Bao	....	First

HINDI:

62.	T. M. E.	1	K. Durga Prasad	....	First
63	T. B. E.	33	D. Raghunadha Rao	....	Second

GROUP:

M. P. (English Medium)

64.	T. M. E.	27	P. Sitarama Rao	....	First

B. P. (English Medium)

65.	T. B. E.	2	G. Pratap Kumar	....	First

M. P. (Telugu)

66.	T. M. L.	5	Y. Sambasiva Rao	....	First
67.	T. M. L.	8	A. R. Venkatesu	....	Second

B. P. (Telugu)

68.	T. B. L.	3	Ch. Visweswara Rao	....	First
69.	T. B. L. – 21		K. S. R. Anjaneyulu	....	Second

H. E. C. (Telugu)

70.	T. H. L.	49	A. Ravichandra	....	First
71.	T. H. L.	5	B. Saisankar	....	Second
72.	T. H. L.	1	M. J. Chandrasekhar Raju	....	Second

E. A. C. (Telugu)

73.	T. A. L.	19	D. G. Prasad	....	First
74.	T. A. L.	31	B. Rama Sankar	....	Second

ANDHRA LOYOLA COLLEGE LIBRARY VIJAYAWADA

ANDHRA LOYOLA COLLEGE
LIBRARY
VIJAYAWADA

NOT FOR ISSUE